

Přehled aktivit SLS z.s. 2013 – 2008

Obsah

27.12.13 medailonek plukovníka Ludvíka Engela (SLS-Praha).....	3
21.12.13 přání redakce.....	4
21.12.13 novoroční pozdrav.....	5
15.12.13 vzpomínka na Máju (SLS-Praha).....	5
12.12.13 smutná zpráva (SLS-Praha).....	7
30.11.13 Errata k Zdeněk Hrabica: Pět válek Ludvíka Svobody (SLS-Praha).....	7
27.11.13 PROTIFAŠISTICKÝ ODBOJ NA UHERSKOBRODSKU.....	11
26.11.13 S veterány válek a turisty v Hroznatině (SLS-Praha).....	11
23.11.13 Setkání v Hroznatině 2013 (SLS-Praha).....	11
23.11.13 KČT Trnava v Hroznatině (SLS-Praha).....	12
23.11.13 Štafetový běh Vyškov - Hroznatín, historie (SLS-Praha).....	13
23.11.13 Legionáři na Uherskobrodsku v protinacistickém odboji. (SLS-Praha).....	13
22.11.13 Po stopách arm. gen. Ludvíka Svobody (SLS-Praha).....	13
22.11.13 Setkání v Hroznatině (SLS-Praha).....	14
20.11.13 Osvobození Kyjeva v širším vojensko-politickém kontextu (SLS-Praha).....	15
20.11.13 Konference Kyjev 2013 (SLS-Praha).....	21
19.11.13 Konference - Kyjev 2013 - pozvánka (SLS-Praha).....	22
16.11.13 Jsem ráda, že jsem naživu, že jsem svobodná, že mám celý svůj život před sebou.....	22
14.11.13 ZŠ L. Svobody z Rudíkova v Hroznatině (SLS-Praha).....	23
11.11.13 Den válečných veteránů - Uherské Hradiště (SLS-Praha).....	24
06.11.13 Svoboda je nyní samozřejmostí, ale stála hodně (SLS-Praha).....	24
04.11.13 Kyjev 2013 (SLS-Praha).....	26
03.11.13 70. výročí osvobození Kyjeva (SLS-Praha).....	26
03.11.13 Dajoš Kijev! - 2013 (SLS-Praha).....	30
30.10.13 generál Karel Janoušek SLS-Praha.....	30
29.10.13 pozvánka do Hroznatína SLS-Praha.....	31
17.10.13 FRANTIŠEK GEISLER SLS-Praha.....	32
07.10.13 setkání na Dukle SLS-Praha.....	33
07.10.13 ZVSR, klub Nitra – Zobor.....	34
05.10.13 Dukla 2013 - SLOVENSKO SLS-Praha.....	35
04.10.13 Dukla 2013 - POLSKO SLS-Praha.....	36
27.09.13 Na obranu Ludvíka Svobody SLS-Praha.....	36
27.09.13 Čs. vojáci mezi osvoboditeli Kyjeva SLS-Praha.....	37
24.09.13 setkání v Hroznatině SLS-Praha.....	38
28.08.13 Zrádci a zbabělci ? - (ještě k 21. srpnu 1968) SLS-Praha.....	38
27.08.13 plánované akce SLS-Praha.....	40
22.08.13 21. srpen 1968 SLS-Praha.....	40
15.08.13 kondolence výboru SLS SLS-Praha.....	42
13.08.13 smuteční oznámení SLS-Praha.....	42
03.08.13 A veru, Janošik, d'ě tvoja valaška... SLS-Praha.....	43
25.07.13 Jemnice - muzeum vojenské historie SLS-Praha.....	44
23.07.13 Prožitek dějin je silnější, když je názorný. (SLS-Praha).....	44
07.07.13 Český Malín - Ukrajina.....	46
25.06.13 Vojenské muzeum ve Vyškově (SLS-Praha).....	46
17.05.13 pastva pro oči, potěšení pro duši (SLS-Praha).....	47
09.05.13 slavnostní vojenská přehlídka v Samaře 9. 5. 2013 (SLS-Praha).....	48
09.05.13 květnové dny 2013 (SLS-Praha).....	48
08.05.13 kladení věnců Samara 2013 (SLS-Praha).....	48

07.05.13 setkání Na Zátorce (SLS-Praha).....	48
04.05.13 pro předsedy odboček (SLS-Praha).....	49
03.05.13 jednání výboru SLS (SLS-Praha).....	49
03.05.13 pietní akt u hrobu armádního generála Ludvíka Svobody v Kroměříži (SLS-Praha).....	49
03.05.13 slavnostní akt na radnici v Kroměříži (SLS-Praha).....	50
29.04.13 68. VÝROČÍ OSTRAVSKÉ OPERACE (SLS-Praha).....	50
28.04.13 Setkání veteránů v Ostravě (SLS-Praha).....	50
14.04.13 Pochod osvobození.....	51
08.04.13 Konference k Sokolovu (SLS-Praha).....	51
08.04.13 prezentace k přednášce SLS-Praha.....	53
08.04.13 fotogalerie k přednášce (SLS-Praha).....	53
25.03.13 Tip pro turisty.....	53
23.03.13 Zamyšlení (SLS-Praha).....	54
23.03.13 Buďte hrdí na to, že jste Češi! (SLS-Praha).....	54
16.03.13 Odhalení pamětního kamene L. Svobodovi v Hroznatíně (SLS-Praha).....	55
16.03.13 Blahopřání (SLS-Praha).....	56
16.03.13 - Sloužili jsme vlasti - srdcem a rozumem (SLS-Praha).....	57
09.03.13 - Bitva u Sokolova - březen 1943.....	57
09.03.13 - Program vzpomínkových akcí k 70. výročí bitvy u Sokolova v roce 2013.....	58
01.01.13 - Plán akcí SLS na rok 2013 (SLS-Praha).....	59
24.11.12 - Hroznatín (SLS-Praha).....	60
30.05.12 - návštěva Buzuluku (SLS-Praha).....	62
06.04.12 - Pamětní medaile muzeu v Buzuluku (SLS-Praha).....	62
03.04.12 - 70. výročí založení čs.pol.praporu v Buzuluku (SLS-Praha).....	63
26.11.11 - Pochod po stopách arm. gen. Ludvíka Svobody (SLS-Praha).....	64
20.05.11 - Znojmo dostalo medaili Společnosti Ludvíka Svobody (SLS-Praha).....	65
17.05.11 - ZŠ z Polničky v rodném domě L.S. (SLS-Praha).....	66
26.04.11 - Shromáždění členů pražské odbočky SLS (SLS-Praha).....	66
18.04.11 - Konference: čs armádní sbor - nové dokumenty (SLS-Praha).....	67
03.02.11 - Jubilanti - veteráni armádního sboru (SLS-Praha).....	68
25.11.10 - 115. výročí narozenin (SLS-Kromeríž).....	68
20.11.10 - Po stopách arm. Gen. Ludvíka Svobody (SLS-Praha).....	68
22.09.10 - Cena Egona Ervina Kische (SLS-Praha).....	69
19.06.10 - Klub českého pohraničí.....	69
04.06.10 - Slovenská návštěva v Hroznatíně.....	69
22.05.10 - KČP Žďár nad Sázavou.....	70
09.05.10 - Uctění padlých Rudoarmejců (SLS-Praha).....	70
04.05.10 - Setkání u hrobu Ludvíka Svobody v Kroměříži (SLS-Kromeríž).....	70
24.04.10 - Memorial Ludvíka Svobody.....	70
14.04.10 - Republikové shromáždění členů SLS (SLS-Praha).....	71
04.01.10 - Jubileiní 90tiny PhDr. Čestmíra Císaře.....	71
25.11.09 - Prezentace knihy Z. Opatřila "Osud generála" v Praze.....	71
21.11.09 - Hroznatín turistický pochod.....	71
08.10.09 - Vzpomínka na Duklu, uspořádal Klub Rusko.....	71
08.10.09 - Setkání u příležitosti 65. výročí Karpatsko-Dukelské operace (SLS-Brno).....	71
06.10.09 - Dukla.....	72
04.09.09 - Dřínov.....	72
08.08.09 - Horní Řepčice, okres Litoměřice.....	72
08.06.09 - SLS odbočka Praha a středočeský kraj (SLS-Praha).....	72
04.06.09 - Prezentace knihy L. Svoboda, Deník z doby válečné v Brně.....	72
03.06.09 - Kroměříž, Městská knihovna a místní odbočka SLS.....	73
14.05.09 - Křest pamětí, L. Svoboda, Cestami života druhý díl, 2. vydání.....	73

09.05.09 - Olšanské hřbitovy - Praha.....	73
07.05.09 - Kroměříž, zájezd členů SLS a Historické skupiny 1. armádního sboru do Kroměříže.....	73
28.04.09 - Ostrava - Hrabyně předání medaile ředitelce Hrabyně, Starostce Hrabyně.....	73
08.04.09 - Medaile Armádnímu sportovnímu centru DUKLA.....	74
06.04.09 - Slavnostní koncert k výročí založení Alexandrovova souboru v RSVK - Praha.....	74
24.02.09 - Křest knihy Ludvík Svoboda: Deník z doby válečné.....	74
22.11.08 - Hroznatín, pochod členů ČTK.....	74
20.11.08 - Zahájení internetové výstavy: ŽENY BOJUJÍCÍ (SLS-Praha).....	75
04.10.08 - Dukla, Svidník Bardejov.....	75
05.09.08 - Dřínov (SLS-Brno).....	75
04.07.08 - Žatec pietní akt k 65. výročí vypálení Českého Malína na Volyni.....	75
27.05.08 - Brno, setkání s vedením Univerzity obrany (SLS-Brno).....	76
17.05.08 - Účast na vzpomínkových oslavách osvobození Břestu.....	76
07.05.08 - Kroměříž pietní akt u Hrobu Ludvíka Svobody.....	77
28.04.08 - Ostrava a okolí.....	77

27.12.13 medailonek plukovníka Ludvíka Engela (SLS-Praha)

Žili, bojovali a pracovali s Ludvíkem Svobodou

Medailonek plukovníka Ludvíka Engela

Letos by tomu byl sto jeden rok, co se dne 14. srpna 1912 v Českých Budějovicích narodil. Padl ve Vážci dne 29. ledna 1945.

Z publikovaného životopisu jmenovaného připravil jeho syn Ing. Ludvík Engel, který se narodil tři a půl měsíce po smrti otce, současný předseda Společnosti Ludvíka Svobody, tento medailonek.

Otce jsem postupně poznával z vyprávění mé matky Heleny Engelové – Pařížkové, mnohé jsem se dozvídal od jeho bývalých nadřízených a podřízených a také od známých. Dále z literatury s vojenskou tematikou, kde byla občas o něm zmínka. Zároveň se v poslední době objevilo hodně kvalitních a zajímavých fotografií s jeho tváří. Vše zakládám do své knihovny pro další pokolení. Konstatuji, že o vojenskou historii a o dokumenty z dob druhé světové války, zvláště pak o čs. zahraniční odboj, je velký zájem. Jsem rád, že to platí i pro nastávající mladou generaci historiků.

I když kufr s jeho osobními věcmi přišel mé matce po jeho smrti vykradený /vyříznutý otvor/, přesto se pár dokumentů zachovalo. Zůstala většina dopisů, které psal mé mamince jako své milé snoubence a později manželce. Z jeho dopisů a z vyprávění napsal gen. Šindelář – Koloveský knížku "*Hrdinné duše*", kde popisuje zážitky dvou mladých lidí na bojištích druhé světové války v letech 1940 – 1945. Tato kniha je věnovaná volyňským Čechům.

Mezi stávajícími dokumenty je také jeho vysvědčení z Vojenské akademie v Hranicích, kterou absolvoval s prospěchem výtečným v pořadí první mezi 510 absolventy. Vysvědčení má datum 13. srpna 1938 a pro mne osobně bylo velkou motivací během mého studia.

Jeho úhledným malým písmem jsou zdokumentovány formou poznámek jeho činnosti a také události od překročení hranic do Polska 14. 7. 1939. Události v čs. legionu v Polsku, Kamenci - Podolském, v Orankách – Suzdal, odjezd přes Moskvu, Oděsu, Istanbul do Haify v Palestině.

Střední východ má rozdělen na několik částí. Jedna jeho velická část je věnována čs. výcvikovému středisku Východní, píše o průběhu kurzů poddůstojníků a důstojníků, kde působil jako velitel čtyř. V poznámkách má podchycenu bojovou činnost pozemní obrany letiště Mairut v pevnosti

Alexandria v pozici velitele kulometného seskupení. V řadě pochval a hodnocení nacházím pochvalu za pohotový zásah kulometnou palbou a za přispění k sestřelení nepřátelského bombardovacího letounu dne 8. 6. 1941.

V tom období se rodiče zasnoubili v Betlémě v kapli před jesličkami, v místě, kde se narodil Ježíš Kristus. Vyřízení žádosti o povolení k sňatku na MO v Londýně trvalo skoro rok. V dokumentech nacházím certifikát o tomto sňatku v pravoslavné ruské katedrále Sv. trojice v Jeruzalémě. Maminka byla nejmladší dcerou pravoslavného faráře Antonína Pařízka na Volyni.

Za 14 dnů po svatbě odjíždí otec z Jeruzaléma přes Moskvu do Novochooperska k 1. čs. samostatné brigádě v SSSR, aby vykonával funkci přednosta 2. odd. štábu brigády.

Dalších psaných poznámek není mnoho, ale jedna je významná. V ní popisuje účast na organizování průběhu bojů při osvobození Kyjeva na přední linii útoku. Jeho poslední rukou psaný záznam je z 1. 1. 1945, kdy se stal velitelem 3. pol. praporu. Padl 29. 1. 1945 při osvobození Važce.

Vše další, co bylo o jeho činnosti známo, sestavila jeho manželka – moje maminka - a bylo doplněno z jeho kmenového listu včetně výpisu jeho vyznamenání a udělených pochval.

Mám ještě jeden nezapomenutelný životní zážitek. Byl jsem svému otci 25 let po jeho smrti v roce 1970 na pohřbu. Tehdejší prezident gen. Ludvík Svoboda, který se o mne vždy zajímal, doporučil neobnovovat otci pomník ve Važci, ale jeho ostatky převézt na vojenský hřbitov do Liptovského Mikuláše. Pohřeb byl uspořádán 3. 4. 1970 se všemi vojenskými poctami u příležitosti oslav 25. výročí osvobození Liptovského Mikuláše. Tady jsem měl příležitost osobně se setkat s jeho spolubojovníky. Zde se také dohodlo, že svoji roční vojenskou službu jako absolvent vysoké školy absolvuji u 3. motostřeleckého pluku v Lounech. Pluk se hlásil k tradicím 3. praporu, jemuž otec velel. Při hledání informací o otci jsem nikde nenarazil na negativní hodnocení jeho osoby, jeho plnění vojenských povinností nebo jeho vystupování. Víím, že mnohé věci mohly být časem idealizovány, ale mohu konstatovat, že to byl velký vlastenec a bojovník za svobodu, který za tyto ideály obětoval svůj mladý život.

1. 1. 11. 2012 - Praha - ing .Ludvík Engel, Olga Kravčenko, Zoe Svobodová - Klusáková

2. osvobození Kyjeva 11. 11. 1943 - zast. náč. štáb mjr. Ludvík Engel, gen. por. Kravčenko, plk L.Svoboda

3. listopad 11. 1943 - mjr. Ludvík Engel, gen. por. Kravčenko, gen Svoboda, plk tank. vojsk Baišev

Informační zpravodaj, číslo 04, listopad 2013

2

Ať radost a štěstí prozáří nejen sváteční chvíle Vánoc,
ale také všechny dny nového roku 2014.

Redakce stránek SLS

21.12.13 novoroční pozdrav

Уважаемые друзья!

Самарцы сердечно поздравляют с Новым годом!

Желаем Вам больших успехов в работе и в личной жизни, хорошего настроения и крепкого здоровья.

Пусть будет новый 2014 год мирным, счастливым и добрым!

Е.В.Ибрагимова, Наталья Деер, А.П.Сидоров, Л.А.Сидорова, Л.В.Коршикова, В.Н.Веретников, Е. Червова, Л. Пугачёва, Л.В.Кузнецова

члены Общества Людвиг Свободы
Самара - Россия

15.12.13 vzpomínka na Májú (SLS-Praha)

Maja Andrejevna Dočkalová, rozená Afanasjeva

/1924 – 2013/

Maja Dočkalová se narodila 27. 3. 1924 v Žitomiru na Ukrajině. Byla ruské národnosti, její otec sloužil v armádě, proto se hodně stěhovali – Proskurov, Kyjev, Bílá Cerekev, Lvov. Maminka utekla za jiným mužem, proto se Májá už od 8 let musela starat o sourozence. Později se otec znovu oženil, vzal si zdravotní sestru.

V den začátku Velké vlastenecké války oslavovala Maja se spolužáky úspěšnou maturitu a oslava se protáhla do rána. Ve čtyři přijeli Němci. Otec nebyl s rodinou, byl v lázních a hned odtud narukoval ke svému útvaru. Maja byla s matkou a sourozenci evakuována do Turkménie, do Ašchabadu, byla před nimi daleká cesta. Nejmladší sestra během cesty onemocněla, museli vystoupit v Kujbyševě /nyní Samara/. Rok žili zcela bez prostředků v pronajatém pokoji s jednou postelí, občas dostali podporu na děti, chodili na brigády nebo darovali krev. Když zjistili, že mají v Buzuluku bezdětnou tetu, vypravili se k ní.

V Buzuluku už byli Češi, kteří vystřídali Andersovu polskou armádu. Maja pomáhala v domácnosti a jednoho dne potkala na ulici npor. Jaroslava Dočkala, původem z Kroměříže, absolventa hranické vojenské akademie. Byl o 12 let starší, patřil k tzv. oranské skupině, která se stala základem vznikající vojenské jednotky v Buzuluku. O povolení k sňatku žádali do Londýna. Nevěsta měla zaplatit 20 000 Kč, ale nakonec Maje poplatek odpustili. Povolení k sňatku přišlo po 7 měsících. 20. května 1942 se na úřadě brali. Měsíc šetřili příděly, aby měli na pohoštění pro svědky.

Maja Dočkalová – ročník 24 – podléhala branné přípravě a procházela výcvikem na regulovčici. Výcvik absolvovala v přípravných jednotkách sovětské armády. Po krátkém pěším výcviku se

dostala k parašutistům, ale po nešťastném pádu při druhém cvičném seskoku ji poslali na výcvik ke spojařům na Ukrajině. Později sloužila jako spojařka, písařka a tlumočnice u útvaru, kde byl i její manžel. Jezdila velmi dobře na koni, na Dukle sloužila jako spojka /Ke koním ji přivedl otec již v dětství, jezdila s ním na lov./ . Když kůň šlápl na minu a uhynul, naučila se jezdit na motorce.

„Pro ženy byl největší problém žít v těžkých hygienických podmínkách. Jít na záchod se téměř nedalo. Byly jsme obklopeny muži. Také jsem měla nohu 36 a dostala jsem boty velikosti 40, protože menší nebyly. Naše velitelka Grétka byla skvělá velitelka. Mezi ženami jsme měly velmi dobré vztahy, jako rodné sestry. Všechny máme nezapomenutelné vzpomínky. Vždyť jsme byly mladé a chtěly jsme se také bavit. Muže jsem tenkrát moc neviděla. Na Dukle jsem si ovšem dovolila 28. října 1944 počít s manželem v zemlance našeho syna. Náhodou byl ten den klid a my oslavovali státní svátek. Na Dukle se jedlo pořád jen samé skopové, já ho ještě teď nemůžu cítit. Dodnes mi vlastně armáda dluží. Žádnou mateřskou jsem neměla. Když dostávali Volyňáci medaile za půl roku služby v armádě, říkala jsem, že syn by měl dostat také, protože byl ve válce sedm měsíců.“

Po bojích na Dukle zůstala Májka ve štábu. Dostala zánět ledvin, byla hospitalizována v Tatrách, ale brzy utekla k manželově jednotce. Nebyla už v první linii, ale denně byla v nebezpečí života. Šla s 1. československým armádním sborem přes Liptovský Mikuláš, Vrútky, Holešov, Kroměříž až do Prahy. Vzpomínala, jak je před Prahou odvěšili a umyli. Praha ji ohromila, ale doma se vždy cítila na milované Moravě, v Brně.

Po válce pracovala jako překladatelka na brněnském výstavišti, chtěla studovat, ale už na to nebyl čas. Věnovala se hlavně rodině a navíc rodina důstojníka se neustále stěhovala. Vychovala 3 děti a organizovala aktivně různé kulturní a společenské akce. Byla předsedkyní odbočky Společnosti Ludvíka Svobody v Brně a spolupracovala až do své smrti s Univerzitou obrany v Brně.

Na gen. Ludvíka Svobodu vzpomíná úsměvnou historkou:

„To bylo za bojů na Dukle. Jela jsem strašně rychle na svém koni Zajčikovi jako spojka a najednou vidím, že přede mnou stojí velitel Svoboda a s někým se radí. Lodičku jsem měla pod nárameníkem, aby mi nespadla, a tak jsem zasalutovala bez lodičky. Pak za mnou přišel manžel a říká, že mám nějaký průšvih. Šla jsem tedy k raportu a Svoboda mi říká:- Vy jste uhnala koně! – Kdepak, to kůň uhnal mě! – Ano? Tak to máme týden po šesté! (Zákaz vycházení po šesté)...Ale já se na něho nezlobím. Uměl být milý, ale také přísný a spravedlivý.“

Vyznamenání:

Pamětní medaile Československé armády v zahraničí se štítkem: SSSR
sovětská medaile Za vítězství nad Německem
Dukelská pamětní medaile

Použité materiály:

A. Dekanová: rozhovor s Májou Dočkalovou, 24. 3. 2004

VÚA Praha, seznam příslušníků 1. čs. arm. sboru v SSSR.

VÚA, SSSR-I, Československá vojenská mise v SSSR, sign. 44/1/5, korespondence 4/I/G,
Směrnice pro povolování sňatků.

Zdroj: <http://www.zeny-bojujici.cz/medailonky/80>
<http://www.pametnaroda.cz/witness/index/id/300/page/2>

12.12.13 smutná zpráva (SLS-Praha)

Smutná zpráva

V noci na 12. prosince náhle zemřela ve věku 89 let paní **Maja Dočkalová**, por. v. v., příslušnice prvního československého armádního sboru v SSSR. Byla předsedkyní odbočky Společnosti Ludvíka Svobody v Brně. Společnost ztrácí obětavou členku, která vyvíjela bohatou aktivitu, zejména mezi vojenskou mládeží Univerzity obrany v Brně.

Přes vleklé zdravotní potíže jsme ji potkávali téměř na všech akcích SLS i na dalších aktech k připomenutí památky bojovníků za svobodu proti fašismu.

Budeme na ni s vděčností vzpomínat.

Čest její památce.

Výbor SLS

30.11.13 Errata k Zdeněk Hrabica: Pět válek Ludvíka Svobody (SLS-Praha)

Pro čtenáře stránek SLS, kteří si zakoupili tuto knihu. Do textu knihy se dostaly nedopatřením následující chyby, na které upozorňujeme, aby si je čtenář mohl opravit.

Str.	Citace knihy	Jak to je správně a komentář
7	... která po několik pokolení na svých statečích hospodařila, ...	... která po několik pokolení na svém statku hospodařila, ... <i>Svobodovi měli jen jeden statek.</i>
8	Maminka se po třech letech znovu provdala za rolníka Františka Nedvěda.	... za rolníka Františka Nejedlého .
8	... rodu Svobodových a později Nedvědových byli ...	... rodu Svobodových a Nejedlých byli ... <i>Rod Nejedlých byl jiný rod z Pozďátek.</i>
9	... pozdější rotmistr Jan Kubiš, příslušník krakovského legionu ...	<i>Kubiš šel přes Krakov, 28. července 1939 odešel s transportem a proto nebyl členem „Legionu“, který vznikl až 3.9. 1939.</i>
12	... pocházeli zhruba od 17. století ...	<i>Písemné prameny, rodokmen, Ludvíka Svobody začíná koncem 18. století.</i>
14	... mu zemřel otčím František Nedvěd.	mu zemřel otčím František Nejedlý .
24	Z jednoho rodového hnízda byl s Ludvíkem Svobodou (...) Jan Syrový ...	Z jednoho kraje byl s Ludvíkem Svobodou (...) Jan Syrový ... <i>Svoboda se Syrovým byli krajané, ale nikoliv příbuzní.</i>
25	Vyznamenal se v bitvě u Zborova v červnu 1917, ...	Vyznamenal se v bitvě u Zborova v červenci 1917 (1-2.7.1917) , ...
29	Ludvík Svoboda si zaznamenával do notesu cestu z evropského Ruska ...	<i>Není nám známo, že by takový notes existoval. Schází uvedení pramene.</i>
35	„Ludvík Svoboda se nikdy netajil spoluprací na úseku zpravodajské služby mezi ČSR a SSSR již před druhou válkou a podrobně ji několikrát obsažně vylíčil ve svých vzpomínkách. Netajil se nikdy konkrétními údaji z této oblasti, které byly zaměřeny především na získávání informací o Německu a o jeho ozbrojených silách. "V říjnu 1936 jsem se setkal se zástupci sovětské zpravodajské služby přímo v Moskvě. V delegaci, kterou jsem vedl, byl šifrant pplk. Růžek. Ve svém oboru představoval evropskou kapacitu. Jeli jsme totiž do Ruska také studovat se Sověty metody německého šifrování a sjednat vzájemnou výměnu	<i>Ludvík Svoboda nebyl zpravodajec. Nebyl v roce 1936 v Moskvě či Leningradské oblasti. Nevedl delegaci zpravodajců, která by se setkala se sovětskou zpravodajskou službou. Není pravdou, že by o svojí meziválečné spolupráci se sovětskou rozvědkou Svoboda několikrát „obsažně“ psal ve svých vzpomínkách. Citace je uváděna v knize bez pramene. V pamětech Ludvíka Svobody (Cestami života, Z Buzuluky do Prahy, Deník z doby válečné) a ani v jiných dokumentech (Vojenská knížka) není zmínka o této skutečnosti.</i>

	<p>zachycené korespondence. V souvislosti s tím nám sovětští spravodajští důstojníci ukázali v leningradském prostoru moderně zařízenou odposlouchávací stanicí ... " I z toho se dá usuzovat, že by ji asi neukazovali přes nejrůznější peripetie života, někomu, ke komu by neměli důvěru. Snad považovali Ludvíka Svobodu už tenkrát trochu za svého. Tehdejší Svobodova návštěva Moskvy vyvrací dobové názory, po 2. světové válce, že koncem roku 1939 Ludvík Svoboda navštívil metropoli SSSR poprvé v životě“ (Dále na str 78): Den, před Silvestrem, ..., 30. prosince 1939, se vydal pplk. Svoboda podruhé ve svém životě na služební cestu do Moskvy. Poprvé zde byl již v roce 1936 z pověření generálního štábu Československé armády v roli vojenského diplomata se zpravodajským posláním.</p>	
41	... mladšímu nevlastnímu bratru Františku Nedvědovi.	... mladšímu nevlastnímu bratru Františku Nejedlému .
49	... u profesora Bunáka složil univerzitní zkoušku z ...	... u profesora P. Bujnáka složil univerzitní zkoušku z ....
57	V hlavním štábu československé armády, který byl umístěn na zámku v Račicích u Vyškova, nahlížel pplk. Ludvík Svoboda v samé blízkosti nejvyšších vojenských představitelů, vysoké generality Československé armády, do pekelné kuchyně zrady a ponížení.	<i>Ludvík Svoboda nebyl na hlavním štábu. Nepřesná interpretace textu z Cestami života I. s.137. „Plukovník Pták i generál Kolařík mi líčili tu scénu: přítomní generálové ... “</i>
66	Ludvík Svoboda našel příbytek u česko-polského malíře Wlastimila Hofmana a u jeho ženy ...	<i>L.S. nebydlel v domě W. Hofmana, ale v turistické ubytovně (Deník z doby válečné, s. 23) a potom v Bronowicích.</i>
67-68	Aby jednotka unikla zajetí německými vojsky, vydala se na pochod ještě v neděli 17. září 1939. Stalo se tak i přes kategorické výhrady polského velitele kapitána Adama Welanyka.	<i>Kpt. Welanyk byl u jednotky v Krakově/Bronowicích, ale ne později při přechodu do SSSR.</i>
68	V Horodisczi došlo ke styku československé vojenské skupiny s Rudou armádou. Při něm došlo k nedorozumění, při kterém se dokonce střídalo.	V Sosnowici došlo ke styku československé vojenské skupiny s Rudou armádou. (Deník z doby válečné, s.57, Cestami života I. s. 383)

70	I když jednotka nebyla přijata jako skupina běženců, u Rudé armády tímto aktem našla svůj azyl. Někteří jej však označili za zajetí. A nebyli daleko od pravdy.	<i>Vojenská skupina nebyla zajata. „Zajetí“ je mezinárodně právní termín, přesně vymezený. Přešli na základě předběžného dojednání se Sovětským voj. přidělcem. Režim táborů nebyl zajatecký ani pracovní. Sověti se ke skupině nechovali jako k zajatcům. Výjimečnost byla v tom, že se udrželi jako vojenská skupina a ne jako „utečenci“.</i>
95	Svoboda odtud okamžitě (...) aby mu bylo ponecháno asi dvacet schopných důstojníků a poddůstojníků, kteří by nebyli odsunuti ze Sovětského svazu ...	13.4.1941 Deník z doby válečné: „proto navrhuji: (...) zůstalo by tedy v SSSR 23 důstojníků, 3 lékaři a 66 poddůstojníků jako kádr pro budoucí čs. jednotky, které v Rusku zamýšlíme stavět. <i>Celkem žádal o ponechání 92 důstojníků a poddůstojníků.</i>
207	Vypravme se po stopách Bedřicha Reicina, muže o 5 let mladšího než Ludvík Svoboda.	Vypravme se po stopách Bedřicha Reicina, muže o 16 let mladšího než Ludvík Svoboda. (LS-1895. BR-1911)
236	Odpočívá zde tatínek Jan Svoboda (...) František Nejedlý (...); nevlastní sestra Ludmila Nejedlá.	Odpočívá zde tatínek Jan Svoboda (...) František Nejedlý (...); švagrová Ludmila Nejedlá. <i>Ludmila Nejedlá byla manželkou nevlastního bratra a švagrovou L.S.</i>
236	Západomoravské muzeum v Třebíči vyčlenilo po roce 1990 expozici (...) hlavně děti a mládež.	<i>Exponáty si nikdo nerozebral, ale vrátily se do muzea Třebíče nebo VHU. Fotografie roztrhány, prostor poškozen, aby nebyl použitelný, vytrhána elektrina, osvětlení, strop, vchod atd. Rodině z exponátů nepřenechali nic. Odvezli i sádrovou sochu Ludvíka Svobody v nadživotní velikosti od mistra Pangráce.</i>
237	V roce 1961 přijel na X. Sjezd KSC N.S.Chruščov.	V roce 1954 přijel na X. Sjezd KSC N.S.Chruščov. (1-15 6. 1954)
288	Rodiči Ludvíka Svobody byli Františka a Josef Svobodovi.	Rodiči Ludvíka Svobody byli Františka a Jan Svobodovi. <i>Josef Svoboda byl starší bratr LS.</i>
328	Welany, Adam	Welanyk, Adam

27.11.13 PROTIFAŠISTICKÝ ODBOJ NA UHERSKOBRODSKU

V dnešní překotné době, kdy se velmi často zapomíná na minulost, je nutné zavzpomínat a připomenout si osudy hrdinů, kteří se postavili nenáviděnému fašistickému zlu.

V Knihovně Františka Kožíka Uherský Brod dne 26. listopadu 2013 proběhla beseda pod názvem „PROTIFAŠISTICKÝ ODBOJ NA UHERSKOBRODSKU“ s PhDr. Miroslavou Polákovou, Ph.D.

Temná doba nacistického protektorátu, která začala před 74 lety – 15. března 1939 a skončila až potupnou porážkou hitlerovského Německa v květnu 1945 zasáhla do osudů většiny rodin. Násilí a nenávist vůči Čechům se neustále stupňovalo. „Jednoho dne nám odvedli tatínka, syna, bratra, strýce, matku, sestru, dceru, souseda“, ze dne na den se ztratili funkcionáři Sokola, ČSSL, KSČ.

Tato slova zazněla bohužel i v uherskobrodských rodinách. Nikdo netušil kam jejich příbuzné odvedli, až postupem času se dozvěděli, že většina lidí skončila v koncentračních táborech. Přestože německý rozmach skončil za šest let, stálo toto zlověstné řádění přes padesát miliónů životů. Vždyť to je jako kdyby dnes zmizel z Evropy jeden stát například Francie nebo Itálie nebo dvě třetiny Německa. Dnešní mladí naštěstí nemají žádnou zkušenost s nacismem. Proto snad ani lidé nevěří, že něco takového, vůbec bylo možné. Nejen tyto myšlenky, ale i mnohé další zazněly na besedě s paní Polákovou. Svě vědomosti, pátrání v minulosti nacházíme i v připravované knize pod pracovním názvem „PROTIFAŠISTICKÝ ODBOJ NA UHERSKOBRODSKU“. Tato kniha vzniká také za přispění Města Uherský Brod a Zlínského kraje.

Ještě jedno překvapení bylo součástí besedy, setkání s profesorem Jozefem Leikertem, znalcem událostí 17. listopadu 1939, slovenským básníkem a autorem literatury faktu. Dovolím si citovat jednu myšlenku, která vypovídá o osobnosti Jozefa Leikerta: „Dejiny sú ako špirála, ktorá sa poprekrúca a pri pohybe sa často jej záhyby vrátia, zopakujú.“

26.11.13 S veterány válek a turisty v Hroznatíně (SLS-Praha)

Setkání u příležitosti 118. výročí narozenin Ludvíka Svobody v Hroznatíně

O víkendu 23. 11. se uskutečnil 7. ročník turistického pochodu *Po stopách armádního generála Ludvíka Svobody*, který uspořádal KČT Trnava z Oblasti Ticha na Třebíčsku do rodné obce nezapomenutelné osobnosti.

Trasa pochodu byla 15 km a vydalo se na ni přes tři sta pochodníků všech věkových kategorií. Na setkání přijeli občané z celé republiky, aby se poklonili u Svobodova památníku jeho památce.

V přítomnosti předsedy Společnosti Ludvíka Svobody Ludvíka Engla a prezidentovy dcery prof. Zoe Klusákové-Svobodové, veteránů 1. čs. armádního sboru v SSSR - brigádního generála Miloslava Masopusta, plk. Václava Příbyla, Věry Holubevy, Maji Dočkalové, byly k památníku položeny květiny a věnce. V rodném domě Ludvíka Svobody pokračovalo přátelské setkání přítomných. Při té příležitosti uskutečnilo nakladatelství Futura autogramiádu nové knihy Zdeňka Hrabice *Pět válek Ludvíka Svobody*.

23.11.13 Setkání v Hroznatíně 2013 (SLS-Praha)

Opět jsme se sešli...

V sobotu 23. 11. 2013 směřovali k Hroznatínu, rodné obci generála Svobody, členové Klubu českých turistů z Trnavy, Třebíčska i Havlíčkobrodsko, ale i auta a autobusy z Prahy, Brna, Pardubic, Vyškova a z blízkého okolí – od Velkého Meziříčí, Studence a Budišova.

Aktivní trnavští turisté pořádali již 7. ročník turistického pochodu Po stopách armádního generála Ludvíka Svobody. Hlavní organizátor – pan Adam – nás informoval, že prvního ročníku se zúčastnilo 6 lidí, nyní se účast pohybuje mezi 200 – 300 lidmi. Zúčastňují se dospělí i děti všech věkových kategorií, klub uděluje účastníkům pamětní list s razítkem rodného domu generála Svobody a pokud máte štěstí, ráda se podepíše i paní Zoe, dcera Ludvíka Svobody. Přijíždí každoročně i s dalšími členy rodiny.

Ve výstavní místnosti /šikovně zrenovovaný chlév/ vzbudily velkou pozornost panely, informující vkusně a přesně o historii štafetového běhu z Vyškova do Hroznatína, na jehož organizaci se aktivně podílel jeden z autorů zmíněných panelů – doktor František Lukeš, který věnoval fotografie a dokumenty z vlastního archivu, a spolu s panem Josefem Filipem výstavu připravili /odbočka SLS Vyškov/.

Děti ze ZŠ v Budišově u Třebíče přinesly a věnovaly paní profesorce Klusákové – Svobodové obrázek rodného domu gen. Svobody, namalovaný asi před 30 lety. Přišly pěšky pod vedením pana učitele Zdeňka Smrčka, synovce padlého příslušníka 311. bombardovací perute britského královského letectva RAF Leonarda Smrčka.

Pietní akt u pamětního kamene byl zahájen v 11 hodin doktorem Lázníčkou z odbočky SLS Velké Meziříčí. Přítomné veterány a hosty, mezi nimiž byl i nově zvolený poslanec za Kraj Vysočina pan Josef Zahradníček ze Studence, starostka Hroznatína paní Jana Uchytílová, členové Klubu českého pohraničí s historickými zástavami, přivítal předseda SLS pan Ing. Ludvík Engel. Kromě Ing. Engla vystoupili s věcnými a dobře přednesenými projevy pan Ing. Karel Janda, předseda Národní rady Klubu českého pohraničí, a generální převor Mezinárodního řádu Křížovníků s červeným srdcem, člen SLS a organizátor přestavby jemnického zámku na vojenské sanatorium pan Bc. Jiří Stanislav. Cy. Prior Generalis.

Projevy připomenuly nejen životní dráhu a odkaz Ludvíka Svobody pro současnost, ale navázaly na myšlenky a apely, jež zazněly na konferenci k 70. výročí kyjevské operace v Praze /záplava brakové nacistické literatury v knihkupectvích, jednostranné informace tisku a médií o našich dějinách, překrucování historických událostí, výhrady k vyjádření prezidenta republiky o osobě Ludvíka Svobody v Jazzové sekci v srpnu 2013/.

Za aktivní práci ve Společnosti Ludvíka Svobody byli odměněni Pamětní medailí Ludvíka Svobody členové SLS – odbočka Vyškov – Jana a Juraj Görčošovi.

Na závěr položili zástupci společenských organizací, vojenských posádek i jednotlivci květinové dary k pamětnímu kameni.

Ve výstavní místnosti bylo připraveno pohoštění s teplým čajem, starobylá kamna navozovala atmosféru dávných časů a pohodu k povídání a besedování se známými i s novými přáteli.

23.11.13 KČT Trnava v Hroznatíně (SLS-Praha)

KČT Trnava zve všechny příznivce Pochodu po stopách armádního generála Ludvíka Svobody k účasti na 8. ročníku této akce dne **22. 11.2014** /Zapište do kalendáře, diáře, do hlavy!/.

Opět se jedná o trasu v délce 15 kilometrů, můžete cupat pěšky nebo jet na koni.

Startujeme mezi 7.30 – 9.15 hod. od Obecního úřadu v Trnavě a cíl bude – kde jinde, než – v hostinci U Toma.

Kontakt: Zdeněk Adam, Trnava 203, 674 01 Třebíč, tel.: 737 979 539 nebo email: Adam.Zdena@seznam.cz

Další akce naleznete v Kalendáři turistických akcí 2014 – KČT Vysočina nebo na www.kctvysočina.cz

Společnost Ludvíka Svobody děkuje Trnavákům za aktivitu a perfektní organizaci jediného pochodu, který je věnován armádnímu generálovi Ludvíku Svobodovi, rodákovi z Vysočiny.

Ať se vám daří !

23.11.13 Štafetový běh Vyškov - Hroznatín, historie (SLS-Praha)

K 7. ročníku Pochodu armádního generála Ludvíka Svobody a k 118. výročí jeho narození připravil člen odbočky SLS ve Vyškově **dr. František Lukeš** za pomoci **Ing. Jozefa Filipa** stálou výstavu

v jeho rodném domě: **VVŠ PV LS - štafetový běh Vyškov - Hroznatín.**

Běh organizovala do roku 1989 Vysoká vojenská škola pozemního vojska Ludvíka Svobody ve Vyškově. Dr. Lukeš, který patřil k hlavním organizátorům této akce, poskytl nejen zajímavé materiály, ale sám je za pomoci svého přítele ve Vyškově připravil. S instalací panelů pomáhali dr. Lázníčka z odbočky Velké Meziříčí a pravnuk Ludvíka Svobody Miroslav Klusák.

23.11.13 Legionáři na Uherskobrodsku v protinacistickém odboji. (SLS-Praha)

Plné znění referátu PhDr. Miroslavy Polákové, PhD., "Legionáři na Uherskobrodsku v protinacistickém odboji", s nímž vystoupila na konferenci " Československé legie v boji za samostatný stát a jejich odkaz v 21. století " / 23.11.2013, Praha /, najdete také na stránkách Národního osvobození. Níže uveřejněný úryvek se týká rodiny Stratilových, z níž pocházela manželka Ludvíka Svobody Irena.

Do odboje spojeného tentokrát s ukrýváním výsadkářů se začlenila i rodina mlynáře v Uherském Brodě Eduarda Stratila. Dvě dcery se již ve 20. letech provdaly za bývalé legionáře. Nejstarší ze sester Stratilových, Irena, se provdala v roce 1923 za Ludvíka Svobodu, který po vypuknutí války byl 11. 6. 1915 poslán na ruskou frontu a 18. 9. téhož roku přešel do ruského zajetí. V Kyjevě vstoupil do legií a bojoval u Zborova i u Bachmače. Zúčastnil se bojů na magistrále a z Vladivostoku se vrátil do Hroznatína koncem roku 1920.

O rok později vstoupila do svazku manželského i druhá dcera Anežka Stratilová, která si vzala taktéž bývalého legionáře, nyní učitele Theodora Straku. S rodinou Stratilovou se kontaktovali výsadkáři ze skupiny S-1, která byla vysazena namísto v Beskydech nedaleko Kroměříže u Dřínova 10. září 1941. Tvořili ji velitel npor. Bohuslav Němec, čet. František Ryš, čet. František Brauner a svob. Jan Kasík. Přes příbuzného Františka Ryše, strojvedoucího Františka Žúrka v Brně, se obrátili na strojvedoucího Bohdana Sahánka z Kroměříže s prosbou o pomoc s ukrytím vysílačky i parašutistů. Ten byl už dříve ve spojení s Irenou Svobodovou a Antonínem Rajtem, legionářem a členem Obrany národa, bydlícím u Svobodů v Kroměříži. I přes veškerou opatrnost se díky zradě Ferdinanda Čihánka a Jana Kasíka gestapo na Stratilovy dostalo a v listopadu 1941 došlo k jejich zatčení.

22.11.13 Po stopách arm. gen. Ludvíka Svobody (SLS-Praha)

Klub českých turistů TRNAVA

Vás zve v **sobotu 23. listopadu 2013**
na 7. ročník turistického pochodu

**PO STOPÁCH ARMÁDNÍHO GENERÁLA
LUDVÍKA SVOBODY**

Start: 7:30 – 9:15 hodin od OÚ Trnava

Startovné: 20 Kč

Délka trasy: 15 km (Trnava-Přeckov-Hroznatín-Trnava)

Cíl: Hostinec U **Toma** v Trnavě

Trasa pochodu vede nejprve po žluté TZ do Přeckova, odtud na rozc. Kuchyňka – kontrola, občerstvení, prohlídka bunkru, potom do Hroznatína – prohlídka rodného domu, v 11 hod. vzpomínkový akt. Z Hroznatína půjdeme po silnici směrem na Rudíkov, po 400 m odbočíme vpravo na cyklostezku směr Přeckov, až dojdeme k silnici na okraj obce, tam se dáme vlevo a pokračujeme po silnici asi 1 km a po vlastním značení (červenobílé fáborky) dojdeme po poli ke Kolomazným kamenům. Možnost oběda je v cíli „U Toma“.

Při přecházení silnice dbejte zvýšené opatrnosti!

Možnost upravení trasy pro vzdálenější turisty:

Odjezd vlaků: Třebíč-Rudíkov: 6:18, 8:39 hod. Ze středu Rudíkova po zelené TZ na rozc. Kuchyňka (zde registrace, občerstvení) a do Hroznatína.....
zpět: Rudíkov - Třebíč: 14:39, 16:25 hod.

Různé: Pochod se koná za každého počasí!

Účastníci pochodu nejsou pojištěni, děti do 15 let se mohou zúčastnit v doprovodu osob starších 18 let, baterky s sebou.

Informace: Adam Zdeněk, tel.: 737979539

e-mail: adam.zdena@seznam.cz

22.11.13 Setkání v Hroznatíně (SLS-Praha)

Společnost Ludvíka Svobody

spolu s Historickou skupinou 1. armádního sboru v SSSR,

Československou obcí legionářskou,

Českým svazem bojovníků za svobodu, Klubem českého pohraničí

a Klubem českých turistů Vysočina- odbočka Trnava

vás zvou

na setkání k uctění památky bývalého velitele 1. čs. armádního sboru v SSSR

a prezidenta Československé republiky v letech 1968 – 1975

armádního generála Ludvíka Svobody u příležitosti 118. výročí jeho narozenin

Tradiční setkání se koná u pamětního kamene před rodným domem armádního generála Ludvíka Svobody

v Hroznatíně v sobotu dne 23. listopadu 2013 v 11. hodin

Program
Česká a slovenská hymna
Zahájení slavnostního aktu předsedou SLS
Pozdravné projevy
Položení květů k pamětnímu kameni
Přátelské setkání ve výstavním prostoru rodného domu

Pro účastníky z Prahy: autobus bude odjíždět v 7,30 hod z ulice gen. Píky a následně od hotelu Legie, nám. I. P. Pavlova.

Účast registruje: engel.ludvik@seznam.cz – mob.:731601178

20.11.13 Osvobození Kyjeva v širším vojensko-politickém kontextu (SLS-Praha)

Takové bylo téma příspěvku příslušníka oddělení všeobecných předmětů Odboru kariérové přípravy VeV-VA kapitána PhDr. Stanislav Balík na Konferenci k 70. výročí bojového nasazení 1. čs. samostatné brigády v SSSR při osvobozování Kyjeva.

Ta se uskutečnila v úterý 19. listopadu v Domě armády Praha, pod organizací Společnosti Ludvíka Svobody, o. s., Vojenského historického ústavu Praha, Národního archivu spolu se Sdružením zahraničních vojáků při ČSBS a to za účasti náměstkyně ministra pro personalistiku Lenky Ptáčkové Melicharové, náčelníka Generálního štábu AČR generálporučíka Petra Pavla, náčelníka Vojenské kanceláře prezidenta republiky brigádního generála Zdeňka Jakůbka, paní Zoe Svobodové – Klusákové, dcery bývalého československého prezidenta Ludvíka Svobody a dalších významných hostů.

Spolu s kapitánem Balíkem vystoupili na této významné konferenci se svými příspěvky plk. v. v. PhDr. Karel Richter, CSc. (*Vznik 1. čs. samostatné brigády v SSSR a její účast v boji o Kyjev*), plk. v. v. doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc. (VHÚ Bratislava – *Slováci a 1. čs. samostatná brigáda*), PaedDr. Jindřich Marek (VHÚ Praha- *Čs. důstojníci z Velké Británie a Středního východu v bitvě o Kyjev*) a mjr. v. v. dr. Miroslav Brož, historik (*Zrod nových velitelů 1. brigády z řad účastníků bojů u Sokolova*).

Text: kapitánka Monika Nováková, tisková a informační důstojnice VeV-VA

Foto: PhDr. Jana Görčošová, předsedkyně SLS, o.s.Vyškov

Osvobození Kyjeva v širším vojensko-politickém kontextu

kpt. PhDr. Stanislav Balík

V osm hodin ráno 3. listopadu, v krásný slunečný podzimní den, promluvil nejprve sovětské dělostřelectvo: Ve jménu našich matek, ve jménu naší mučené země – pal!

Tato slova vytryskla rusky, vybuchla ukrajinsky, rozezvučela se česky. První důstojníci baterií a dělostřelci je opakovali. A pak zaburácela svistem a jekotem tisíců nábojů, desítek tun granátů a střepin, které se jako uragán snesly na hlavy nacistů.

Ve směru hlavního úderu útoku (Jablonka, Dětské sanatorium), kde byl i náš I. dělostřelecký oddíl, bylo užito k provedení průlomu v historii do té doby nevídaného množství dělostřelectva: přes 350 děl, mimo „kaťuší“ a minometů na jeden kilometr fronty. Takové nahromadění dělostřelectva bylo překonáno teprve na sklonku války v bitvě o Berlín. Mimo to byl průlom podporován silným bitevním letectvem.

V prostoru blízko brigády začaly najednou pálit tři pluky gardových minometů – „kaťuší“. Tenkrát naši vojáci pochopili, proč nacisté říkali „kaťuším“ „Stalinovy varhany“. Kdo z hitlerovců je jednou zaslechl, toho obyčejně doprovázely na onen svět. Strašlivá drtivá síla převracela půdu a zákopy, drtila dělostřelecké a minometné baterie. Země se 40 minut bez přestání chvěla.

Pak nastal klid. Přední okraj obranné sestavy nepřítele ve směru hlavního úderu byl smeten. Když děla zvedla své hlavně, aby přenesla palbu dále do hloubky nepřátelské obrany, pěšáci vstali v okopech a s bodáky a granáty v rukou vnikli do lesů, zahalených dýmem dělostřelecké ofenzivy. Dýmem byl naplněn les, dým stál vysoko nad korunami stromů. Země byla rozryta trychtýři, pokryta zpřeráženými stromy a zpřetrhanými dráty překážek a telefonních linek. Kupředu se sovětskou pěchotou vyrazily i tanky. Boj o vnější obranné pásmo Kyjeva byl zahájen.

Ještě hřímala dělostřelecká příprava, když velitel brigády plukovník Ludvík Svoboda začal objíždět jednotky brigády, aby před bojem promluvil k vojákům. Jeho hlas jen stěží zápolí se hřmotem děl, šlehajících desítkami ohnivých jazyků z každé lesní parcelky. Vojáci musí přehlušená slova přímo lapat a visí zraky veliteli na ústech. Všichni cítí vážnost okamžiku.

Velitel 1. čs. samostatné brigády plk. L. Svoboda se zasazením do druhého sledu nesouhlasil a žádal o začlenění brigády do prvního sledu a na směru hlavního úderu. „*Nesouhlasíme s úkolem postupovat ve druhém sledu a jen chránit pravé křídlo vaší 38. armády. Jdeme na Kyjev (...) Útok na Kyjev je v jádru útokem na nepřátelské postavení před Prahou. Váš boj je naším bojem, není nás mnoho, ale jsme tu s Vámi – bok po boku. Není proto možné, abyste táhli káru války sami a my se jen vozili. Chceme útočit v prvním sledu. Generál Čibisov ukazuje na mapu: „Prosím, vyberte si sám směr útoku.“ Ukazuji mu na operační mapě, kde bychom chtěli být nasazeni. „To ovšem je směr hlavního úderu!“ Říká gen. Čibisov. „Uvědomuji si to“, odpovídám. „Ale prokážete-li nám tu důvěru, mi*

nezklameme. Svůj úkol bychom se ctí splnili.“ Generál Čibisov posléze souhlasil s výhradou, nebude-li mít námitky velitelství frontu. “ Velitel brigády plk. L. Svoboda před bojem osobně objížděl jednotlivé jednotky brigády, aby promluvil s jejich příslušníky. „Vojáci, boj o hlavní město sovětské Ukrajiny, o Kyjev, byl zahájen. Bude to boj historický, neboť zasadí německé armádě jeden z největších a posledních úderů. Můžeme být šťastni, že se jej účastníme. Náš národ nám ukládá, abychom o Kyjev bojovali tak, jako bychom bojovali o Prahu, o Brno, o Bratislavu, Košice a Užhorod.“

Dělostřelecká příprava dozněla a velitel dál objížděl jednotky, které byly připraveny vyrazit na rozkaz jižním směrem.“ Směr Kyjev, to bylo dnes totéž jako směr Praha! Pamatujte na naše národy doma! Pamatujte na zločiny nacistů! Vzpomeňte na slova husitské písně: Bijte, zabijte, nikoho neživte!“

Po silné dělostřelecké přípravě přechází sovětský sbor, ve kterém je zařazena i čs. brigáda, do útoku. Bojuje se o jižní okraje lesů před Kyjevem a o dětské sanatorium. Konečně přichází dlouho očekávaná chvíle – přímý boj o Kyjev. Hlavní úder vede v součinnosti s 51. sovětským sborem 1. čs. samostatná brigáda. Protivník kladl silný odpor.

Tankový prapor vyráží k útoku dne 5. listopadu v 13,10 hodin. Za deset minut dosáhly tanky protitankového příkopu. Ženisté vytvářejí průchody a odmilovávají cestu. Z vysokých domů západní části Syreckých táborů byl tankový prapor čs. brigády zasažen jak kulometnou, tak i dělostřeleckou palbou. Hitlerovci uvítali Čechoslováky také jedním samohybným dělem ferdinandem a několika tanky.

V 14,07 hodin zaznamenává také velitel roty lehkých tanků ppor. Tesařík první palbu děl a kulometů. Rozpoutal se urputný boj. Dalšímu postupu do Kyjeva brání hitlerovci obsazený most. V 14,30 dosáhly tanky předního okraje města, byl zasažen první tank T-34. V 15,00 hodin se bojuje u závodu „Bolševik“. Rota por. Josefa Buršíka ztrácí další dva tanky T-34. Všude jsou němečtí samopalníci a odstřelovači. Postup 2. praporu brigády je velmi obtížný. Jeho velitel žádá o pomoc.

Vzhledem k tomu, že postup 1. praporu byl do té doby úspěšný, nařídil velitel brigády rotě ppor. Tesaříka, aby útokem do týlu syrského předmostí pomohla postupu 2. polního praporu. Boj o Syrec byl velmi těžký, ale úspěšný. Z kóty 166,4 a 179,2 se rozevřel našim vojákům pohled na Kyjev. V hlášení 1. polního praporu je vylíčen takto: „Němci zapálili při ústupu všechny veliké budovy. Hořící velkoměsto. Obraz hrůzy a důkaz toho, že Hitler chce strhnout do své zkázy všechno, co je v jeho dosahu. Když prapor vyšel na kótu 166,4, byli jeho příslušníci svědky strašných činů, jichž jsou schopni Hitlerovi satani, když se již ukázali bezmocnými na poli boje. Začíná systematické ničení krásného Kyjeva. Předem připravené a časované miny hází do povětří jednu vyznačenou budovu za druhou...“

Tankisté pokračují v houževnatém boji spolu se samopalníky, ale T-34 dochází střelivo. V 18,00 hodin likvidují tanky ppor. Richarda Tesaříka s četou automatčků por. Antonína Sochora obchvatem od ZOO odpor Němců u kinozávodu. Nepřítel, který zjistil obchvatný manévr přes zoologickou zahradu, dále nečekal a ustoupil.

V čele útočících vojsk postupovaly roty středních a lehkých tanků v součinnosti se samopalníky. Překonání protitankových zátarasů, boje o barikády u kinozávodu, ve městě, kde hořely domy a celé ulice, v nepřehledné situaci si velmi rozhodně vedli tankisté i Sochorovi samopalníci.

Po vyčištění prostoru u kinozávodu rota T-70 (ppor. Tesaříka) s jedním T-34 a se Sochorovými samopalníky i s četou samopalníků Oldřicha Kvapila postupuje po Žitomirské třídě do středu města. V 19,00 se probíjí ke Kyjevskému osobnímu nádraží, které bránilo pět německých středních tanků a další vojenská technika. V součinnosti se samopalníky a ženisty dobyli tankisté nádraží a zabránili vyhození mostu severovýchodně od nádraží. Zabránili také zničení některých železničních objektů na samotném nádraží.

V průběhu boje ve městě a o kyjevské nádraží byla situace velmi nepřehledná. Proto Tesařík vystavuje sebe i ostatní velitele tanků nebezpečí, když nařizuje řídit boj tanků s otevřeným příklonem velitele. Při vyprávění spolubojovníků nám znovu vyvstává obraz ruměného a pohublého Tesaříka ve věži tanku při odlesku požáru. Lehké tanky neobyčejně rychle pronikají městem, obsazují stanovené cíle a k velkému překvapení Němců znenadání obchvatem projedou zahradami a obsazují osobní nádraží. Tam se opět setkávají budoucí hrdinové Sovětského svazu Antonín Sochor a Richard Tesařík. Spolupráce Tesaříkových tankistů a Sochorových samopalníků byla příkladná. Je možno říci přímo čítankově poučná. Rvavost a chytrost, nebojácnost, risk a zralá úvaha kombinovaná s vojenskou dovedností i s dokonalou přípravou slavila své úspěchy, které byly náležitě oceněny. Kyjev – to byla vysoká škola pouličních bojů pro naše vojáky.

Ztráty Němců jsou vysoké a jen díky odvaze, rozhodnosti a obratnosti našich vojáků bylo dosaženo kolem 19,00 hodiny posledního pátého postupného cíle úkolu brigády stanoveného na 5. listopad. Čechoslováci byli první, kteří se dostali do středu města, do hořícího Kreščatiku – hlavní tepny města. Na základě těchto skutečností – proniknutí našich a sovětských jednotek do středu města, změnil velitel 38. Armády původní rozkaz. Generál Moskalenko osobně telefonicky nařídil plukovníku Svobodovi, aby ještě v noci jednotky pokračovaly v útoku tak, aby ráno 6. listopadu byl Kyjev v našich rukou. „Nedívejte se ani napravo, ani nalevo, a vpřed!“

Vzhledem k tomu, že celý Kyjev byl v plamenech a tudíž osvětlen téměř jako ve dne, byl jako první vyslán na levém křídle brigády tankový prapor s automatčky. Po půlnoci dostává tankový prapor spolu se samopalníky rozkaz prorazit Kyjevem na východ a probít se předměstím Stalinkou k Dněpru. Před sedmou hodinou ranní přijíždějí naši vojáci k břehům Dněpru. Tankisté

a samopalníci seskakují z tanků, dobíhají ke břehu a všichni pijí vodu z ukrajinského veletoku. Znovu se ozývá prudká střelba. Střílely sovětské jednotky, jejichž velitelé ještě nevěděli o úspěchu československých vojáků. Po vypálení několika světlic střelba utichla. „V 6,50 hodin dosahují Tesařík a Sochor břehu Dněpru. V 7,30 hodin je zde již celý prapor...“ říká zápis npor. Janka náčelníka štábu tankového praporu. Kyjev je osvobozen – úkol je splněn!

„Spolupráce mezi zbraněmi brigády byla při zdolávání nepřátelských pevnůstek a odporu dokonalá. Jen tak mohla naše brigáda s malými ztrátami lehce zdolávat v boji o Kyjev nepřátelské odpory a rychle pronikat do hloubky nepřátelské obrany“, říká o boji 1. čs. samostatné brigády její velitel a dále uvádí: „Na vlastní oči jsem se přesvědčil o hrdinném a dovedném chování čs. vojáků. Zejména se vyznamenali naši tankisté a samopalníci, mezi nimi ppor. Tesařík, por. Sochor, ppor. Petras, Břážina a jiní. Tesaříkovi, Sochorovi a Buršíkovi byl sovětskou vládou udělen titul hrdina Sovětského svazu. Ppor. Petras byl vyznamenán Leninovým řádem a ppor. Břážina řádem Rudého praporu.“

Za úspěch v boji o Kyjev byla 1. čs. brigáda jmenována v denním rozkazu J. V. Stalina a byla vyznamenána Suvorovovým řádem II. stupně. Stovky příslušníků brigády byly vyznamenány našimi i sovětskými řády a medailemi.“

Prezident republiky dr. Edvard Beneš vyznamenal prapor brigády čs. medailí za chrabrost.

Velení brigády se ukázalo plně na výši. Předpovídalo možné budoucí fáze boje a podle toho vydalo rozkaz k útoku. Rozkaz byl vojáky vzorně plněn. Štáb brigády řídil boj v průběhu celého útoku. Potvrdilo se jako pravdivé ocenění štábu generálem Barynovem v době závěrečného cvičení v Novochopersku. Dobře a samostatně pracovaly také štáby praporů a velitelé. Nepřátelský odpor byl ničen dovednými manévry tankistů, samopalníků i ostatních jednotek. Rozhodné a dovedné vedení boje bylo dokumentováno poměrně rychlým dosahováním stanovených cílů, při malých ztrátách vlastních, zatím co nepříteli byly způsobeny značné ztráty.

Vzhledem k tomu, že boj o Kyjev probíhal ve složitých podmínkách a příslušníci brigády se poprvé ve větším rozsahu účastnili pouličních bojů, byly ztráty 1. čs. brigády relativně nízké. Celkem 113 vojáků a důstojníků (32 mrtvých, 77 raněných a 4 pohřešovaní). Za bojů o ukrajinské velkoměsto naši vojáci vyřadili přes 600 nacistů, ukořistili, nebo zničili šest tanků a dvě samochodky, jeden letoun, 4 dělostřelecké baterie a 65 kulometů, zničili 53 pevnůstek a několik nákladních aut s nacistickou pěchotou.

Dne 12. prosince byla v Moskvě podepsána československo-sovětská spojenecká smlouva, kterou podepsali V. M. Molotov a Z. Fierlinger za přítomnosti J. V. Stalina a E. Beneše.

Zavazovala obě smluvní strany: 1) že budou provádět politiku trvalého přátelství a přátelské

poválečné spolupráce, vzájemně si pomáhat a poskytovat si podporu všeho druhu ve válce proti Německu, 2) že nebudou vstupovat po dobu války v žádná jednání s hitlerovskou vládou a bez vzájemné dohody nebudou sjednávat žádné příměří, 3), že si poskytnou pomoc v poválečné době, kdyby Německo obnovilo svou politiku „Drang nach Osten“, 4) že budou vzájemně respektovat svou nezávislost a svrchovanost, 5) že se nebudou účastnit žádné koalice namířené proti druhé straně.

Se Stalinem vedl Beneš, mimo jiné, důležitá jednání o vojenských záležitostech. Jejich součástí byla i žádost o vojenskou podporu připravovaného povstání na území ČSR v závěrečné fázi války. Do té doby byly tyto věci předmětem jednání jen mezi naší vládou v Londýně a Velkou Británií. Své požadavky předložil prezident ve zvláštním memorandu o výstavbě a vyzbrojování našich jednotek a o budoucí vojenské spolupráci.

U příležitosti podepsání smlouvy předložila československá delegace sovětské vládě také memoranda o hospodářské spolupráci, o řešení otázky odsunu Němců a o československých požadavcích pro budoucí jednání o příměří s Německem a Maďarskem.

Dne 16. prosince odjela do Moskvy delegace tankového praporu, pod vedením náčelníka štábu npor. Janka.

Pro Tesaříka a další příslušníky brigády znamenalo udělení nejvyšších sovětských vyznamenání vysoké ocenění. Sám o tom později říká: „Dne 23. prosince 1943 mi byla v Kremelském paláci předána Zlatá hvězda hrdiny Sovětského svazu. Toto nejvyšší sovětské vyznamenání navrhují sami vojáci. Tenkrát jsem si naprosto jasně uvědomil, že tento řád jsem dostal od těch, kterým jsem velel. Bez vojáků nelze v boji nic vykonat, a co všechno jsem udělal, učinili ve skutečnosti ti, jimž jsem velel.

Zlatá hvězda hrdiny Sovětského svazu byla za 2. Světové války poprvé udělena i cizincům, československým občanům Otakarů Jarošovi, Richardu Tesaříkovi, Josefu Buršíkovi, Antonínu Sochorovi, Štěpánu Vajdovi, Jánů Nálepce. Dále také třem Polákům a čtyřem francouzským letcům, kteří bojovali na sovětsko-německé frontě. Tímto titulem byl vyznamenán i kapitán sovětské armády E. Ibarruri, syn známé předsedkyně Komunistické strany Španělska, který padl v bitvě na Volze.

V Moskvě se při příležitosti podpisu Československo-sovětské smlouvy setkala delegace 1. čs. samostatné brigády v SSSR v čele s jejím velitelem Ludvíkem Svobodou také s prezidentem republiky dr. Edvardem Benešem. Následovala velká slavnost na československém velvyslanectví. Bojující armáda se alespoň symbolicky zúčastnila důležitých rozhovorů při příležitosti uzavření smlouvy, která určila směr našeho poválečného vývoje.

Osvobození Kyjeva bylo důležitým mezníkem na cestě k osvobození Československa a naši vojáci si vydobyli vděčnost u národů Sovětského svazu. Naši vojáci obdrželi nejvyšší sovětská vyznamenání jako projev díky za prolitou krev v boji proti nenáviděnému nepříteli.

Rok 1943 znamenal definitivní obrat v průběhu 2. světové války. Nacisté utrpěli zničující porážky u Stalingradu, Kurska a osvobození Kyjeva zpečetilo průběh celého roku, který přesvědčil celý svět o tom, že nacistické Německo bude poraženo a že rozhodující podíl na této porážce bude mít Sovětský svaz. Naši vojáci dokázali v bitvě u Sokolova a při osvobozování Kyjeva, že jsou statečnými vojáky, kteří po boku Sovětské armády bojovali při osvobozování Sovětského svazu od nacistů za naši svobodu.

Použitá literatura:

- Kolektiv autorů: Za svobodu Československa
- Richter Karel: Československý odboj na východě
- Svoboda Ludvík: Z Buzuluku do Prahy

20.11.13 Konference Kyjev 2013 (SLS-Praha)

Konferenci o kyjevské operaci, která se uskutečnila 19. 11. 2013 v prostorách DAPu v Praze, navštívili kromě delegátů z odboček SLS v celé republice, veteránů, zástupců vojenských škol a akademií z Brna, Moravské Třebové a Vyškova také představitelé MO ČR a generálního štábu AČR – paní Mgr. Lenka Ptáčková Melicharová, MBA, náměstkyně ministra pro personalistiku, NGŠ AČR generálporučík Petr Pavel, diplomatictí zástupci Běloruska a Ukrajiny. Mezi posluchači byli také učitelé dějepisu, sdružení v Asociaci učitelů dějepisu, a samozřejmě i návštěvníci, kteří přišli ze zvědavosti. Chtěli vidět a slyšet historiky, jejichž publikace četli, chtěli se setkat s veterány a s členy rodiny generála Svobody.

Konference byla zahájena přinesením historické zástavy. Minutou ticha uctili přítomní památku padlých ve druhé světové válce. Krátké pozdravy přednesli paní náměstkyně Mgr. Lenka Ptáčková Melicharová, MBA, a NGŠ AČR generálporučík Petr Pavel. Za předsednickým stolem byla také paní Prof. Ing. Zoe Klusáková – Svobodová, CSc., která v závěru konferenci zhodnotila a přednesla své poznatky a připomínky.

Řečníci vystupovali v pořadí, jež je uvedeno na pozvánce. Dotazy kladli přítomní posluchači hned po každém vystoupení. Velký ohlas vyvolal příspěvek pana Martina Žoura, představitele neziskové organizace Sokolovo o.p.s.

Vojenské střední škole a Vyšší odborné škole MO v Moravské Třebové byla udělena pamětní medaile Ludvíka Svobody. Medaili převzal náčelník štábu podplukovník Ing. Viliam Beke z rukou paní Zoe Klusákové – Svobodové.

Potěšující zvláště pro veterány druhé světové války bylo diskusní vystoupení kameramana Olivera Maliny, který natáčí ve spolupráci s paní JUDr. Bedřiškou Kopoldovou dokument o bojích na Dukle na základě vzpomínek válečných veteránů. Dokument by měl sloužit jako učební pomůcka pro učitele dějepisu.

Všechny pronesené příspěvky byly zajímavé a obohacující, i když některé vyvolaly rozporuplné reakce, nesouhlas a údiv. V každém případě by se o nich mělo hovořit i mimo sál DAPu, aby se dostaly do povědomí široké veřejnosti, do tisku a do médií.

19.11.13 Konference - Kyjev 2013 - pozvánka (SLS-Praha)

Společnost Ludvíka Svobody, o. s.
Vojenský historický ústav Praha
Národní archiv
spolu se Sdružením zahraničních vojáků při ČSBS
Vás zvou na

K O N F E R E N C I

k 70. výročí bojového nasazení
1. čs. samostatné brigády v SSSR při osvobození Kyjeva,

kteřá se koná dne **19. listopadu 2013**
v konferenčním sále **Domu armády Praha**
(Praha 6, Vítězné náměstí 4/684 – vchod z Buzulucké ulice)

Prezentace účastníků od **09.00 hod.**

Zahájení konference v **09.30 hod.**, zakončení v **16.00 hod.**

Přestávka 12,30 – 13,30 hod.

Na konferenci vystoupí:

plk. v. v. PhDr. Karel Richter, CSc.

Vznik 1. čs. samostatné brigády v SSSR a její účast v boji o Kyjev

plk. v. v. doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc. (VHÚ Bratislava)

Slováci a 1. čs. samostatná brigáda

PaedDr. Jindřich Marek (VHÚ Praha)

Čs. důstojníci z Velké Británie a Středního východu v bitvě o Kyjev

kapitán Mgr. Stanislav Balík

Osvobození Kyjeva v širším vojensko-politickém kontextu

mjr. v. v. dr. Miroslav Brož, historik

Zrod nových velitelů 1. brigády z řad účastníků bojů u Sokolova

16.11.13 Jsem ráda, že jsem naživu, že jsem svobodná, že mám celý svůj život před sebou

(Wadowice, Krakow, Osvětim, 16. 11. 2013)

V sobotu ve 4 hodiny ráno se dají o víkendu dělat různé věci. Někdo spí, někdo si užívá večírku a někdo jako my, osmdesát studentů 4. ročníku uherskohradištského gymnázia, se scházíme na autobusovém nádraží a odjíždíme do Polska, abychom si rozšířili obzory. Ano, v sobotu, 16. 11.

2013, jsme se vypravili pod zkušeným velením paní profesorky Miroslavy Polákové k našim severním sousedům. Původně byla v plánu „pouze“ návštěva Osvětimi a Krakova, ale jelikož se musí s paní profesorkou využít každá minuta našeho cestování, měli možnost zastavit se i ve Wadowicích, kde se narodil papež Jan Pavel II. Po této zastávce následoval Krakov, kde nás čekala cesta na Wawel, Krakovský rynek, kde nám zahrál hejnal, a ulica Grodzka, kostely sv. Ondřeje a sv. Petra a Pavla, barbakán, Sukenica, Mariánský kostel u Jagellonská univerzita.

Když jsme se všichni celí zmrzlí po krátkém rozchodu opět sešli v autobusech, poslední cíl naší výpravy byl jasný- Osvětim. Nutno podotknout, že v Krakově a snad i po celém Polsku bylo nebe tak zamračené, že si člověk říkal, jestli Poláci vůbec někdy viděli sluníčko a s přibývajícím hodinami se k tomu přidával stále studenější vítr a mlha. A v takovém počasí jsme naslouchali poutavému, leč hořce bolestnému výkladu paní průvodkyně a procházeli při tom Březinkou - Birkenau, což byl největší vyhlazovací koncentrační tábor na území Polska, kde bylo zavražděno kolem 1,1 milionu lidí. Viděli jsme dřevěné boudy, v nichž byli lidé nuceni žít, trosky plynových komor, které Němci na konci války ničili nebo repliku vagónu, který sem vozil zajatce. Jako poslední jsme se zastavili u památníku, kde jsme zazpívali českou a slovenskou hymnu a já měla tu výsadu položit tam se svým spolužákem kytici, na znamení úcty a v čest památce zmarněných životů. Troufám si tvrdit, že na tento okamžik jen tak nezapomeneme.

Vzápětí paní profesorka s pietou připomněla, že přesně před 74 lety, v noci ze 16. na 17. listopadu 1939 vpadlo gestapo na vysokoškolské koleje a 1200 studentů bylo odvezeno do Sachsenhausenu, 9 bylo ráno 17. 11. zastřeleno a české vysoké školy byly uzavřeny. Také proto byl vybrán den naší návštěvy Osvětimi. Krutost nacismu si ve svých obětech nevybírala.

Poté jsme před sebou měli úplně poslední zastávku, a to Osvětim – Auschwitz I. Když jsme vcházeli onou nechvalně proslulou bránou s nápisem Arbeit macht frei, byla už téměř úplná tma a mlha to všechno ještě umocňovala, člověk jako by se vrátil v čase. V tomto táboře jsme nejen procházeli titěrné místnůstky, kde byli vězni drženi a ve kterých se atmosféra strachu a smrti bude držet už asi navždy, ale také jsme viděli věci, které Němci nestihli spálit, a po osvobození byly nalezeny. Od obutí, jak ženského, mužského či dětského, přes oblečení, brýle, kartáčky, kuchyňské potřeby až po vlasy, které byly přidávány do přize a šily se z nich látky. Vystaveny byly také spousty fotek postav lidí, jejichž energický příjem by vystačil stěží člověku připoutanému na lůžko, natož tak někomu, kdo je nucen tvrdě pracovat, a také podle toho vypadali- jen kostry potažené kůží. Před odchodem jsme zapálili svíčky před zdí, kde byla k věčnému spánku poslána spousta lidí. Pak jsme jen tiše opustili areál, plni silných emocí, na které slova nestačí - a víte co? Já jsem byla ráda. Že jsem naživu, že jsem svobodná, že mám celý svůj život před sebou.

Návštěvu takového místa je třeba podniknout s vědomím, že nás to bude něco stát, že vstupujeme do temnoty spáchaného zla, jež nelze odčinit, ale také do prostoru lidské odvahy a nezdolnosti. Návštěvu cennou pro všechny z nás, kteří si stěžujeme na ranní vstávání, školu, práci, nebo na sobotní úklid domácnosti. Snad stačí říct jediné- co by oni za to dali.

Kamila Šmídková, 4.D

Gymnázium Uherské Hradiště

14.11.13 ZŠ L. Svobody z Rudíkova v Hroznatině (SLS-Praha)

V pátek 10. 11. 2013 proběhl celodenní výlet žáků všech tříd naší školy do rodného domu arm. gen. Ludvíka Svobody v Hroznatině č. 14/15.

Je to právě tento velikán a vlastenec, po kterém se jmenuje naše škola, tedy ZŠ Ludvíka Svobody v Rudíkově. Není to náhodou,

neboť jako hroznatínský rodák navštěvoval ZŠ v Rudíkově. Nelze ani opomenout, že to byl právě Ludvík Svoboda, který se osobní iniciativou zasadil o stavbu nové školy v Rudíkově, která zanedlouho oslaví čtyřicetileté výročí.

Díky vstřícné ochotě profesorky **Zoe Klusákové - Svobodové**, která je dcerou **arm. gen. Ludvíka Svobody (25. 11. 1895 - 20. 9. 1979)**, a její rodiny i po domluvě s **doktorem Josefem Lázničkou ze Společnosti Ludvíka Svobody** bylo žákům naší školy umožněno zhlédnutí části velmi zajímavé expozice, která zde byla alespoň částečně zachována.

Žákům byl podán i fundovaný historický výklad od již zmíněného člena SLS ve Velkém Meziříčí doktora Josefa Lázničky. Žáci se například dozvěděli, že arm. gen. Ludvík Svoboda byl nejen jmenován ministrem národní obrany v první vládě Národní fronty Čechů a Slováků ustanovené v Košicích v dubnu 1945, ale byl i prezidentem ČSSR od 30. března 1968 do roku 1975, kdy ze zdravotních důvodů bylo jeho funkční období ukončeno.

Žáci se od našeho průvodce např. dozvěděli i to, že arm. gen. Ludvík Svoboda bojoval v pěti válkách. Mnoho o jeho působení za II. světové války nejen v Sovětském svazu, kde byla v Buzuluku zřízená jednotka, která se významným podílem zasadila o porážku německého fašismu. A to ať se jednalo o boje u Sokolova, Kyjeva nebo o boje o Dukelský průsmyk, který byl vstupní branou do tehdejšího okupovaného Československa německou armádou.

Při prohlídce všichni žáci naší školy obdrželi brožurku, která se vztahuje k rodnému kraji arm. gen. Ludvíka Svobody. Při návštěvě žáků položilo vedení školy kytici k nově zbudovanému pomníku a uctilo tohoto generála minutou ticha. Poté se žáci rozdělili do skupin, které vedli třídní učitelé, a absolvovali zpáteční cestu do školy.

Některé třídy si např. při cestě opékaly donesené špekáčky z domova, jiní účastníci krásného výletu ještě zhlédli i bývalý, dnes již nepoužívaný vojenský objekt na rozcestí Kuchyňka a kolem kóty 589 se po zelené značce vypravili na zpáteční cestu k Rudíkovu.

Výlet byl hodnocen velmi kladně, neboť se nám značně vydařilo i počasí a mnoho nového jsem se dozvěděli.

Dovolte mi ještě, abych vyjádřil srdečný dík paní profesorce Zoe Klusákové - Svobodové, její rodině i doktoru Josefu Lázničkovi, že žákům naší školy umožnili zhlédnout rodný dům arm. gen. Ludvíka Svobody v Hroznatíně.

Mgr. Jan Knotek

11.11.13 Den válečných veteránů - Uherské Hradiště (SLS-Praha)

Dne 11. 11. se třída 4. D Gymnázia v Uherském Hradišti, v doprovodu paní doktorky Polákové, při příležitosti celosvětového Dne válečných veteránů a 95. výročí konce 1. světové války, sešla u památníku padlých v Hradební ulici, aby věnovala vzpomínku všem padlým hrdinům obou světových válek. V rámci pietního aktu, který se symbolicky uskutečnil s úderem jedenácté hodiny, zde byla položena památeční kytice vlčích máků a zazpívána česká národní hymna. Tato událost byla projevem úcty všem, kdo bojovali a umírali za svobodu naší země, lidem, na které by se nemělo a nesmí zapomínat.

Ivona Dundálková, 4. D, Gymnázium Uherské Hradiště

06.11.13 Svoboda je nyní samozřejmostí, ale stála hodně (SLS-Praha)

Asociace Vojáci Společně (AVS), sdružující samostatné organizace a zájmová sdružení se vztahem

k resortu obrany a vojenským aktivitám, ve spolupráci s Generálním štábem AČR uskutečnila další z celé řady besed s válečnými veterány, tentokrát pro posluchače důstojnického a praporčického kurzu u Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově.

Mezi příslušníky dvou nejvýznamnějších kariérových kurzů u VeV-VA, tak zavítali prezident AVS plukovník v.v. Jan Kříž, viceprezident AVS podplukovník v.v. Ladislav Řídl a spolu s nimi přímí účastníci bojů 2. světové války plukovník v.v. Pavel Vranský a poručice v.v. Věra Biněvská – Holubeva.

„Besedy s válečnými veterány naše asociace organizuje v posádkách napříč celou AČR již od roku 2005 a to z toho důvodu, aby byly co nejvíce využity poznatky přímých účastníků bojů a jak je sami dnes poznáte, byli to vynikající bojovníci proti fašismu...“ Taková byla úvodní slova moderátora besedy plukovníka Kříže, která zazněla před více než šedesátkou praporčíků a důstojníků. „Ne každý den se podaří setkat se tváří v tvář s těmi, kteří neváhali, když byla naše vlast ohrožena, vzít do ruky zbraně a jít za ni bojovat“, zdůraznil posluchačům podplukovník Řídl, který také blíže osvětlil vojensko politickou situaci v letech před válkou a mimo jiné uvedl: „Cíl pro který statisíce vojáků trpělo a položilo svůj život, se v květnu 1945 stal skutečností, avšak stálo to hodně krve a potu“. Což také stvrdila následující filmová koláž očima válečných reportérů Boj za svobodu, která byla v závěrečné části obohacena také o účast českých vojáků v novodobých zahraničních misích do roku 2008.

Hrůzné scény především z bojů 2. světové války vystřídalo vyprávění těch, kteří je sami zažili. Plukovník Vranský (92) i poručice Věra Biněvská – Holubeva (84), jedna z těch statečných dívek, které i přes svůj nízký věk narukovaly do armády a zúčastnily se těžkých vojenských operací po boků mužů, oba i přes svůj pokročilý věk, velmi poutavě zaslýchli posluchače do toho, jak se do armády dostali a čím vším si museli na trnité cestě k naší svobodě projít. Věra Biněvská – Holubeva do svého vyprávění zahrnuje i osudy starší sestry, známé snajperky Vandy Biněvské.

„Vy jste naši následovníci, ti, na kterých teď spočívá zodpovědnost, aby ta naše svoboda byla i nadále zachována.“ slova plukovníka Vranského směrem k posluchačům, jsou stejně tak platná pro každého z nás. Bylo nám všem ctí setkat se osobně s těmi, kteří ji pro nás také vybojovali.

text. kapitánka Monika Nováková, tisková informační důstojnice VeV-VA
foto: Vladimír Bezděk

Plukovník ve výslužbě Pavel Vranský se narodil 29. 4. 1921 v Lipníku nad Bečvou. Jelikož je židovské národnosti, po 15. březnu 1939 příliš neváhal a rozhodl se pro emigraci. Za krátký čas se v Polsku sešel se svým otcem, který překročil hranice o několik dnů později. Oba se přihlásili do vznikající československé jednotky. V roce 1941 se dostal jedním z posledních transportů k československým jednotkám na Blízkém východě. Po ukončení jejich působení se přihlásil k leteckému protiponorkovému výcviku v USA a Kanadě. Ten úspěšně absolvoval a do konce války působil na letounu Liberator v 311. bombardovací peruti. Po válce létal na upraveném vojenském Letounu Liberator mezi Prahou a Londýnem jako dopravní letec. Později pracoval u ČSA jako palubní personál.

Poručice ve výslužbě Věra Biněvská – Holubeva se narodila 20. 9. 1929 na Ukrajině. V roce 1942 celá rodina Biněvských přijela do Buzuluku, kde se formuje první československá samostatná jednotka pod vedením Ludvíka Svobody a sama Věra nastoupila do výcviku 29. ledna 1944 v Jefremově jako vojín-elév a později byla převedena jako radiotelegrafistka k 1. československému spojovacímu praporu, vysílala s radiovou stanicí v bojích u Dukly až se 17. 5. 1945 dostala do Prahy, kde se zúčastnila slavnostní přehlídky na počest vítězství nad fašismem. Pár měsíců po válce pracovala na ministerstvu obrany a navštěvovala také večerní školu. Na konci roku 1945 však odjela z vážných rodinných důvodů do Lvova, odkud jí však nebyl povolen stálý návrat

a do České republiky se jí tak definitivně podařilo vrátit až v roce 1993.

04.11.13 Kyjev 2013 (SLS-Praha)

V neděli 3. listopadu si připomněli obyvatelé Kyjeva začátek slavné bitvy, která přinesla osvobození ukrajinské metropoli – Kyjevu - před 70 lety. Na břehu mohutného Dněpru se jich sešlo, podle odhadu místních, na 80 tisíc, aby shlédli rekonstrukci nástupu Rudé armády a také První československé samostatné brigády k osvobození Kyjeva od německých fašistických okupantů.

Na 1500 členů klubů vojenské historie v dobových uniformách předvedlo velmi působivou rekonstrukci bitvy z listopadu 1943. Podpořila je i bojová letadla jako ochrana nastupujících vojsk. Bylo hodně válečné vřavy, ale i povzbuzujícího „urá“, když postupovali "naši" a vítězili nad německými jednotkami.

Českou delegaci vedla paní náměstkyně ministra obrany Mgr. Lenka Ptáčková – Melicharová. Zúčastnili se i další představitelé MO a přednosta vojenské kanceláře prezidenta republiky brig. gen. Ing. Zdeněk Jabůrek, zástupci ČSBS, ČSOL, SLS. V delegaci bylo několik účastníků bojů o Kyjev, např. plk. Michal Fedorko, plk. Opočenský a bojů na východní frontě – gen. Miloslav Masopust, plk. Václav Příbyl, plk. Václav Kuchyňka, Vladimír Wintera, por. Věra Holubjeva. Přijeli potomci a příbuzní těch, kteří již nežijí. Mezi nimi byli potomci všech tří Hrdinů Sovětského svazu, kteří toto vyznamenání dostali právě po bitvě o Kyjev - tehdy podpor. Richarda Tesaříka, por. Josefa Buršíka a podpor. Antonína Sochora - a další potomci a rodinní příslušníci těch, kteří byli oceněni vysokými vyznamenáními - jak sovětskými, tak československými: tehdy nadpor. Ludvíka Engela, podpor. Sergeje Petruse, podopr. Leopolda Vojtechovského, por. Vandy Biněvské.

V české delegaci byla i dcera armádního generála Ludvíka Svobody, čestná předsedkyně SLS, paní Prof. Ing. Zoe Klusáková – Svobodová, CSc. Spolu s dcerou armádního generála Nikolaje Vatunina - paní Jelenou Vatutinou - položily květy k pomníku arm. generála Vatutina v centru Kyjeva. Delegace se poklonila památce padlých na hřbitovech, kde jsou uloženy jejich ostatky, a u pomníku 1. čs. samostatné brigády, která se zúčastnila těžkých bojů o Kyjev.

Autentické fotografie z archivu p. Niny Petrasové

Fotografie z portálu io.ua : **2013_11_02 и 03 ДАЕШЬ КИЕВ! Участие в юбилейной реконструкции.**

03.11.13 70. výročí osvobození Kyjeva (SLS-Praha)

70. výročí osvobození Kyjeva od fašistických okupantů – 6. listopadu 1943

Rok 1943 byl rokem velké ofenzivy Rudé armády po bitvě u Stalingradu. Fašisté byli nuceni ustupovat na západ. Velká tanková bitva u Kurska v létě 1943 potvrdila, že hitlerovci definitivně ztratili schopnost úspěšně vést větší útočné operace na východní frontě. Hitlerovo plánované bleskové východní tažení, za účelem zmocnění se oblastí se silnými surovinovými zdroji a úrodnými zemědělskými oblastmi potřebnými k dalšímu úspěšnému vedení války, se stále více ocitalo v troskách. Již válečné události let 1941 a 1942 potvrdily, že blesková válka se konat nebude. Sovětskému svazu se podařilo zmobilizovat své síly, válečný průmysl se rychle rozběhl a také za pomoci dodávek ze zahraničí Rudá armáda získala potřebné prostředky pro zastavení a odražení fašistických armád. Během roku 1943 se do bojů na území SSSR úspěšně zapojili také příslušníci 1. čs. samostatné brigády v SSSR. Nejprve výrazně zasáhli do bojů u Sokolova poblíž Charkova, kde splnili svůj bojový úkol a získali si respekt i u velení Rudé armády. Čechoslováci prokázali, že jsou plnohodnotně schopni vyrovnat se příslušníkům Rudé armády a mohou obstát i v nejnáročnějším boji.

Bitva o Dněpr

Bitva o Dněpr byla jednou z největších a nejkrvavějších bitev 2. světové války. Začala v druhé polovině srpna 1943 a trvala čtyři měsíce. Účastnily se jí jednotky Středního frontu (v průběhu boje byl přejmenován na 1. běloruský front), Voroněžského frontu (prejmenovaný na 1. ukrajinský front), 2. ukrajinského frontu, Jihozápadního frontu (později přejmenovaný na 3. ukrajinský front) a Jižního frontu (prejmenovaný na 4. ukrajinský front). Podle různých historických pramenů si na obou stranách vyžádala až na 900 tisíc padlých vojáků a další desetitisíce raněných. Bitva probíhala na frontě dlouhé více než 1500 kilometrů. Výsledkem bylo osvobození celého levého břehu Dněpru. Hitlerovci v této bitvě praktikovali až do obludných rozměrů svoji taktiku spalené země v případě nutnosti ústupu. Likvidovali vše, co mohlo sloužit nepříteli. Do konce září 1943 překročila sovětská vojska Dněpr na úseku 750 kilometrů (od Lojeva až po Záporoží) a vytvořila řadu důležitých předmostí, což bylo nezbytné pro další útočné operace při osvobozování levobřežní Ukrajiny. Vojska překračující za pochodu Dněpr projevovala obrovskou statečnost. Řeka Dněpr tou dobou byla často rozvodněná. Mohutný veletok třetí největší evropské řeky, s rychlostí toku asi 2 metry za sekundu, s šířkou místy až přes tři kilometry a hloubkou až dvanáct metrů - takto popisovali Dněpr i čs. vojáci 1. čs. samostatné brigády, kteří byli zařazeni do bojové sestavy vojsk na ljutěžském předmostí a kteří se sem přesunovali v průběhu října 1943 z Priluky. Po cestě během svého přesunu se také setkávali s obrovskými zvěrstvy napáchanými ustupujícími fašisty – celé smetené vesnice, desítky z nich postihl osud našich Lidic a Ležáků, slyšeli o hromadných popravách místních obyvatel, o střelení žen i dětí, o napichování zaživa na vidle či pohřbívání lidí do země zaživa. Němci byli přesvědčeni, že Dněpr je zakován v železo a beton v neprostupný „východní val“, který zastaví postup Rudé armády a umožní jim přejít do nového protiútku. Byla to jen velká iluze, jak potvrdily další události na frontě. Sám Hitler dokonce prohlásil, že: „Dříve Dněpr změní tok opačným směrem, než ho sovětská vojska překonají.“

Od 12. října do 23. prosince 1943 uskutečnila vojska Voroněžského frontu (od 20.10.1943 přejmenovaný na 1. Ukrajinský front) strategickou kyjevskou operaci. Nejprve se počítalo s tím, že hlavní úder, kterým bude Kyjev osvobozen, se povede z bukarinského předmostí. Fašisté sem ale brzy stáhli hlavní síly svého kyjevského uskupení. Následně v důsledku těchto událostí byl hlavní útok přenesen severně od Kyjeva z ljutěžského předmostí. V tomto prostoru německá vojska oslabila nasazení svých sil. Sovětský přesun nedokázali fašisté včas zaznamenat a připravit se na něj. Proto je útok z ljutěžského předmostí překvapil.

Město Kyjev, významné středisko průmyslu, se stalo v roce 1934 hlavním městem Ukrajiny (předtím to byl Charkov). Kníže Kij založil město již v roce 483. Roku 1240 byl Kyjev napaden mongolsko – tatarským vpádem a zcela vypálen. I v dalších údobích město často čelilo nepřátelským vpádům. Po přepadení SSSR fašistickým Německem v červnu 1941 se musel Kyjev podrobit dalším těžkým zkouškám. Od července 1941 až do druhé poloviny září téhož roku se město bránilo téměř tři měsíce, než bylo okupováno. Německá okupace potom trvala více než dva roky, přesně 778 dní, až do konečného osvobození dne 6. listopadu 1943. Během této doby zahynulo přes 200 000 obyvatel metropole Ukrajiny, dalších 100 000 obyvatel města bylo násilně odvečeno do Německa. Z nich mnozí válku nepřežili. Během 2. světové války fašisté zničili v Kyjevě více než 800 závodů, ale také většinu kulturních zařízení, cenných historických památek nebo téměř polovinu bytů. Silně poškozeny zůstaly také komunikace a rozvodné sítě. Kyjev po válce patřil mezi nejzničenější města na území SSSR.

Osvobozování Kyjeva

Kyjevskou operaci přímo naplánoval a řídil generál Žukov. Na organizaci celého útoku a taktických plánech se také podíleli generálové Vatutin, Moskalenko a Filipenko. Velitel 1. Ukrajinského frontu generál Vatutin dal rozkaz osvobodit Kyjev ke dni 6. listopadu 1943. Kyjevská operace byla zahájena 1. listopadu 1943 dělostřeleckou přípravou. Fašisté zbudovali z nejpevnějších

budov v Kyjevě ohniska odporu, na hlavních ulicích každý třetí, čtvrtý dům sloužil tomuto účelu. Ze severní části města se táhl po jeho západním okraji 4 metry široký protitankový příkop protínající i železnice a silnice. Němci také v tomto směru postavili velké množství barikád, zátarasů a jiných překážek pro zastavení či zpomalení postupu tanků i pěchoty. Útok na Kyjev na Ljutěžském předmostí dne 3. listopadu 1943 započal dělostřeleckou přípravou v 8,00 hodin. V tomto čase se rozezněla děla tisíci hlavní, v počtu 500 hlavní na 1 kilometr na celé frontě 51. střeleckého sboru. Této čtyřicetiminutové dělostřelecké přípravy se účastnila i čs. děla (houfnice). Takové soustředění děl, zúčastněných na dělostřelecké přípravě, bylo překonáno až na konci války v bitvě o Berlín. Brzy po zahájení této dělostřelecké přípravy se v prostoru velitelského stanoviště soustředily čs. vojenské jednotky, aby vyslechly vpravdě historická slova velitele brigády plukovníka Ludvíka Svobody: „Vojáci a důstojníci! Boj o hlavní město Ukrajiny je zahájen. Bude to boj historický. Náš národ nám ukládá, abychom o Kyjev bojovali tak, jako bychom bojovali o Prahu, Brno, Bratislavu, Košice a Užhorod. Směr Kyjev je totéž, co směr Praha. Pamatujte na naše národy doma, pamatujte na zločiny fašismu. Vzpomeňte na slova husitské písně:“ Bijte, zabijte.... Nikoho nešetřete! “

Po této mohutné dělostřelecké přípravě byl přední okraj obrany německých vojsk smeten. Sovětská pěchota a tanky postupující v předním sledu protrhly obranné postavení nepřátel a pronikly do lesního masivu poblíž Kyjeva, okolo 16. hodiny dosáhly důležitého dílčího bodu, kterým byl prostor Dětského sanatoria. Němci ale stále pokračovali v leteckých útocích na postupující síly sovětských vojsk i na postavení 1. čs. samostatné brigády. Silným leteckým útokům musel například odolávat také 1. čs. dělostřelecký oddíl. Sovětské velení se rozhodlo nasadit 1. čs. brigádu do přímého boje v operační hloubce nepřátelské obrany. Její jednotky se měly přesunout k Vyšgorodu, odkud Němci podnikali tankové protiútoky. V noci ze 3. na 4. listopadu se také čs. samopalníci tankového praporu po boku sovětských vojáků zapojili do těžkých bojů, stejně jako část pěchoty u Dětského sanatoria. Těžké boje zde trvaly celou noc až do ranních hodin 4. listopadu, kdy Němci museli ustoupit. K sanatoriu se v průběhu boje dostaly i čs. samopalné čety. 4. listopadu se podařilo sovětské armádě vyvrátit nepřátelskou obranu ve městě Vyšgorod severně od Kyjeva.

Zajímavým dokladem o klesající morálce v řadách fašistů zůstal dopis napsaný zabitým Němcem A. Berlingem v prostorách Dětského sanatoria, kde 4. listopadu probíhaly tvrdé boje. Berling napsal v dopise, který již nestačil být odeslán, následující slova: „Naši již nemají sílu udržet frontu. Mám jen jediné přání, aby byl co nejrychleji konec. Jen zázrak by nám mohl pomoci. Rus je na druhém břehu Dněpru. A my už nemáme ani sílu, ani zbraně, ani lidi, abychom jej zadrželi. Jsme neustále v pohybu na západ. Naši důstojníci už nám ani nedávají povely na ústup. Dnes večer balili. No a my jsme také balili.“ Je nepochybné, že obsah tohoto dopisu přesně vyjadřoval názor a myšlení mnoha německých vojáků, kteří na východní frontě již dříve ztratili Hitlerovu fanatickou víru ve vítězství v této válce.

5. listopadu brzy ráno stanuly sovětské jednotky před vnitřním obranným pásmem, které tvořilo okruh opevnění Kyjeva, a vedlo po obvodu okrajů města a přehrazovalo všechny přístupy ke Kyjevu. Ráno 5. listopadu 3. gardová tanková armáda přešla silnici Kyjev – Žitomir a tím usnadnila rychlejší postup útočících jednotek do Kyjeva. Předchozí dva dny útočící jednotky postupovaly pomalu. 1. čs. brigáda byla před tímto útokem soustředěna v prostoru Dětského sanatoria a aktivně se do něj zapojila pěchotou, dělostřelectvem i tanky. Brigáda musela hned napočátku prolomit vnitřní opevněné obranné pásmo Kyjeva a potom ji čekal další těžký úkol v podobě boje v jednotlivých částech města a jeho ulicích. Hlavní útok 51. střeleckého sboru, kterým měl být dobyt Kyjev, vedla 1. čs. brigáda. Pro tento boj bylo stanoveno pět postupných cílů a dodatečně ještě další dva. 5. listopadu v poledne byla zahájena dvacetiminutová dělostřelecká příprava. Po ní velitel 1. čs. brigády L. Svoboda zavelel: „Na Kyjev, jako na Prahu, vpřed!“

Jednu z prvních překážek tvořil protitankový příkop široký 4 metry a hluboký 2 metry. Za pomoci obyvatel města byl dokonale zbudován. Postup vpřed ztěžovala i minová pole. Na přístupech ke Kyjevu se rozhořel tvrdý boj. Bylo nutno postupně překonávat množství zákopů,

okopů, drátěných zátarasů a dalších překážek. Následoval boj na předměstí Syrec. Němci byli rozhodnuti právě na předměstí Syrec a v dalších okrajových čtvrtích zastavit postup útočících jednotek. Vybudovali proto obranný pás se zakopanými tanky, děly, s opevněnými domy. Němci se často bránili do posledního muže a posledního náboje. Nutno připomenout, že tyto boje probíhaly i za mlhy s viditelností do 100 metrů. Dalším důležitým bodem byl silniční most na žitomirské dálnici, pod kterým procházela železnice. Most byl silně bráněn německými tanky i pěchotou a navíc byl podminován. Tvořil jednu z hlavních bran do Kyjeva. Okolo 15. hodiny 5. listopadu vnikla rota středních tanků poručíka Buršíka do Kyjeva, zatímco v okolí mostu ještě probíhaly boje likvidující zbytky nepřátelské obrany. Tanky po přejezdu přes most mohly pokračovat podél hlavní třídy dál k centru města. Další těžké boje se sváděly odpoledne 5. listopadu o závod Bolševik a Kinofabriku. Závod Bolševik byl rozsáhlou továrnou s rozlehlým areálem, mnoha budovami a halami, jedním z největších komplexů v celém městě. Nacházelo se zde množství nepřátelských zbraní a techniky. Němci i zde vytvořili silnou obranu s mnoha opěrnými body. Podél hlavní kyjevské třídy až k nádraží se v ulicích města sváděl boj o každý dům. Němci přitom využívali mnoha přirozených překážek, v ulicích se stále nacházely bojující německé tanky. V těchto bojích uvnitř města se vyznamenaly čs. osádky tanků, samopalníci i ženisté. Boj o každý dům, ulici, křižovatku, park pokračoval celou noc z 5. na 6. listopadu. 5. listopadu ve 20 hodin bylo kyjevské nádraží plně v rukou čs. vojáků tankového praporu. Všechny jednotky byly velmi vyčerpany těžkým celodenním bojem. Tímto bojem vzdušnou čarou asi 10 kilometrů od východiště k útoku prošly za sedm hodin, což byl zejména pro pěšáky mimořádný výkon. Jakmile Němci zjistili, že boj o Kyjev je pro ně ztracen, zahájili systematické ničení všeho, co opouštěli. Hromadně zapalovali největší budovy ve městě, mezi nimi i Kyjevskou univerzitu nebo známou historickou Kyjevskou lavru. Podle plánu měly obsadit centrum Kyjeva tankysovětského generálporučíka Kravčenko, ovšem Čechoslováci byli rychlejší a jako první stanuli v centru města. V ranních hodinách 6. listopadu 1943 velitel 38. armády podal vrchnímu velení hlášení: vojáci 51. střeleckého sboru s 1. čs. samostatnou brigádou a 167. střeleckou divizí ve 4,00 hodin 6. listopadu 1943 osvobodili Kyjev.

Čechoslováci vyznamenáni za bojové nasazení a statečnost

Čs. brigáda byla vyznamenána jako celek řádem Suvorova II. stupně. Plukovník Svoboda byl vyznamenán vysokým řádem Suvorova II. stupně. Celkem 139 příslušníků čs. brigády bylo vyznamenáno sovětskými řády a medailemi. Vyznamenáno bylo celkem 42 důstojníků, 4 rotmistři, 64 poddůstojníků a 29 vojáků. Po této bitvě byli vyznamenáni nejvyšším sovětským vyznamenáním – Hrdina Sovětského svazu – poručík Josef Buršík a podporučíci Antonín Sochor a Richard Tesařík. Čs. vojáci tankového praporu hráli v bojích důležitou roli, postupovali v přední linii a razili cestu dalším jednotkám. Nutno připomenout také bojové zásluhy příslušníků roty obrněných aut, čtyř motocyklistů a ženistů, jakož i obsluhy protitankových kanónů, samopalníků a v neposlední řadě i spojařů. Neboť v boji platí známé pravidlo, že bez spojení, není velení. Nelze opomenout ani hrdinství mnoha Zakarpatských Ukrajinců, bojujících v této bitvě i v dalších osvobozovacích bojích na území SSSR a později i Československa.

Po osvobození Kyjeva postupovala Rudá armáda dále na západ a dobyla Fastov, Žitomir a další města. Osvobození Kyjeva a rozšíření předmostí na Dněpru velmi zhoršilo postavení německých vojsk na Ukrajině. Mýtus o Dněpru jako neprostupném východním valu definitivně padl. Rudá armáda osvobodila do konce roku 1943 přes polovinu území, kterého se fašisté zmocnili v předchozích dvou letech.

Německo se na východní frontě v druhém období války silně vyčerpal. Nebylo schopno již vést větší útočné operace. Proto přesunulo do konce roku 1943 ze západu 75 divizí, množství techniky, zbraní a dalšího materiálu pro vedení aktivní obranné války. Do úplné porážky fašistických armád stále zbývaly dlouhé měsíce. Osvobození Kyjeva za aktivní čs. účasti však bylo dalším významným mezníkem na cestě k úplné porážce hitlerovců ve 2. světové válce.

V textu byly použity následující zdroje:

- * V. Jovbak, Pravda o 1. čs. samostatné tankové brigádě v SSSR,
- * G. K. Žukov, Vzpomínky a úvahy,
- * L. Svoboda, Z Buzuluku do Prahy
- * Historie Velké vlastenecké války Sovětského svazu 1941–1945.

03.11.13 Dajoš Kijev! - 2013 (SLS-Praha)

Mládežnická veřejně prospěšná organizace - kyjevský klub Rudá hvězda - spolu s Národním vojensko-historickým muzeem Ukrajiny uskutečnily 3. listopadu 2013 desátý ročník mezinárodní ukázky z vojenské historie „Dajoš Kijev!“ / Dobud' Kyjev! / na počest 70. výročí osvobození hlavního města Ukrajiny Kyjeva od německých fašistických vojsk. Při rekonstrukci bojů byla předvedena epizoda z bojů o vodní překážku a obsazení určeného území z doby před 70 lety. Ukázky se zúčastnilo víc než 1000 účastníků z klubů vojenské historie z Ukrajiny, Ruska, Běloruska, Estonska, Litvy, Lotyšska, České republiky, Bulharska, Izraele, Německa, Francie, USA i Polska.

Podkladem pro letošní vojensko-historickou rekonstrukci se stal útok jednotek Rudé armády na jednom úseku fronty severně od Kyjeva v září – říjnu 1943. Ukázka byla provedena v prostoru Sitnjaki v Děšňanském okrese.

Při překonávání vodního toku byly použity lodě říční plavby, čluny, bárky a další prostředky ke kladení pontonových mostů. Zúčastnilo se i dělostřelectvo, velké množství obrněné a motorizované techniky, tanky, motocykly, jízda a letectvo.

Vstup byl volný.

<http://www.yaplakal.com/forum3/topic677243.html>

30.10.13 generál Karel Janoušek SLS-Praha

Na jediného českého Air Marshala vzpomínali v Praze

30.10.2013 • Občanské sdružení Letecký klub generála Janouška zorganizovalo ve středu 30. října před pamětní deskou generála Janouška na Kosárkově nábřeží v Praze 1 pietní vzpomínku ke 120. výročí jeho narození.

Jak uvedl předseda leteckého klubu podplukovník Jaroslav Klacek, je třeba si připomínat tohoto hrdinu, se kterým jsou spojeny novodobé dějiny československého vojenského letectva.

O tom, že se na armádního generála Karla Janouška nezapomíná, svědčí nejen činnost klubu, ale i fakt, že jeden z letounů Armády České republiky, takzvané vládní letky 24. základny dopravního letectva v pražských Kbelích Airbus A-319 CJ, nese jméno tohoto válečného hrdiny. Podle leteckého maršála RAF Karla Janouška je také pojmenované Evropské vojenské rehabilitační centrum na zámku v Jemnici. Navíc ve Švédsku nedávno vzdala metalová skupina Sabaton čest Air Marshalovi Janouškovi v jedné ze svých písní.

„Bohužel u nás se toho o armádním generálu Karlu Janouškovi mezi mládeží ví moc málo. Proto také existuje naše občanské sdružení, které památku tohoto hrdiny připomíná při podobných příležitostech jako je ta dnešní,“ uvedl podplukovník Klacek.

Armádní generál Karel Janoušek (1893-1971) je jednou z nejvýznamnějších osobností československé armády. Za první světové války bojoval v legiích u Zborova a prošel sibiřskou anabází. Za první republiky se aktivně zapojil do budování československého letectva. V roce 1937

byl jmenován brigádním generálem. Jeho největší zásluhy se vztahují k působení ve Velké Británii za druhé světové války, kdy jako generální československý inspektor letectva organizoval naše letce v boji proti nacistům.

Prosazoval koncepci okamžitého nasazování letců v přímých bojích. Janoušek byl za svoji práci oceněn králem Jiřím VI. anglickým řádem Knight Commander of the Honourable Order of the Bath, v květnu 1945 také jako jediný Čechoslovák získal hodnost Air Marshal.

Po únoru 1948 jej ale čekalo propuštění z armády a mnohaleté věznění. Prošel nejobávanějšími kriminály, včetně nechvalně známého Leopoldova. Ve vězení strávil 12 let. Propuštěn byl až v roce 1960, částečné rehabilitace se dočkal v roce 1968.

Jeden z hrdinů bitvy o Británii, aktivní účastník dvou zahraničních odbojů, divizní generál a britský letecký maršál Karel Janoušek zemřel v Praze na následky dlouholetého věznění 27. října 1971. Urna s jeho popelem byla uložena na libeňském hřbitově za povolené účasti generálovy neteře a několika zahraničních letců.

Při smutečním obřadu ve strašnickém krematoriu se vedení tehdejší lidové armády zachovalo přinejmenším velmi nedůstojně. Nedovolilo totiž, aby byl pohřben s vojenskými poctami, které mu právem patřily. Čestnou stráž u jeho rakve drželi naši letci v uniformách RAF s nášivkou Czechoslovakia, a to bez oficiálního souhlasu. Řeč na rozloučenou měl generál František Fajtl.

Teprve po roce 1989 byla Karlu Janouškovi vrácena vojenská hodnost a v roce 1991 byl posmrtně povýšen do hodnosti armádního generála.

Za SLS se zúčastnil slavnostního aktu pan Jiří Stanislav.

Fotografie poskytl : JUDr. Svetozár Plesník

Převzato z www.army.cz

29.10.13 pozvánka do Hroznatína SLS-Praha

Společnost Ludvíka Svobody

spolu s Historickou skupinou 1. čs. armádního sboru v SSSR, Československou obcí legionářskou, Českým svazem bojovníků za svobodu, Klubem českého pohraničí

a Klubem českých turistů Vysočina - odbočka Trnava

vás zvou

na setkání k uctění památky bývalého velitele

1. čs. armádního sboru v SSSR

a prezidenta Československé republiky v letech 1968 – 1975

armádního generála Ludvíka Svobody

u příležitosti 118. výročí jeho narození

Tradiční setkání se koná u pamětního kamene před rodným domem armádního generála Ludvíka

Svobody

v Hroznatíně v sobotu dne 23. listopadu 2013 v 11 hodin

Program

Česká a slovenská hymna
Zahájení slavnostního aktu předsedou SLS
Pozdravné projevy
Položení květů k pamětnímu kameni
Přátelské setkání ve výstavním prostoru rodného domu

Pro účastníky z Prahy: autobus bude odjíždět v 7,30 hod z ulice gen. Píky a následně od hotelu Legie, nám. I. P. Pavlova.

Účast registruje: engel.ludvik@seznam.cz – mob.:731601178

17.10.13 FRANTIŠEK GEISLER SLS-Praha

Tolik mám rád svou vlast, že musím do boje za čest vojáka - Sokola, za pravdu a svobodu, za naše lepší zítřky.

Ing. in mem., kap. in mem. FRANTIŠEK GEISLER

narozen 25. 7. 1918 v Hallu u Innsbrucku;

padl 18. 9. 1944 na Dukelském průsmyku /Pastwiska, Polsko/

V roce 1937 maturoval na čs. reálném gymnáziu v Košicích. V letech 1937 - 1939 sloužil v čs. armádě u 10. dragounského pluku v Mukačevu v hodnosti desátníka. Po okupaci Čech a Moravy v r. 1939 začal studovat na Vysoké škole zemědělské v Brně, hospodářský odbor. 17. listopadu 1939 však byly vysoké školy zavřeny.

Na přelomu let 1939 - 1940 odešel do čs. zahraniční armády ve Francii, po její porážce odjíždí do Velké Británie a v srpnu 1940 se registruje u vznikající čs. armády ve stanovém táboře v Cholmondeley v hodnosti podporučíka v záloze. Přihlásil se do výcviku pro nasazení v týlu nepřítele. V období 31. 10. - 28. 11. 1942 absolvoval kurz útočného boje u jezera Morar ve Skotsku. Několikrát byl vysazen do týlu nepřítele.

V polovině roku 1944 odchází por. František Geisler spolu se skupinou dalších důstojníků z Anglie do SSSR, kde je zařazen k 2. čs. paradesantní brigádě 1. čs. armádního sboru v SSSR. V bojích o Dukelský průsmyk padl v prvních dnech na polském území.

Jeho manželkou byla Joyce Mary Geislerová /rozená Locke/, vzali se 6.9.1943. Jejich syn - František Geisler ml. - hledal několik let místo, kde padl jeho otec. K uctění jeho památky nechal na místě jeho posledního bojového nasazení postavit pomník, který byl odhalený 18. 9. 1994, k 50. výročí jeho smrti. Syn František Geisler ml. žije nyní poblíž tohoto místa v obci Pastwiska v Polsku, věnuje se udržování paměti o statečném boji československých vojáků v bojích druhé světové války, kteří padli na území Polska.

Jméno Františka Geislera najdeme na:

Památníku obětem karpatsko-dukelské operace - Dukla /Slovensko/;

Památníku 2. čs. parašutistické brigády - Nowosielce /Polsko/;

pomníku na místě jeho úmrtí - Pastwiska /Polsko/ - viz fotografie

Byl vyznamenán: Čs. válečným křížem 1939 in memoriam;

Čs. vojenskou pamětní medailí se štítkem F - VB

In memoriam byl jmenován kapitánem a inženýrem vysoké školy zemědělské.
Jedna z ulic v Brně - Židenicích nese jeho jméno.

Prameny: on-line Encyklopedie dějin města Brna

snímek - PhDr. Jana Görčošová - 4.10.2013

Další informace v angličtině možno získat na www.fandbg.com /stránky Barbary a Františka Geislerových/

Na snímku zleva: Barbara a František Geislerovi, dcera arm. gen. Ludvíka Svobody paní Zoe Klusáková - Svobodová, vnučka Lud'a a pravnuk Miroslav.

07.10.13 setkání na Dukle SLS-Praha

Každým rokem přijíždí na oslavy k výročí karpatsko-dukelské operace ve Svidníku a na Dukle drobná, nenápadná paní, **plukovnice zdravotní služby v. v. Marie Pelcrová, rozená Juríková**, veteránka druhé světové války. Nikdy se netlačí na místa pro zvláštní hosty a také letos stála stranou s předsedou odbočky SČK v Martině na Slovanech panem Bc. Michalem Strakou a s předsedou SZPB Východoslovenského kraje. Až v průběhu vzpomínkového aktu na Dukle si jeden z vojáků povšiml, že stará paní se nemá ani o co opřít, a po delším hledání přinesl volnou židli. I letos totiž přivítala Dukla účastníky oslav chladem a ostrým větrem a zuby cvakaly i lidem daleko mladším.

Když jsem ji viděla salutovat, běžela mi před očima léta, kdy jsem se s ní setkávala denně v Dělostřeleckém učilišti v Martině, později ve Vysoké vojenské velitelско-technické škole v Martině, kam jsem nastoupila jako mladá učitelka jazyků v roce 1970. Byla to naše Marusja z ošetrovny. Pro nás – učitele – byla součástí pedagogického sboru, brali jsme ji jako zkušeného psychologa.

Žáci a posluchači školy za ní chodili nejen se skutečnými bolístkami, ale i pro rady do života. Vždyť mnozí přicházeli do vojenského učiliště v 15 letech a viděli v ní druhou mámu. Marusja je znala všechny, věděla, jak s nimi jednat, v průběhu studia zavítal na ošetrovnu každý z nich. Vždy veselá, usměvavá, nepamatuji si, že by byla někdy nemocná. O válce nikdy nemluvila, nehonosila se vyznamenáními a mnozí z těch, kteří ji znali léta, zůstávali překvapeni, když viděli někde fotku Marusji v uniformě s „metály“.

Koncem října oslaví paní Pelcrová 86. narozeniny. Narodila se v roce 1927 v malé vesničce Imšady-Negrovec na Podkarpatské Rusi. Druhá světová válka ji odtrhla od rodičů a osmi sourozenců. Odvezli ji do Polska, později do Maďarska kopat zákopy a stavět tábory smrti. Sama se do jednoho z nich dostala. Když onemocněla, ocitla se v karanténě a podařilo se jí uprchnout. Jako sedmnáctiletá vstoupila do Rudé armády /přidala si rok/. Stala se sběračkou raněných. Ošetřovala raněné přímo na bojišti, prala obvazy, kopala zákopy... Při jedné bojové operaci riskovala život, aby zachránila 20 zraněných vojáků. Vojáci ji obdivovali a říkali: Kam čert nemůže, tam jde Marusja.

Paní Pelcrová se zúčastnila bojů na Dukle a postupovala s 1. čs. armádním sborem, kam byla přeřazena, přes východní Slovensko. Byla těžce raněna a po vyléčení v Lučivné došla s vojsky až do Prahy.

Po válce se starala o vězně z koncentračního tábora v Terezíně, později pracovala jako vrchní sestra v Milovicích a v Ružomberku. V letech 1946 – 1948 absolvovala Vyšší zdravotnickou školu Červeného kříže. Stala se diplomovanou sestrou, získala řidičský průkaz a prošla kurzem instrumentářky a psychologie. Víc než 39 let převážela vojáky sanitkou – bez nehody. Lékaři a sestry, s nimiž se setkávala v různých zdravotnických zařízeních, vždy oceňovali její zkušenosti

z fronty.

Od roku 1954, kdy odešla jako důstojnice zdravotní služby do zálohy, pokračovala ve své práci jako civilní sestra – od roku 1963 ve vojenské posádce v Martině. Pracovala obětavě a nezištně v Červeném kříži, získala stovky dobrovolných dárců krve. Hlásili se i ti méně odvážní – kvůli Marusje.

Paní Marie Pelcrová je nositelkou **33 vyznamenání** – československých, sovětských, ruských, ukrajinských, polských, českých i slovenských. K nejcennějším patří **stříbrná medaile Florence Nightingalové**, kterou obdržela od Mezinárodního výboru Červeného kříže v Ženevě za obětavou ošetrovatelskou činnost. Je to nejvyšší civilní vyznamenání od Mezinárodního výboru ČK, bylo uděleno jen 39 lidem na světě.

Tato žena, bojovnice, byla velmi dojata, když se letos 5. října setkala ve Svidníku s dcerou armádního generála Ludvíka Svobody a s dalšími členy jeho rodiny.

Milá Marusjo (tak Vás známe my, bývalí spolupracovníci z VVVTŠ v Martině – dnes roztroušení po různých místech ČR i SR), budeme se těšit na další setkání s Vámi.

Přejeme Vám pevné zdraví a stále na Vás vzpomínáme.

PhDr. Jana Görčošová
předsedkyně odbočky SLS Vyškov

Čerpáno z:

článku tajemníka OblV SZPB v Martině Š. Tichého – časopis Bojovník, č. 23 - 15. 11. 2012; ze soukromého archivu paní Pelcrové; z internetové výstavy „ Ženy bojující“; z materiálů, poskytnutých Bc. Michalem Strakou – předsedou místního spolku Slovenského Červeného kříže Slovany.

Doporučujeme:

<http://www.vii.sk/video/tvr38lcuyy/66-vyrocie-bojov-na-dukle/>

<http://www.teraz.sk/slovensko/dukla-karpaty-operacia-vojna-svet/60218-clanok.html>

<http://www.mod.gov.sk/data/files/2190.pdf>

<http://www.radio.cz/cz/rubrika/udalosti/valka-kladla-na-zeny-stejne-naroky-jako-na-muze>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/103696-veterani-od-dukly-i-tobruku-se-setkali-na-ministerstvu-obrany/>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/70662-na-dukle-tekla-ceskoslovenska-krev/>

07.10.13 ZVSR, klub Nitra – Zobor

Delegácia klubu Nitra – Zobor na pietnej spomienke na DUKLE a vo SVIDNÍKU

Na webe nášho Zväzu pplk. v.v. Ing. Marián PALAI z ÚRZV SR uverejnil článok o 69. výročí bojov pri oslobodzovaní Československa v tomto krásnom kraji Slovenska. Informácia od p. Palaia je iste dostačujúca. Napriek tomu okrem fotografií, chcem sa s čitateľom podeliť o dojmy delegácie ZVSR, klub Nitra – Zobor, pána pplk. v.v.RSDr. Jozefa HAVLA (ktorý je i predsedom OblV SZPB v Nitre) a jeho manželky Ing. Margity Havlovej, pána pplk. v.v. Ing. Štefana Kotulu a jeho manželky Ľubici Kotulovej, ako aj o moje dojmy.

Využili sme možnosť organizovaného zájazdu Oblastným výborom SZPB v Nitre, ktorý za významnej pomoci poskytnutia autobusu Carosa – 734, MO SR (od VÚ 1056 Zemianske

Kostoľany) a pri postupnom pristupovaní členov SZPB v Bojniciach, Martine a Ružomberku nás vďaka majstrovskej a bezpečnej jazdy vodiča rtn. Jozefa GULĽKU, bezpečne po 1.000 km jazde priviezol bezpečne späť do Nitry. Patrí mu naše poďakovanie. Rtn Gulka dôstojne reprezentoval OS SR a prispel k tomu, že sme po dobu dvoch dní mali bohaté citové zážitky z miest bojov o našu slobodu, pred 69. rokmi.

Prijali nás v internáte SOŠ arm.gen. L. Svobodu vo Svidníku, kam sme prišli vo večerných hodinách po 8,5 hod. ceste. Večera, spánok a ráno nás „pozdravilo“ mrazom. Z úst každého z nás vychádzala pri rozhovore „para“. Postupne však slnko oteplilo tento priestor a my, emeritní vojaci sme si opäť, uvedomovali slová z vojenskej prísahy umiestnenej pri vstupe k pamätníku Dukly o obetovaní života pre svoju vlasť, ktoré práve v tomto kraji sú historicky veľmi aktuálne. Samozrejme čítame a počujeme v dnešnej dobe názory niektorých ľudí o politických chybách pri rozhodovaní oslobodzovať ČSR cez Dukliansky priesmyk pred 69. rokmi. Pre nás emeritných vojakov a i vojakov OS SR boli a sú slová vojenskej prísahy záväzné a nech si politici v minulosti a možno aj v súčasnosti pri zlých rozhodnutiach spytujú svoje svedomie. Ak vojak pri plnení prísahy padne, je hrdinom pre svoj národ, pre svoju vlasť a nikto nemá právo spochybňovať jeho smrť. Zhodli sme sa na tom pri rozhovoroch počas dlhšej cesty v autobuse a sme presvedčení, že máme právo na takýto názor.

Veľmi pôsobivé bolo vo Svidníku, keď predstaviteľ mesta sa v príhovore obrátil na prítomnú dcéru generála Ludvíka Svobodu – pani Zoe Klusákovú – Svobodovú. Okrem iného hovoril, ako občania v minulosti a aj v súčasnosti mali a majú radi gen. L. Svobodu. Zároveň pani Zoe odovzdal kyticu kvetov, ktorú po svojom príhovore menovaná položila k nohám sochy jej otecka. Pani Zoe Klusáková – Svobodová okrem iného v mene občianskeho združenia Spoločnosti Ludvíka Svobodu, odovzdala medailu uznania mestu Svidník.

V tejto súvislosti je náš ZVSR, klub Nitra – Zbor hrdý, že je skupinovým členom občianskeho združenia „SPOLOČNOSŤ LUDVÍKA SVOBODU“ a že môžeme rozvíjať jeho odkaz v teritóriu nášho pôsobenia. Pri návštevách našich priateľov z Klubu vojenských dôchodcov v Kroměříži, nezabúdame položiť na hrob L.Svobodu kyticu úcty. Keďže mesto Kroměříž nedovolilo postaviť sochu L. Svobodovi v meste, tak ako je tomu vo Svidníku, prichádzame na miestny cintorín v Kroměříži, kde arm.gen. L. Svoboda spí svoj večný spánok vedľa svojej manželky a ďalšej jeho rodiny.

Dozvedeli sme sa, že autorom sochy L. Svobodu vo Svidníku je sochár, profesor Ján Kulich. Socha je vysoká 4,2 m a stojí na Námestí slobody vo Svidníku.

Ďakujeme Oblastnému výboru SZPB v Nitre a všetkým, ktorí sa na tom podieľali, že sme mali možnosť opäť navštíviť tento krásny a pre našu históriu významný pamätný kraj .

Text a fotografie: František Chuda, ZVSR, klub Nitra – Zbor.

Klub je skupinovým členom „Spoločnosti L.Svobodu“.

05.10.13 Dukla 2013 - SLOVENSKO SLS-Praha

Ministerstvo obrany SR, Prešovský samosprávny kraj, Obvodný úrad mesta Svidník, mesto Svidník a Ústredná rada SZPB zorganizovali 5. října 2013 oslavy 69. výročí karpatsko-dukelské operace a Dne obětí Dukly v areálu dukelského bojiště a u Sochy armádního generála Ludvíka Svobody.

V 9 hod. proběhl pietní akt kladení věnců k **Památníku 1.čsl. armádního sboru** v katastrálním území Vyšný Komárnik. Kromě zastoupení na státní úrovni ze SR, ČR, Polska, Ukrajiny, Běloruska a z Ruské federace přijeli i veteráni z různých míst Slovenska a České republiky, kteří se zde setkávají každoročně - pokud jim to dovolí jejich zdravotní stav - členové SZPB, jejich rodinní příslušníci a další návštěvníci z Myjavy, Martina, Popradu, pro něž je ctí zúčastnit se pietního aktu a vzdát čest padlým. Za Společnost Ludvíka Svobody se zúčastnili předseda výboru Ing. Ludvík Engel a předsedkyně odbočky z Vyškova PhDr. Jana Görčošová. Květiny kladla na české i polské

straně čestná předsedkyně SLS Prof. Ing. Zoe Klusáková - Svobodová, CSc., dcera arm.gen.Ludvíka Svobody, jeho vnučka Prof. PhDr. Luďa Klusáková-Svobodová,CSc. a pravnuk Miroslav. Členové Svobodovy rodiny byli obzvláště srdečně přivítáni nejen primátorem města Svidníku, panem Ing. Jánem Holodňákem, ale i všemi zúčastněnými hosty a místními obyvateli.

Po prohlídce dukelského hřbitova se přesunuli účastníci pietního aktu do města Svidník a shromáždili se u **Sochy armádního generála Ludvíka Svobody** na stejnojmenném náměstí. I zde byly položeny věnce a květinové dary, řečníci i přítomní uctili památku člověka, který se svým životem natrvalo zapsal do novodobých dějin Čechů i Slováků. S jeho jménem bude vždy spjat zápas za osvobození našich národů z fašistické poroby. Ludvík Svoboda nikdy nezapomněl na tento těžce zkoušený kraj - ani ve svých dalších státnických funkcích - a měl vždy dostatek porozumění pro život lidu pod Duklou. I nemocnice ve Svidníku nese jeho jméno.

Oslavy byly uzavřeny vzpomínkovým aktem u **Památníku Rudé armády ve Svidníku**, kde je ve čtyřech společných hrobech pochováno více než 9 000 sovětských vojáků. Památník byl odhalen v roce 1954 u příležitosti oslav 10. výročí karpatsko-dukelské operace a patří k národním kulturním památkám. V roce 1974 byl vytvořen po pravé straně památníku - v blízkosti vojenského muzea - Park bojové techniky, v němž je rozmístěna vojenská bojová technika používaná také při karpatsko - dukelské operaci.

U památníku došlo k milému setkání paní Prof. Ing. Zoe Klusákové - Svobodové, CSc., a její rodiny s plk.v.v. paní Máriou Pelcrovou, rozenou Juríkovou, dosud žijící příslušnicí 1. čsl. armádního sboru v SSSR. Paní Pelcrové věnujeme zvláštní medailon.

04.10.13 Dukla 2013 - POLSKO SLS-Praha

Historické události, které se odehrály v době 2. světové války v oblasti Dukelského průsmyku, si připomněli i občané Polska ve městě Dukla, kde se nachází většina hrobů příslušníků 1. čsl. armádního sboru v SSSR, kteří padli při karpatsko - dukelské operaci, a také v polském městečku Nowosielce v zahradě tamní školy.

Při oslavách na polském území vždy překvapí, že se hojně zúčastňuje i mládež, a je vidět, že jsou k vlastenectví a úctě k historii vedeni.

I na polském území byli srdečně a s velkou úctou přijati členové rodiny armádního generála Ludvíka Svobody. Za Společnost Ludvíka Svobody položila kytici čestná předsedkyně SLS paní Prof. Ing. Zoe Klusáková - Svobodová, CSc.

Oslavy byly zakončeny na hřbitově v městečku Zarsyn, kde je pochováno 17 příslušníků 2. československé samostatné paradesantní brigády.

Po skončení oficiálních oslav vyhledal členy Svobodovy rodiny pan Geisler, syn poručíka Františka Geislera. Pan Geisler ukázal rodině Svobodových místo, kde padl jeho otec.

27.09.13 Na obranu Ludvíka Svobody SLS-Praha

Na obranu Ludvíka Svobody

Tři čeští historici /Miloš Bárta, Antonín Benčík a Miloš Hájek/ ve společném prohlášení /viz Právo 28. srpna/ vystoupili na obranu Ludvíka Svobody a také na obranu Alexandra Dubčeka a Josefa Smrkovského a odmítli slova prezidenta Zemana, který 21. srpna u pražského rozhlasu zařadil zmíněné tři osobnosti mezi údajné zbabělce, protože spolupodepsali tzv. moskevský protokol.

Mezi těmi, kteří nesdílejí prezidentova nespravedlivá slova, jsou i mnozí příslušníci našeho sdružení. Ti si rádi přečetli čtenářův dopis v tomtéž čísle Práva, v němž se oprávněně – i v souladu

s míněním mnoha našich čtenářů – píše: „Generál Ludvík Svoboda prošel peklem války, v boji proti fašismu viděl mnoho válečných zvěstev, neskutečně moc neštěstí. A tento člověk jako prezident byl v šedesátém osmém roce postaven před rozhodnutí, má-li hnát svůj národ do nesmyslných obětí, zvláště když Západ reagoval nezájmem. Nazvat tohoto moudrého vojáka a vlastence zbabělcem nepřisluší nikomu.“

Redakce Slovanské vzájemnosti se k slově čtenáře Práva přidává.

Měsíčník Slovanská vzájemnost, říjen 2013

Z dopisu Jaroslava a Dagmar Bryknarových:

Jsmo velice rozhořčeni a důrazně protestujeme proti víc jak ostudnému označení Ludvíka Svobody zbabělcem ústy prezidenta Zemana při příležitosti výstavy, pořádané Jazzovou sekcí a jejím ředitelem Karlem Srpem k 45. výročí srpnových událostí v roce 1968. ... Jako voliči prezidenta ve 2. kole jsme tímto výrokem hluboce zklamáni, byť jsme svým rozhodnutím volili pouze menší zlo. Máme velikou obavu, zda nebude /jako jeho předchůdce/ ustupovat víc jak pochybným představitelům tzv. 3. odboje... Máme tomu snad rozumět, že považuje Vlasteneckou frontu za snadno manipulovatelnou kulisu jeho postavení?

/adresa v redakci stránek SLS/

27.09.13 Čs. vojáci mezi osvoboditeli Kyjeva SLS-Praha

Vítězstvím na Kurském oblouku v létě 1943 strhla Rudá armáda strategickou iniciativu definitivně na svoji stranu. Němci proto upínali naděje k vybudování tzv. východního valu, řetězu polního opevnění táhnoucího se od východního pobřeží Krymu až po Finský záliv.

Jeho páteř měl tvořit Dněpr, mohutná vodní překážka o šířce 700 - 900 metrů. Hlavní úloha v operačně strategickém záměru Rudé armády od září 1943 připadla Voroněžskému frontu (20. 10. přejmenovanému na 1. ukrajinský front), jehož vojska postupovala ve všeobecném směru na Kyjev. V štábech wehrmachtu přikládali udržení hlavního města Ukrajiny značný význam. Jeho ztráta ohrožovala jejich jižní uskupení. Otevírala Sovětům cesty do jihozápadních a západních oblastí Ukrajiny a dále do Karpat, Rumunska a Polska. Za takové situace striktně platil rozkaz A. Hitlera: „Není možné dopustit, abychom v případě ústupu z Ukrajiny za sebou zanechali být jediného živého člověka, jediné zvíře nebo měrku obilí. Po nás musí zůstat jen absolutně spálená a zpustošená země.“

Při obrovském hrdinství sovětských vojáků se po 22. září 1943 podařilo na srázném a vysokém pravém břehu Dněpru vytvořit několik předmostí (první vzniklo u Velkého Bukrinu), umožňujících připravovat osvobození Kyjeva. Mělo se provést silami 38. armády a 3. gardové tankové armády z Ljutěžského předmostí.

Západně od Ljutěže zaujala 23. října kruhovou obranu i 1. československá samostatná brigáda. Ta se přesunovala na východní frontu od konce září z Novochooperska, kde byla během pěti měsíců zorganizována a vybavena nejmodernější sovětskou výzbrojí, včetně tanků a těžkého dělostřelectva. Nyní stála v sestavě 38. armády jako její záloha. *Velitel brigády plukovník Ludvík Svoboda záhy požádal jménem svých podřízených sovětské velení o nasazení v místě rozhodujícího úderu. Bylo mu přislíbena kladné vyřízení.*

Dne 1. listopadu vyrazily z bukrinského předmostí do klamně zteče 40. a 27. armáda, aby

odpoutaly pozornost nepřítele od dění na ljutěžském předmostí. Za dva dny nato po drtivé dělostřelecké a letecké přípravě zde Sověti zahájili soustředěný nástup. Čs. brigáda se dala do pohybu prozatím ve druhém sledu.

V noci ze 4. na 5. listopad se naši vojáci dostali do kontaktu s protivníkem v prostoru kyjevského dětského sanatoria. Odtud 5. 11. po poledni v první linii vyrazili k útoku. Sovětské útvary totiž stanuly před vnitřním obranným pásmem, jež přehrazovalo přímé přístupy do Kyjeva. Úkol prolomit jej a vstoupit do ukrajinské metropole se mimo jiné svěřoval též 51. střeleckému sboru, v jehož rámci byla zařazena československá samostatná brigáda.

Její příslušníci prokázali, že výcvik rozhodně nešidili. V bojovém mistrovství i udatnosti se plně vyrovnali rudoarmějcům, a to jak za prolomení německé obrany, tak v složitých pouličních srážkách. Způsobili nepříteli poměrně značné ztráty, v živé síle odhadované na 630 mrtvých, 32 padlých, 82 raněných a jeden nezvěstný.

Když v ranním rozbřesku stanuly naše tanky u břehu Dněpru poblíž Pečorské lavry, staroslavného kláštera, barbarsky zničeného hitlerovci, mohl velitel 38. armády generálplukovník K. S. Moskalenko ohlásit veliteli 1. ukrajinského frontu armádnímu generálovi N. F. Vatutinovi: „**Stržení vysokým útočným elánem vojáci 51. střeleckého sboru s útvary 5. gardového tankového sboru, 1. čs. brigádou a 167. střeleckou divizí ve 4 hodiny ráno 6. listopadu osvobodili Kyjev.**“ Vyjmenovat všechny hrdinské skutky Čechoslováků by dalo hodně dlouhý seznam. Za bojové zásluhy bylo 139 vojáků vyznamenáno sovětskými řády a medailemi, 335 Čs. válečným křížem 1939. Za zvláště skvělé vedení svěřené jednotky a projevenou statečnost byl **poručíku Antonínu Sochorovi, podporučíkům Richardu Tesaříkovi a Josefu Buršíkovi** výnosem prezidia Nejvyššího sovětu z 21. prosince 1943 **udělen titul Hrdina Sovětského svazu**. Brigáda byla zároveň navržena jako celek k dekorování Suvorovovým řádem II. stupně.

Vladimír Mlejnecký

Převzato z říjnového čísla měsíčníku Slovanská vzájemnost

24.09.13 setkání v Hroznatíně SLS-Praha

Dne 24. září 2013 se uskutečnilo v Hroznatíně, v rodném domě Ludvíka Svobody, zasedání genealogické společnosti z Velkého Meziříčí.

Hlavním bodem programu byla beseda o původu a životě armádního generála Ludvíka Svobody. Účastníci besedy si při této příležitosti také prohlédli celý areál bývalé selské usedlosti v Hroznatíně. Připomněli si rovněž nadcházející výročí úmrtí bývalého československého prezidenta. Setkání se zúčastnilo celkem 29 lidí.

Snímky zachycují přítomné v bývalém chlévě, upraveném na výstavní nebo zasedací prostor, a na návrší u pamětního kamene.

28.08.13 Zrádci a zbabělci ? - (ještě k 21. srpnu 1968) SLS-Praha

Právo – publicistika – 28. 8. 2013

Zrádci a zbabělci?

Je podivnou českou tradicí čas od času prohlašovat muže, kteří vynikli nad své okolí, za zrádce, zbabělce nebo ztroskotance. Tak byli svého času poctěni T. G. Masaryk, Eduard Beneš a Václav Havel. Od letošního 21. srpna k nim přibyli Alexander Dubček, Ludvík Svoboda a Josef Smrkovský.

Srpnovou vojenskou okupací republiky v roce 1968 ztratilo naše stranické a státní vedení možnost

svobodně určovat svou politiku. To byl rozhodující zlom ve střetnutí Dubčekova reformního proudu s kremelskými vládci.

Získat zpět svobodu politického rozhodování mohlo československé vedení jen vyhnáním armád zemí Varšavské smlouvy ze země. Rozhodný občanský odpor proti okupaci to dokázat pochopitelně nemohl, zmařil však záměr Moskvy nastolit loutkovou dělnicko – rolnickou vládu a ustavit revoluční tribunál.

Politické selhání intervence donutilo Kreml lavírovat a pokusit se dospět k definitivnímu potlačení pražského jara oklikou, totiž vrátit unesené československé politiky do funkcí a dočasně jim ponechat pod kremelským dohledem omezené politické možnosti. Pod podmínkou příslibu poslušnosti, tj. podpisu moskevského diktátu.

V opačném případě byli Brežněv a jeho soudruzi připraveni potlačit odpor zbraněmi a nastolit vojenskou správu země. Československému vedení se tak otevřela možnost usilovat – zcela jistě za ponižujících podmínek – o záchranu chatrných zbytků reformní politiky.

Vědělo také, že odmítnutí sovětského diktátu v situaci, kdy v ulicích našich měst jsou tanky v přímém kontaktu s demonstrující mládeží a hrozivě stoupá napětí, znamená převzít odpovědnost za případné ztráty životů, které by navíc byly marné.

František Kriegel odmítl moskevský diktát podepsat, a měl tak morální právo odsoudit druhé, kteří tak neučinili. Byl si však vědom, že odpovědnost Dubčeka, jako symbolu pražského jara 68, byla jiná než jeho, a nikdy Dubčeka, Svobodu ani Smrkovského ze zrady nebo zbabělosti neobvinil.

Činí-li tak dnes někdo z historického závěťí 45 let, nevypovídá to o činu zmíněné trojice vůbec nic, o autorovi výroku však velice mnoho. O muži, který jako nevoják projevil statečnost jen tím, že prohlásil za zbabělce jak generála, který prošel oběma světovými válkami, tak zraněného účastníka Slovenského národního povstání.

Miloš Bárta,
Antonín Benčík, Miloš Hájek,

historici

Z redakční pošty

Generál Svoboda prožil peklo

Reaguji na článek *Zeman: Z hrdinů se stali zbabělci / Právo 22. 8. /*. Ještě nikdy mě žádný článek nepřinutil vám napsat.

Měl bych velkou radost, kdyby se mezi sloupkaři, jichž si skutečně vážím, našel někdo, kdo by panu Zemanovi, člověku prý sečtělému, připomenul, že generál Ludvík Svoboda prošel peklem války, v boji proti fašismu viděl mnoho válečných zvěrstev, neskutečně moc neštěstí.

A tento člověk jako prezident byl v šedesátém osmém roce postaven před rozhodnutí, má-li hnát svůj národ do nesmyslných obětí, zvláště když Západ reagoval nezájmem. Nazvat tohoto moudrého vojáka a vlastence zbabělcem nepřísluší nikomu.

Jaroslav Kellner, Praha

27.08.13 plánované akce SLS-Praha

Plánované akce

1.	11. 9. 2013	zasedání představenstva v DAP, 14 hodin
2.	9. 10. 2013	zasedání představenstva spolu s předsedy odboček v DAP, 14 hodin
3.	19. 11. 2013	konference ke Kyjevu v DAP /velká síň/, pozvánky s programem budou zaslány
4.	23. 11. 2013	setkání v Hroznatíně, odjezd autobusu z Prahy bude oznámen
5.	15. 1. 2014	celostátní shromáždění delegátů SLS o. s. v DAP /velká síň/ od 13 do 16 hodin

22.08.13 21. srpen 1968 SLS-Praha

Vzhledem k rozruchu, který vznikl kolem vyjádření prezidenta republiky k událostem v roce 1968, uveřejňujeme na žádost našich členů plné znění projevu pana Miloše Zemana v Jazzové sekci a současně i reakce členů SLS.

Odkazujeme rovněž na rozhovory k srpnovým událostem v roce 1968 v Českém rozhlase:

http://www.rozhlas.cz/dvojka/jaktovidi/_zprava/21-srpna-1968-pretekl-pohar-trpelivosti-na-sovetske-strane-rekl-dnes-daniel-povolny--1246096

http://www.rozhlas.cz/plus/porady/_zprava/pro-a-proti--1181786

Milí členové Jazzové sekce, milí přátelé,

nečekejte dlouhý projev. Sešli jsme se nikoli poprvé v této místnosti, abychom vzpomněli na 21. srpen a na smutné roky okupace a normalizace. Protože vždy rád provokuji, nebudu se řídit dikcí oficiálních projevů, která je většinou zaměřena na to, jak jsme dvacet let buď trpěli, nebo bojovali proti komunismu, protože u většiny občanů není ani jedno, ani druhé tak docela pravda.

Chtěl bych Vám nabídnout tezi, která je opačná. 21. srpen byl zrada elit, zrada vedoucích představitelů tehdejší Československé republiky s jedinou výjimkou, před jehož památkou se hluboce skláním, a to byl František Kriegel. Nemáme právo vyčítat občanům Československa, že se podrobili okupantům, když dávno před nimi se okupantům podrobili ti, kteří byli, bohužel nesprávně, nazýváni národními idoly, ať to byl generál Svoboda, Alexandr Dubček, Josef Smrkovský, Černík, Mlynář a mnozí další.

Je nešťastný národ, který nemá elity. Parafrázoval bych Bertolta Brechta, který kdysi napsal: „Je nešťastný národ, který nemá hrdiny.“ Ale Bertolt Brecht také napsal druhou větu: „A je šťastný národ, který ty hrdiny nepotřebuje.“

My jsme v srpnu 1968, před tím i potom, hrdiny potřebovali, my jsme si je idealizovali a nakonec, a já vím, že jsou to velmi tvrdá slova, se z hrdinů stali zbabělci.

A proto je poučení pro naše dnešní dny velice prosté. I když nám doufám nehrozí další okupace, ani normalizace, ale hrozí nám poměrně všední dny, které si zbytečně dramatizujeme, snažme se, aby se k moci po příštích volbách dostali lidé, kteří nezradí své voliče.

Děkuji Vám za pozornost.

Miloš Zeman, prezident České republiky, areál Jazzové sekce, 21. srpna 2013

Výzva

Jmenuji se Jiří Stanislav. Jsem rozhořčen a znepokojen, jakým způsobem se nynější prezident České

republiky pan Miloš Zeman vyjádřil o bývalém prezidentovi Ludvíku Svobodovi a dalších politicích, kteří nesli zodpovědnost za budoucnost našeho národa během sovětské invaze v srpnu 1968.

Ludvík Svoboda vždy byl a navždy zůstane v mém srdci jako jeden z největších hrdinů naší země. Pevně věřím, že je i velké množství našich občanů, kteří smýšlejí stejně. Proto všechny, kteří se mnou souhlasí, osobně vyzývám, aby se také vyjádřili.

Já osobně žádám od pana Miloše Zemana veřejnou omluvu a také případné odstoupení z funkce prezidenta. Tentokrát to nebyla viróza, ale vědomé a nesmyslné napadení hodnot, které jsou drahé mnoha lidem.

Loni v listopadu jsem byl v rodišti armádního generála Ludvíka Svobody při příležitosti oslav jeho narozenin a odhalení pomníku před jeho rodným domem v Hrozatině. Byly tam stovky lidí a také ti, kteří s ním bojovali. Pan Zeman je svými výroky ponižil.

Žádám ČSBS, Československou obec legionářskou a další vojenské i civilní organizace, aby se k tomuto protestu připojily.

Jsem dlouholetým členem Společnosti Ludvíka Svobody a jsem na to velmi hrdý, že mohu pomáhat při udržování tradic a paměti národa.

Jiří Stanislav

Sdělit, ještě neznamena, že pravda vítězí!

Patřím k těm, kdo volili Miloše Zemana v přímé volbě za prezidenta republiky. Většinou již prokázal, že je opravdu i mým prezidentem. Ale neznamena to, že musím sdílet veškeré jeho výroky, které jako hlava státu na veřejnosti pronáší. Ani on, ani já nejsme renomovaní historici a politologové, za které se dneska považuje skoro každý, včetně zjevných korouhviček.

Když prezident Miloš Zeman vzpomenu v Jazzové sekci 21. srpen 1968 při otevření stejnojmenné a skvělé výstavy, označil dramatickou událost za zradu elit, prý jsme si hrdiny idealizovali jako hrdiny, zatím co hrdinové byli zbabělci. Dubček, Svoboda, Smrkovský. Za hrdinu označil MUDr. Františka Kriegela. Nepodřídil se okupaci a zvlá okupantů.

V roce 1969 jsem připravoval pro týdeník Tvorba rozhovor s poúnorovým ministrem zdravotnictví ThDr. Josefem Plojharem. Tehdy mi někdejší Otec církve řekl: „Nechtěl jsem být nikdy ministrem, to jsem do očí řekl Klementu Gottwaldovi v únoru 1948, stačilo mi ministrování. Ale podvolil jsem se. Krátce po jmenování ministrem zdravotnictví vstoupil do mé kanceláře MUDr. František Kriegel s pověřením generálního tajemníka ÚV KSČ Rudolfa Slánského, že se stává mým náměstkem. Kriegel měl na sobě tvídové sako, rajtky, na stůl vedle jmenovacího dekretu položil pistoli a oznámil mi, že bude zodpovídat za kádrové otázky a za finance, já za reprezentaci. O ostatní se nemám starat. Začínala tragická padesátá léta. Kriegla dramata té doby nezasáhla, jako zasáhla jiné, v únoru 1948 byl zástupcem vrchního velitele štábu Lidových milicí. Před tím byl zkušeným zpravodajským důstojníkem v internacionálních akcích, včetně svého působení v Kuomintangu. Za Pražského jara a v srpnu 1968 mi byla jeho činnost velmi podezřelá. Kreml dobře znal svého věrného syna a byl k němu více milosrdný, než se stalo.“

Tehdejší šéfredaktor Tvorby dr. Jiří Hájek mne s autorizovaným rozhovorem s exministrem Josefem Plojharem vyhodil a připomněl mi, že ještě není na podobné rozhovory a soudy doba! Znovu jsem navštívil Josefa Plojgara a rozhovor jsme spolu zcela zbaběle oba upravili.

Zmíněné vyrovnávání se s minulostí, stavění Františka Kriegla na piedestal slávy, podle mne hodně skřípe. Každý člověk a zejména politik má své deštivé dny a své slunné roky. Neměli bychom vytvářet nová schémata, kdo byl kdo, když se lámal chleba. Těch, kdo ho krájeli, bylo daleko více.

Ani Ludvík Svoboda nebyl stejný, jako byl Emil Hácha. Jako nebyl Edvard Beneš „špinavý pes“.

Zdeněk Hrabica

15.08.13 kondolence výboru SLS SLS-Praha

S lítostí sdělujeme našim členům a příznivcům, že nás opustil

ve věku 92 let dne 10. srpna 2013

generálporučík Jozef Činčár.

Byl inspirátorem založení Společnosti Ludvíka Svobody, jejím spoluzakladatelem a předsedou. Když byl nedávno uvolněn z této funkce na vlastní žádost ze zdravotních důvodů, byl zvolen čestným předsedou SLS.

Společnosti Ludvíka Svobody věnoval mnoho úsilí a energie, povzbuzoval i nás, své kolegy, ve vedení Společnosti. Byl nekompromisním zastáncem pravdivého výkladu historie vojenského odboje. Obdivovali jsme jeho odhodlanost za tuto ideu bojovat. Bude nás i nadále svým přístupem k životu a k práci inspirovat.

Generálporučíka Jozefa Činčára, našeho čestného předsedu, budeme v naší další činnosti postrádat.

Čest jeho památce.

Za výbor SLS

Ing. Ludvík Engel, předseda

13.08.13 smuteční oznámení SLS-Praha

Narodil se 14.11.1921 v Michalovcích. Po maturitě byl v říjnu 1942 povolán k výkonu vojenské základní služby ve slovenské armádě a nejprve nastoupil jako frekventant na Vysoký vojenský internát v Bratislavě. Od dubna následujícího roku sloužil u leteckého pluku v Piešťanech a v říjnu 1943 byl přijat do Vojenské akademie v Bratislavě.

V době vypuknutí SNP se nacházel na dovolené v místě svého bydliště, kde setrval až do jeho osvobození Rudou armádou. Poté v prosinci 1944 nastoupil v Humenném k náhradnímu pluku 1. čs. armádního sboru a v lednu 1945 byl zařazen k formující se 1. čs. smíšené letecké divizi. Výcvik absolvoval v Přemýšlu, kde byl připravován jako palubní střelec bitevního letounu Il-2. Poté došlo k jeho přemístění do Krosna, následně do Katowic a Poremby, přičemž v polovině dubna mu byl přiznán charakter leteckého střelce. Do konce války se jako střelec zástupce velitele 3. bitevního leteckého pluku škpt. Galbavého zúčastnil šesti bojových letů a po válce byl vyznamenán Čs. vojenskou medailí „Za chrabrost před nepřítelem“.

V červnu 1945 se stal poručíkem, přičemž nadále sloužil u leteckého pluku 3, nejprve v původním zařazení, od září jako důstojník obranného zpravodajství. V lednu 1946 byl přemístěn k velitelství letectva Hlavního štábu a o tři měsíce později k Vojenské akademii v Hranicích, v níž byl opět zařazen u obranného zpravodajství. Na nadporučíka byl povýšen v březnu 1946. Od června 1946 do srpna 1947 prodělal pilotní přípravu u leteckého učiliště v Prostějově. V říjnu 1947 se z hranické akademie vrátil na velitelství letectva do Prahy. V březnu následujícího roku odešel studovat

Leteckou akademií do Monina u Moskvy a na kapitána byl povýšen v říjnu 1948. Po jejím ukončení nastoupil v červnu 1951 na velitelství letectva MNO, kde jako čerstvě povýšený štábní kapitán zastával funkci náčelníka oddělení bojové přípravy.

V březnu 1952 se stal náčelníkem štábu velitelství letectva. Ještě téhož roku se dočkal povýšení na majora a podplukovníka, přičemž o rok později dosáhl hodnosti plukovníka. V listopadu 1955 opětovně odjel do SSSR, kde absolvoval Nejvyšší vojenskou akademii K. J. Vorošilova v Moskvě. Po svém návratu se v prosinci 1957 ujal funkce náčelníka štábu velitelství letectva a PVOS a ve stejné funkci působil od září 1960 u nově vytvořeného velitelství 7. armády letectva a PVOS. Mezitím byl v květnu 1959 jmenován do hodnosti generálmajora.

V červnu 1961 se stal velitelem 2. sboru PVOS v Brně. Od října 1964 působil na GŠ ČSLA, kde zastával funkci zástupce náčelníka operační správy. V září 1968 se stal vedoucím odboru obrany a bezpečnosti při předsednictvu vlády ČSSR.

V červenci 1969 převzal od generála Štangla funkci náčelníka letectva a vojsk PVOS – zástupce ministra národní obrany. V říjnu 1969 dosáhl hodnosti generálporučíka.

Od července 1973 působil jako vojenský a letecký přidělenec na velvyslanectví ČSSR v Moskvě. Do vlasti se vrátil až v prosinci 1978 a poté se stal místopředsedou ÚV Svazarmu. Do zálohy odešel v březnu 1984.

Zdroj: <http://www.vojenstvi.cz>

03.08.13 A veru, Janošik, d'ě tvoja valaška... SLS-Praha

Přijměte pozvání do nádherného prostředí Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a prožijte s námi dodatečně jedinečný – v tomto roce již patnáctý – Mezinárodní festival slovenského folkloru v České republice Jánošíkův dukát. Je to jediný menšinový festival v ČR, věnovaný slovenské lidové kultuře.

Během dvou dnů vystoupily folklorní skupiny a soubory z České republiky, které se věnují slovenským lidovým písním a tancům, soubory ze Slovenska, ale i slovenští krajané z Chorvatska, Irska a Polska. Jiné národnostní menšiny žijící v ČR zastupovali Rusové, Ukrajinci a Romové.

Samostatný pořad byl věnován 300. výročí poprav zbojníka Juraje Jánošíka, proběhlo také 13. mistrovství Valašského království ve stloukání másla, zájemci si mohli zazpívat i zahrát na píšťalky nebo na fujaru.

Na valašském Slavíně uprostřed Dřevěného městečka připomínají náhrobní kameny ty, kteří už nejsou mezi námi, neboť prošli tou brankou s „číslem posledním“ – zakladatele skanzenu pana Bohumila Jaroňka, sportovce Emila Zátopka, Ludvíka Daňka nebo Jiřího Rašku, autora slavných „Broučků“ Jana Karafiáta, řadu známých etnografů, muzikantů.

Vedro zmáhalo i krojované účastníky, jak dokládají některé záběry, ale zbojník Ondráš /viz socha/ celé to hemžení ve stinném rožnovském parku sledoval a nedal nám zahynout. I nožky zme si v Bečvě okúpali, na ogárky a na děvčice radostně pohleděli a dušu svoju potěšili.

Tož za rok pod rožnovskými hodinami čekáme aj na vás.

Odbočka SLS Vyškov

25.07.13 Jemnice - muzeum vojenské historie SLS-Praha

Pokud jste na dovolené v jihozápadní části České republiky, zkuste navštívit právě vznikající **vojenské muzeum v jemnickém zámku**. Najdete ho v přízemí zámku, nedaleko od autobusového nádraží. Nenechtejte se odradit vnějším vzhledem budovy, která je nyní restaurována s cílem vybudovat zde vojenské sanatorium pro válečné veterány. Muzeum má zatím jen jednu místnost, ale postupně bude rozšířeno do větších prostor, zvláště do stinné části zámku, jež bude poskytovat dobré klimatické podmínky pro shromážděné exponáty.

Hlavním organizátorem je náš **dlouholetý člen SLS pan Bc. Jiří Stanislav**, jehož nadšení pro věc, organizátorské schopnosti a neutuchající elán znají mnozí z vás z jiných akcí Společnosti Ludvíka Svobody. Výklad **kastelána pana Jana Hery Th. Dipl.** je laskavý a rád ho přizpůsobí každému věku návštěvníka. I on se podílí nemalou měrou na dalším budování expozice o čs. vojenské historii. Jemnice je s vojáky úzce spjata, do roku 1992 zde sídlil 6. dělostřelecký pluk a armáda k městu neodmyslitelně patřila.

Vstupné je dobrovolné, otevřeno je denně. Odvážně vstupte do průjezdu a zabočte vlevo. V létě jsou dveře trvale otevřené a dostane se vám milého přijetí.

Město Jemnice bylo založeno jako královský majetek na místě pohraničního hradu a dodnes je zachována značná část hradeb spolu se 4 baštami a 2 barbakány. Samotný název města je odvozen od slova "jammíci", tzn. horníci, kteří zde dolovali v primitivních jámách /šachtách/ vzácné rudy. 98 kulturních památek města je zapsaných ve státním seznamu a město samo je prohlášeno památkovou zónou. 17. prosince 1999 byl založen jemnický mikroregion, sdružující 30 obcí a jejich místních částí z okolí Jemnice.

Spojení do Jemnice, města se 4300 obyvatel, je snadné pro cyklisty a majitele aut nebo motorek. Při cestě vlakem nebo autobusem trasu dobře promyslete, i když i z Brna nebo z Prahy můžete použít přímé dálkové autobusové spoje. Vlakem je nejlepší dojet do Okříšek, potom motoráčkem do Moravských Budějovic a odtud autobusem do Jemnice. Škoda, že v Moravských Budějovicích je orientace na autobusovém nádraží nepřehledná a komplikovaná ještě soukromými dopravci. Hledání příslušné zastávky vyžaduje detektivní schopnosti a při rodinném výletu si můžete prožít i bojovou hru s cílem ve vojenském muzeu v jemnickém zámku.

Na rekonstrukci zámku a vojenského muzea se podílí především řád Křižovníků s červeným srdcem - Cyriaci /mezinárodní nevládní organizace/. Proto hledejte informace rovněž na stránkách: <http://www.cyriaci.com>

PhDr. Jana Görčošová - SLS Vyškov

23.07.13 Prožitek dějin je silnější, když je názorný. (SLS-Praha)

Války, revoluce, bitvy, legionáři... Prožitek dějin je silnější, když je názorný.

Projít historií přímo v muzejní atmosféře, posílit vlastenectví a také tradice naší armády, to vše patří v letošním roce u Velitelství výcviku – Vojenské akademie ve Vyškově k běžné výuce vojenských dějin.

„Od ledna letošního roku jsem ji pojal novým způsobem, když jsem místo vysvětlování historických souvislostí v klasickém školním prostředí, tedy třídě či posluchárně, začal pro tento typ výchovy

a vzdělávání příslušníků našich kariérových kurzů, využívat prostory síně tradic naší posádky. Z pedagogického hlediska je totiž důležité, aby výuka byla maximálně názorná a pro posluchače zajímavá", vysvětluje odborník na výuku vojenských dějin, dlouholetý lektor oddělení všeobecných předmětů Odboru kariérové přípravy kapitán Stanislav Balík. A k tomu, že se tato myšlenka setkala s ohlasem, patří fakt, že přednášky kapitána Balíka patří mezi posluchači vyškovských kurzů vždy mezi nejlépe hodnocené a oceněné.

K tomu, co jej vedlo právě ke zvolení prostor vyškovské síně tradic a co je zde možné názorně vidět, vysvětluje kapitán Balík: „v našem muzeu jsou dvě samostatné expozice. Původní a rozsáhlejší, vytvořil na vysoké profesionální úrovni tým Vojenského historického ústavu, přičemž tato část se věnuje problematice našich vojenských dějin od začátku první světové války až po současnost. Je velmi bohatá, zahrnuje nejdůležitější mezníky naší novodobé historie ve své komplexnosti. Její velká část je věnována našim legionářům ve Francii, Itálii, ale zejména v Rusku, kde upoutali pozornost světové veřejnosti při své hrdinné sibiřské anabázi. Z další části se pak věnuje budování československé armády v období první republiky, které sice nebylo umožněno bojovat, ale její příslušníci se v masových počtech účastnili domácího odboje a stali se příslušníky zahraničních armád na bojištích druhé světové války v boji proti německému nacismu. A poslední část je věnována dějinám československé armády do listopadu 1989 a dvacetiletí existence AČR se zaměřením na účast našich vojáků v zahraničních misích.“ A k druhé, novější expozici dále dodává: „ta byla budována svépomocí díky nadšení příslušníků naší posádky v době kdy tu byl ve funkci vrchního praporčíka štábní praporčík Libor Pliešovský. Tato část je zaměřena na dějiny Vyškovské posádky a tohoto regionu z hlediska vojenských dějin., přičemž je zde možné nalézt tu celou řadu zajímavých fotografií a exponátů.“

A nezůstalo jen u vyškovských posluchačů. Vojenské akademii se podařilo v této oblasti navázat také novou spoluprací se Společností Ludvíka Svobody (SLS), jejíž činnost je zaměřena na rozvoj těch ideálů svobody našich národů, jako jsou demokracie, bratrství slovanských národů a míru, za které bojoval v 1.-2. světové válce a prakticky celý svůj bohatý život armádní generál Ludvík Svoboda. A právě jedním z posledních počínů v rámci této vyvíjející se oboustranně prospěšné spolupráce byla takto uskutečněná přednáška, kterou na závěr školního roku uspořádali vyškovští společně s odbočkou SLS, pro studenty vyškovských odborných středních škol. Přímou v prostorách síně tradic tak mladé generaci zprostředkovali význam našich vojenských tradic, patřícím neodmyslitelně k základním stavebním kamenům naší státnosti.

„Různé druhy dokumentů, střídající se s vojenskými archiváliemi, uniformy, zbraně, zástavy, drobné památky. Expozice je o to zajímavější, že dokumentuje, jak se významné události našich dějin odrazily v životě lidí ve vyškovském regionu, v rozvoji vojenského školství a vůbec vojska ve Vyškově, k tomu zajímavý a přímo strhující výklad renomovaného historika kapitána Balíka, u kterého je zřejmé, že jeho práce je mu zároveň koníčkem“, říká předsedkyně odbočky Společnosti Ludvíka Svobody ve Vyškově doktorka Jana Görčošová a v závěru ještě dodává: „Příjemné bylo zjištění, že mládež se o historii zajímá, a také, že osoba Ludvíka Svobody, který má ve vyškovské

expozici čestné místo v průřezu historií, jí není neznámá a pokud budeme takto trpělivě pracovat s mladou generací, nikdy se na odkaz hrdinů od Sokolova, Kyjeva, Dukly, nezapomene. “

Text: kapitánka Monika Nováková, tisková a informační důstojnice VeV-VA

Foto: Hana Jurčová a archiv VeV-VA

07.07.13 Český Malín - Ukrajina

V neděli 7. července 2013 se uskutečnil v Českém Malíně na Ukrajině pietní akt k uctění památky zavražděných obětí za účasti veteránů druhé světové války z České republiky, členů Sdružení Volyňských Čechů, SLS a ČSBS, zástupců MO ČR, senátu ČR. Z ukrajinské strany bylo přivítání velmi srdečné, delegaci vedl představitel Rovenského kraje.

Vzpomínkové oslavy začaly pravoslavným ceremoniálem u hlavního památníku - Věčného ohně z bronzu, pokračovaly kladením věnců a projevy představitelů obou států. Zúčastnilo se mnoho místních lidí, dva krojované pěvecké soubory, zástupci pravoslavné církve z Ukrajiny i z České republiky. Z Brna a z Prahy přijely dva autobusy. Pietní akt pokračoval na hřbitově u památníku, vybudovaného Volyňskými Čechy.

V letech 1868 až 1880 odešlo z Rakouska-Uherska do tehdy ruské Volyně více než deset tisíc Čechů - hlavně z Lounska, Žatecka a Rakovníka. Důvodem jejich odchodu bylo množství levně nevyužitých zemědělských půd, která po zrušení nevolnictví zůstala ve Volyni ladem. Čechům se na Volyni dařilo, byli úspěšní a bohatí.

V sousedství Českého Malína byl Ukrajinský Malín, sousedé se dobře znali a stihl je také stejný smutný osud. Ozbrojenci v německých uniformách povraždili v červenci 1943 tři sta sedmdesát převážně českých obyvatel Českého Malína, z toho sto šedesát jednu ženu a sto pět dětí. Většina obětí byla zaživa upálena ve stodolách, ale i v kostele nebo ve škole. Ti, kteří se pokusili uniknout, byli zastřeleni. Shořelo 120 domů, bylo zabito 200 ukrajinských obyvatel. Z různých důvodů se zachránilo jen několik malínských Čechů, většina z nich proto, že byli vybráni k dopravě potravin, nábytku a dobytka do německých vojenských skladů. Několik dalších uniklo proto, že byli v den masakru na nákupech ve městě.

V dubnu 1944 shlédli ruiny Českého Malína příslušníci 1. čs. samostatné brigády, kteří tento zločin zdokumentovali. Názvem obce byl pojmenován jeden z tanků 1. čs. armádního sboru. Muži z Českého Malína, kteří vstoupili do armádního sboru a bojovali na frontě, nacházeli na spáleništi jen některé drobnosti - např. prstýnky, jež jim připomínaly jejich drahé. Masakr Čechů v Českém Malíně ve Volyni je srovnávám s osudem českých Lidic a Ležáků a dalších 250 ukrajinských obcí.

13.7.1947 při příležitosti 4. výročí vypálení obce byla vesnice Frankštát na Šumpersku přejmenována na Nový Malín. Několik přeživších obyvatel z Českého Malína se tam přestěhovalo.

25.06.13 Vojenské muzeum ve Vyškově (SLS-Praha)

Koncem června připravila odbočka SLS ve Vyškově ve spolupráci s VeV - VA ve Vyškově pro studenty středních škol exkurzi do vojenského Muzea hranických akademiků v areálu kasáren.

Část expozice připravil Vojenský historický ústav v Praze, druhou část vlastním úsilím učitelé z vojenské akademie ve Vyškově. Zajímavý výklad renomovaného historika kpt. Mgr. Stanislava Balíka zaujal všechny přítomné bez ohledu na věk.

Expozice je přehledná, bohatá, různé druhy dokumentů na panelech se střídají s vojenskými archiváliemi - uniformy, zbraně, zástavy, drobné památky. Časově je zachyceno období od vzniku ČSR do současnosti, historie čs. legií, první i druhá světová válka, poválečné období. Výstava je o to zajímavější, že dokumentuje, jak se tyto významné historické události odrazily v životě lidí vyškovského regionu a v rozvoji vojenského školství ve Vyškově.

Část expozice je věnována 1. čs. armádnímu praporu / sboru, brigádě / v SSSR a jeho veliteli - generálu Ludvíku Svobodovi, bývalému prezidentovi ČSSR. Škola nesla řadu let jeho jméno, úspěšně organizovala Pochody po rodném kraji Ludvíka Svobody v okolí Hroznatína. Před vchodem do budovy je stále busta generála Svobody.

Naše akce dokazuje, že práce s mládeží není marná. Studenti ocenili jak formu výkladu, tak odbornou připravenost průvodce i nápadité uspořádání expozice. Pozorně naslouchali, nenudili se, jejich dotazy svědčily o tom, že je zajímají dějiny vojenství i státu. Spokojeni odešli všichni - staří i mladí. Potěšujícím zjištěním je, že odkaz bojovníků od Sokolova, Kyjeva a Dukly je stále živý a jméno armádního generála Ludvíka Svobody je pro mládež aktuální.

17.05.13 pastva pro oči, potěšení pro duši (SLS-Praha)

Fotografie z Vyškova vyvolaly velký zájem a nadšení u našich členů v zahraničí, proto jsme se rozhodli, že je budeme prezentovat i na stránkách SLS.

Se jménem armádního generála Ludvíka Svobody jsou spjaty nejen zápasy za československou samostatnost a za osvobození našich národů z fašistické poroby, ale i za všestranný rozkvět naší vlasti - hospodářský i kulturní. Ludvík Svoboda měl vřelý vztah nejen ke svému rodnému kraji - Českomoravské vysočině, ale i k Hané, kde v Kroměříži působil a žil a odkud pocházela i jeho žena Irena. Jistě by ho potěšila kulturní akce města Vyškova - pokus o překonání rekordu v počtu krojovaných tanečniců Hanácké besedy na Masarykově náměstí.

17. května 2013 směřovaly k vyškovskému náměstí desítky jednotlivců i krojovaných kolektivů, aby přesně v 18.00 hod. zatančily pod dohledem komisaře z pelhřimovské agentury Dobré ráno Hanáckou a posléze Moravskou besedu. K vyškovskému Klebetníčku a Trnce se přidaly soubory z okolí Vyškova, ale také z Brna – Líšně, z Bystřice pod Hostýnem, z regionu Malá Haná. Organizátorem bylo město Vyškov a kulturní středisko města Vyškova, pořad vtipně a živě moderovala čestná občanka města Vyškova, lidová umělkyně a vypravěčka, paní učitelka Marie Pachtová (81 let). Také vedení radnice přišlo v krojích a nezasvěcenému divákovi se mohlo zdát, že se ocitl v době národního obrození. Chyběl už snad jenom F.L.Věk a další postavy ze známého románu A. Jiráska.

K dětem se tentokrát přidali i rodiče, věkové rozpětí bylo úžasné - od miminek po stařečky a bábinky. Konečné číslo krojovaných tančících účastníků bylo 440. Rekord byl uznán a do příštího roku poradil komisař radním, aby zvětšili náměstí.

Pokochejte se nádhernými barvami lidových krojů, šťastnými tvářemi

zúčastněných i diváků, zastavte se na chvíli v tom dnešním uspěchaném, nelítostném světě a buďte hrdi na to, že kultura malého národa je živá a tak inspirující.

A příští rok - vítejte ve Vyškově.

Odbočka SLS Vyškov

09.05.13 slavnostní vojenská přehlídka v Samaře 9. 5. 2013 (SLS-Praha)

SLS je společnost mezinárodní. V ruské Samaře /dříve Kujbyšev/ pracuje aktivně odbočka SLS pod vedením Jeleny Viktorovny Ibragimové. O jejich zážitky z každoroční vojenské přehlídky na Kujbyševském náměstí se můžete prostřednictvím zaslaných snímků podělit i vy.

Samara se stala v roce 1941 náhradním hlavním městem státu. Kromě průmyslu sem byla přesunuta i všechna diplomatická zastupitelství a vojenské mise.

V tomto roce projížděla v rámci májových oslav po hlavních ulicích vojenská vozidla s veterány. Přivezla je až k tribunám, odkud sledovali přehlídku. Aby mohli vidět přehlídku všichni občané města, byla letos rozšířena z Kujbyševského náměstí i do dalších ulic.

09.05.13 květnové dny 2013 (SLS-Praha)

Delegace SLS, vedená docentem JUDr. Jaroslavem Ipserem, CSc., položila 9. května 2013 k uctění památky padlých vojáků Rudé armády květiny k hrobům na Olšanských hřbitovech.

Téhož dne se zúčastnili pozvaní členové SLS recepce ke Dni vítězství nad fašismem na ruském velvyslanectví v Praze, kde vystoupili se zajímavými projevy prezident České republiky pan Miloš Zeman a velvyslanec Ruské federace v České republice Jeho Excelence pan Sergej Borisovič Kiselev.

08.05.13 kladení věnců Samara 2013 (SLS-Praha)

Členové samarské odbočky SLS se zúčastnili pietního aktu u památníku padlých na Samarském náměstí. Kladení věnců k památníku probíhá každoročně 8. května v dopoledních hodinách za hojné účasti občanů města, veteránů druhé světové války z celé Samarské gubernie, zástupců samosprávy a občanských organizací.

Fotodokumentaci z důstojných oslav 68. výročí vítězství nad fašismem zaslali: Jelena Viktorovna Ibragimová a Alexandr Petrovič Sidorov.

07.05.13 setkání Na Zátorce (SLS-Praha)

V úterý 7. května 2013 v 16.00 hodin se zaplnil velký sál Ruského střediska vědy a kultury Na Zátorce veterány 2. světové války, domácího i zahraničního odboje a veterány Československé lidové armády. Shlédli společně ruský umělecký film o tom, jak současná mladá generace Ruska vnímá Velkou vlasteneckou válku. Film vyvolával v divácích velmi silné emotivní pocity.

U příležitosti svátečních dnů vítězství nad fašismem před 68 lety pozdravili přítomné prezident Klubu Rusko [plk.v.v.Ing. Zdeněk Zbytek](#), čestná předsedkyně SLS Prof. Ing. Zoe Klusáková - Svobodová, CSc., ředitel Ruského střediska Leonid Anatoljevič Gamza a zástupce vojenského přidělence RF.

Po oficiálním programu si účastníci setkání vyměnili své poznatky, zejména o posledním vývoji v naší společnosti. Generaci, která svůj život zasvětila službě republice, tato problematika mimořádně zajímá.

04.05.13 pro předsedy odboček (SLS-Praha)

Redakce stránek SLS prosí předsedy a členy odboček, aby zasílali na uvedenou mailovou adresu

[/ jgorcosova@seznam.cz /](mailto:jgorcosova@seznam.cz)

zprávy, zprávičky, fotodokumentaci ze své činnosti. Pochlubte se svými úspěchy, podělte se s námi o zajímavé zážitky.

Chceme, aby stránky SLS podávaly obraz činnosti naší společnosti ze všech koutů republiky.

Děkujeme a těšíme se na spolupráci.

03.05.13 jednání výboru SLS (SLS-Praha)

Dne 3.5.2013 proběhlo na kroměřížské radnici jednání výboru SLS. Ve vedení společnosti nastaly personální změny. Do funkce předsedy SLS byl zvolen Ing. Ludvík Engel. Bývalému předsedovi genpor. v.v. Ing. Jozefu Činčárovi bylo uděleno čestné předsednictví. Za vykonanou práci v SLS mu poděkuje výbor osobně, neboť se vzhledem ke zdravotnímu stavu nemohl dostavit na jednání osobně.

Výbor SLS děkuje paní starostce města Kroměříže a zaměstnancům radnice za zajištění malé zasedačky radnice k jednání a rovněž za připravené pohoštění.

Pro další období až do doby lednové všeplenární schůze, kde bude voleno nové vedení, bude působit výbor SLS v tomto složení:

- čestná předsedkyně: **Prof. Ing, Zoe Klusáková - Svobodová, CSc.**
- předseda: **Ing. Ludvík Engel**
- místopředsedové: **gen.mjr. v. v. Ing. Gondek**
plk. v. v. Ing. Hampl
- tajemník: **pplk. v. v. PhDr. Suský**
- hospodář: **plk. v. v. Ing. Radocha**
- členové: **plk. v. v. doc. JUDr. Ipser, CSc.**
plk. v. v. prof. JUDr. Kiesewetter, DrSc.
Bc. Jiří Stanislav
- revizor: **plk. v. v. Moos**

03.05.13 pietní akt u hrobu armádního generála Ludvíka Svobody v Kroměříži (SLS-Praha)

Již tradičně se shromáždili u hrobu generála Ludvíka Svobody na kroměřížském hřbitově 3. května 2013 veteráni z druhé světové války z ČR i SR, členové SLS z různých krajů naší vlasti, představitelé České obce legionářské a Českého svazu bojovníků za svobodu, členové Klubů vojenské historie, generální konzul RF se sídlem v Brně, vojenský přidělenec RF v ČR, občané a představitelé města Kroměříže v čele s paní starostkou *Mgr. Danielou Hebnarovou*, dcera generála Svobody paní *Prof. Ing. Zoe Klusáková-Svobodová, CSc.* a jeho vnučka paní *Prof. PhDr. Lud'a Klusáková, CSc.*, potomci tzv. "svobodovců" a další hosté, aby i přes nepřízeň počasí uctili památku generála Svobody a těch, kteří obětovali své životy na frontách druhé světové války.

V hrobce je také uložena urna *Ireny Svobodové*, manželky Ludvíka Svobody, prst' z koncentračních táborů Ravensbrücku, Mauthausenu a z bojiště u Bílé Cerekve na Ukrajině, z míst, kde položili své životy nejbližší členové rodiny: *Miroslav Svoboda* - syn manželů Svobodových, *Anežka Stratilová*, *Eduard a Jaroslav Stratilovi*, *Ladislav Blažek* - matka, bratři a bratranec Ireny Svobodové.

Odpoledne se konal pietní akt v nedaleké obci Břest. Přítomní hosté položili květy k hrobům hrdinů padlých v bojích s ustupující německou armádou.

03.05.13 slavnostní akt na radnici v Kroměříži (SLS-Praha)

V reprezentačních prostorách kroměřížské radnice proběhl 3. května 2013 v 11,00 hod. slavnostní akt předání pamětních medailí Ludvíka Svobody paní *Mgr. Daniele Hebnarové*, starostce města Kroměříže, a panu *Andreji Jevgenjeviči Šaraškinovi*, generálnímu konzulovi Ruské federace se sídlem v Brně. Medaile předala osobně čestná předsedkyně SLS

Prof. Zoe Klusáková - Svobodová, CSc.

29.04.13 68. VÝROČÍ OSTRAVSKÉ OPERACE (SLS-Praha)

V těchto dnech probíhají na mnoha místech Ostravska a Opavska oslavy osvobození. Zúčastňují se jich nejen veteráni druhé světové války z celé naší vlasti, představitelé samosprávy a armády České republiky, ale i zástupci Společnosti Ludvíka Svobody, Obce legionářské, Českého svazu bojovníků za svobodu - plk. Ing. J. Vodička - a řada dalších vzácných hostů - velvyslanec RF v ČR pan S. B. Kiselev, generální konzul Ruské federace v ČR pan A. J. Šaraškin, paní Profesorka Ing. Zoe Klusáková - Svobodová, CSc., dcera armádního generála Ludvíka Svobody, místopředsedkyně Senátu ČR paní Mgr. Miluše Horská.

Ostravsko - opavská operace začala 10. března, rozkaz k ní byl však dán už v únoru 1945. Navazovala na řadu vojenských operací - na Berlínskou, Hornoslezskou nebo Bratislavsko - brněnskou na jihu. Začala na území Polska, protože tam byla dislokována převážná část 4. ukrajinského frontu pod velením generála Petrova. Vojska postupovala na polském území pomalu, německá obrana byla v těch místech úporná. Generála Petrova nahradil generál Jeremenko / později maršál / a právě ten rozhodl, že Ostrava bude osvobozena sto kilometrů širokým obchvatem.

V rámci 4. ukrajinského frontu byli zařazeni příslušníci 1. československého armádního sboru - 1. tanková brigáda a 1. smíšená letecká divize. Největší tíhu bojů nesli tankisté, kteří patřili do 38. armády a 11. střeleckého sboru. Od 15. do 21. dubna ztratili skoro všechny tanky, bojeschopné zůstaly čtyři. Z tankové brigády padlo asi 140 lidí, původní stav byl 1500 mužů.

Ostrava byla osvobozena 30. dubna 1945. Sovětská vojska překročila řeku Odru nedaleko Ostravy - Svinova. Odpoledne zaútočily tanky 1. čsl. tankové brigády do týlu Němců a pronikly spolu se sovětskou střeleckou divizí do centra Ostravy. Díky hrdinství ostravského občana Miloše Sýkory, který zneškodnil elektrické vedení k náložím na mostě přes Ostravici, se téhož dne večer podařilo československým i sovětským jednotkám vjet do středu Ostravy a zaskočít Němce.

Hlavní část Ostravsko - opavské operace skončila. Při osvobozování severní Moravy zahynulo asi 20 000 sovětských a tisíc československých vojáků.

Naše fotogalerie zachycuje slavnostní okamžiky z oslav v roce 2013 v Hlučíně, Bolaticích, Dolní Lhotě, Štítině a v hrabýnském památníku.

28.04.13 Setkání veteránů v Ostravě (SLS-Praha)

SETKÁNÍ VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ

U PŘÍLEŽITOSTI 68. VÝROČÍ OSTRAVSKÉ OPERACE V OSTRAVĚ

28. - 30. 4. 2013

PROGRAM

28. dubna - neděle

07,30 hodin - odjezd z Prahy od hotelu Legie
13,00 hodin - pietní akt v obci Orlová
15,00 hodin - benefiční koncert „Cestami válečného veterána“
18,00 hodin - příjezd a ubytování v hotelu
19,00 hodin - slavnostní setkání za účasti hostů, přátelské posezení

29. dubna – pondělí

07,00 hodin - snídaně
07,45 hodin - příjezd studentů VSŠ a VOŠ Moravská Třebová a místních účastníků
08,00 hodin - odjezd autobusu s místními účastníky od KVV Ostrava k hotelu
08,20 hodin - společný odjezd na památná místa
09,00 hodin - pietní akt v obci Hlučín
09,45 hodin - pietní akt v obci Bolatice
10,45 hodin - pietní akt v obci Štítina
12,15 hodin - pietní akt v obci Dolní Lhota
13,00 hodin - oběd v kulturním domě v Hrabyni
14,30 hodin - pietní akt v obci Hrabyně
15,00 hodin - prohlídka Památníku II. světové války v Hrabyni
17,00 hodin - příjezd do hotelu
19,00 hodin - společná večeře ubytovaných účastníků

30. dubna – úterý

07,00 hodin - snídaně
07,45 hodin - příjezd místních účastníků
08,00 hodin - odjezd na památná místa v Ostravě – Jih
09,00 hodin - pietní akt u Památníku tankistů v Ostravě
10,00 hodin - nástup k slavnostnímu shromáždění občanů statutárního města Ostravy
12,00 hodin - oběd
15,00 hodin - ukončení akce a odjezd

14.04.13 Pochod osvobození

Odbočka SLS ve Vyškově zve své členy a další zájemce k účasti na Pochodu osvobození města Vyškova. Akce se koná dne 27. dubna 2013, letos se uskuteční 41. ročník.

Start i cíl pěších a cyklistických tras pro dospělé je v nádražní restauraci ČD na vlakovém nádraží.

Start dětské trasy je na Masarykově náměstí ve Vyškově před radnicí.

Časové rozmezí pro dospělé: 6,00 – 11,00 hod.

pro děti : 8,30 – 10,45 hod.

flor.b@seznam.cz

mob. 604 734 714

08.04.13 Konference k Sokolovu (SLS-Praha)

70. výročí bojů 1. čs. polního praporu v SSSR u Sokolova na Ukrajině

Konference k 70. výročí bojů u Sokolova, kterou uspořádala Společnost Ludvíka Svobody spolu s Vojenským historickým ústavem, Národním archivem a Sdružením zahraničních vojáků při

ČSBS, byla již třetí konferencí vztahující se k významným etapám bojů naší zahraniční armády na východní frontě. I tato, stejně jako předchozí, vzbudila zájem, o čemž svědčila účast více než 150 zaregistrovaných účastníků z různých míst republiky. Pozvání na konferenci přijal také náměstek ministra obrany pro personalistiku Michael Hrbata.

Je třeba ocenit účast studentů z Vojenské střední školy v Moravské Třebové, z Univerzity obrany v Brně a také skupiny pedagogů z Velitelství výcviku - Vojenské akademie ve Vyškově.

S hlavními referáty vystoupili:

historik mjr. v.v. Miroslav Brož
Doc. PhDr. Jozef Bystrický CSc. (VHÚ Bratislava)
plk. v.v. PhDr. Karel Richter, CSc.,
PaedDr. Jindřich Marek (VHÚ Praha)
Mgr. Alena Vitáková
Nikolaj Ručkin z charkovského přírodovědného muzea

Po slavnostním zahájení konference a minutě ticha za padlé v bitvě o Sokolovo vystoupili se svými referáty přihlášení řečníci. Účastníky pozdravil v krátkém projevu **náměstek ministra obrany pro personalistiku pan Michael Hrbata.**

Docent Jozef Bystrický rozebral ve svém vystoupení vojensko - taktické aspekty řešení bojového úkolu praporu při obraně Sokolova. Na základě dokumentů i vojenské teorie provedl podrobný rozbor nasazení 1. čs. polního praporu pod velením Ludvíka Svobody v bojích u Sokolova. Reagoval tím na různé neobdobné úvahy některých autorů, které se objevily v poslední době.

PhDr. Karel Richter zhodnotil význam účasti 1. čs. polního praporu v bitvě u Sokolova z hlediska politického ve vztahu k čs. exilové vládě i k domácím odboji. Zabýval se složitostí existence čs. vojska na sovětském území a problémy při budování bojeschopné jednotky.

Nové pohledy na oceňování hrdinství vnesl referát **PaedDr. Jindřicha Marka**. Doktor Marek uvedl konkrétní příklady, kdy nastaly v době válečné vřavy a někdy i díky nepřehlednosti situace chyby v oceňování odvahy a statečnosti jednotlivců.

Historik Miroslav Brož se zabýval dosud málo probádanou problematikou zajatců. Vojenská historie se zabývá zajatci pouze statisticky. Ukázal, v jak složité situaci se mladý a často nezkušený voják ocitl a jak tuto situaci řešil. Osudy vojáků v německém zajetí byly různé. Někteří zemřeli s čistým štítem, a těch byla většina, jiní ze zoufalství zradili. Šlo přitom o zlomek zrádců vzhledem k tomu, že československým armádním sborem prošlo za války zhruba 50 tisíc lidí.

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/155718-nove-objeveny-svazek-popisuje-stovky-cs-dezertoru/>

Mgr. Alena Vitáková se věnuje problematice žen bojujících na východní frontě již delší dobu. Ženy v čs. armádě v SSSR byly průkopnicemi ženské vojenské profese, i když to neznamenal, že si ji všechny zvolily za celoživotní zaměstnání. Prvních 38 žen se zúčastnilo bojů u Sokolova a většina z nich prožila bojový křest v první linii jako ošetřovatelky – sběračky raněných. Jen jedna z nich byla lehce raněna. Mgr. Vitáková se zabývala ve svém referátu především národnostním složením ženské části československé jednotky.

Čeští krajané z Volyně jsou také součástí historie čs. armádního sboru. **Roman Štér** – budoucí archivář - se zabýval účastí Volyňských Čechů v bojích praporu, ale i jejich osudy před nastoupením do jednotky v Buzuluku. Řada z nich se po válce stala kvalifikovanými vojáky z povolání.

Pracovník charkovského přírodovědného muzea pan **Nikolaj Ručkin** zmapoval místa, kde se boje odehrávaly a našel poslední svědky válečných událostí. Jejich vzpomínky vyslechl a zaznamenal. Zaujal ho osud kpt. Jaroše, npor. Kudliče a dalších padlých československých vojáků. Přinesl fotografie řeky Mže, bojiště u Sokolova, vesnice Artuchovky i cesty, po níž čs. vojáci ustupovali, když se „odpoutávali od nepřítele“.

Pozitivní ohlasy, které jsme již dostali, svědčí o tom, že nová sdělení našich historiků zaujala. Účastníci konference byli obohaceni o další neznámé podrobnosti z bojových akcí u Sokolova. Doufáme, že občanská Společnost Ludvíka Svobody přispívá těmito konferencemi, pořádanými na vysoké odborné úrovni, k uchování památky hrdinů od Sokolova a ke zprostředkování pravdivého obrazu historických událostí období druhé světové války. Konference nejsou záležitostí kabinetní, jsou otevřené všem zájemcům o historii.

Popis k fotogalerii - zleva:

1. úvodní referát náměstka MO pro personalistiku M.Hrbaty 2. pohled do sálu 3. PaedDr. Jindřich Marek - VHÚ Praha
4. předsálí - prezentace 5. historik M. Brož 6. docent PhDr. Jozef Bystrický, CSc. (VHÚ Bratislava)
7. pohled do sálu 8. Prof. Ing. Zoe klusáková - Svobodová, CSc a Mgr. A. Vítáková 9. udělení pamětní medaile
10. prodej odborné literatury 11. Nikolaj Ručkim, Charkov 12. minuta ticha za padlé

08.04.13 prezentace k přednášce SLS-Praha

Pro účastníky konference o bitvě u Sokolova uvádíme odkaz na obrazovou prezentaci k přednášce docenta Bystrického z VHÚ v Bratislavě.

<https://www.email.cz/web-office/jYHcbxsENGWdq8mf7IwkEB6z043802MHV2CAUEMXrAL88vCo8aUcpKxjduW474Jx9XuO3OE/Prezent%C3%A1cia1-Bystrick%C3%BD.pptx>

08.04.13 fotogalerie k přednášce (SLS-Praha)

Pan Nikolaj Ručkin, pracovník přírodovědného muzea v Charkově, šel po stopách 1. čs. polního praporu u Sokolova a z jeho fotodokumentace je několik následujících obrázků s popisem.

25.03.13 Tip pro turisty

Hrozatín leží na Českomoravské vysočině.

Do Rudíkova se dostanete vlakem i autobusem. Vlakem z Brna a z Jihlavy, nejlépe osobním - s přestupem ve Studenci. Tam čeká moderní motoráček s velkými okny, cestu ze Studence do Rudíkova si můžete náležitě vychutnat. Z rudíkovského nádraží je to pěší chůze po asfaltce nebo po značených turistických trasách s prohlídkou vojenského bunkru a nedotčené přírody s jehličnatými lesy, bludnými balvany a rybníčky.

Autobusem nejlépe z Třebíče nebo z Velkého Meziříčí – opět do Rudíkova. Autobus zajíždí i do Hrozatína, spojení však není časté.

Turisté z Trnavy organizují každoročně v listopadu pochod Ludvíka Svobody k uctění jeho památky /narozen 25.11.1895/. Účastníci obdrží pamětní list a spojí zážitky sportovní a rekreační s historickými.

V tomto roce se akce uskuteční 23.11.2013. Účastníků bývá asi 400.

Přijďte mezi nás i vy, najdete nové přátele, vaše děti budou obohaceny o nové zážitky a zkušenosti.

23.03.13 Zamyšlení (SLS-Praha)

*dumavý, dělný kout moravské země! Často, když hudba hrála naši hymnu, zpíval jsem si potichu
Kde domov můj, kde domov můj, voda hučí po lučinách, bory šumí po skalínách...*

A před očima se mi vynořovaly drahé tváře a místa rodného kraje...

Ludvík Svoboda

Při pohledu na pamětní kámen s portrétem Ludvíka Svobody se plně ztotožňuji s výstižným názvem článku v Třebíčském deníku.cz k pietnímu aktu v Hroznatině ze dne 18.3.2013:

Ludvík Svoboda je doma, opět shlíží na svou rodnou vesnici

PhDr. Jana Görčošová

23.03.13 Bud'te hrdí na to, že jste Češi! (SLS-Praha)

[Zeptali jsme se...](#)

Michal Vojta.

V sobotu 16. března jsem se zúčastnil slavnostního odkrytí památníku našeho bývalého prezidenta Ludvíka Svobody v jeho rodné vesnici, Hroznatině. Akce byla započata příchodem vojáků v uniformách z I. i II. světové války, kteří svému pomyslnému veliteli zasalutovali, a po nich přišlo několik pamětníků, kteří za 2. světové války bojovali v 1. samostatné československé jednotce, právě pod velením plukovníka Svobody.

V návaznosti na jejich příchod se rozezněly česká a slovenská hymna a po jejich konci přistoupily k památníku starostka Hroznatina a **prof. Zoe Klusáková**, dcera Ludvíka Svobody. Za potlesku obě ženy sundaly bílou látku, která kryla pomník, a po chvíli začali ke kameni přistupovat lidé s věnci a kyticemi. Po několika projevech válečných hrdinů, ale i současného vedení kraje a zástupce ruského velvyslanectví, byla akce ukončena a mně se podařilo najít paní Zoe Klusákovou a položit jí pár otázek.

Jaká je vaše nejhezčí vzpomínka na vašeho tatínka?

Já těch vzpomínek mám tolik na tatínka a tolik hezkých, že bych těžko vybrala tu nejhezčí. Nejsilnější je vzpomínka, když jsme se po šesti letech odloučení setkali všichni v Podivíně. Bylo to hezké i smutné zároveň, protože jsme se nesetkali celá rodina. (*Mirek, bratr paní Zoe a syn Ludvíka Svobody, byl za spolupráci s parašutisty vyslanými Čs. vojenskou misí v Sovětském svazu zavražděn 7. března 1942 německými fašisty v koncentračním táboře Mauthausen. O tom, že jeho syn padl a jak zahynul, se Ludvík Svoboda dověděl až na Dukle. V odboji byla celá rodina, drápům nacistů unikla jen manželka Irena s dcerou Zoe, které ukryli dobří lidé. Z rodiny byli popraveni matka jeho manželky a manželčini dva bratři a synovec - pozn. aut.*)

A jak se nyní vypořádáváte s tím, že mnoho médií a také někteří lidé pošlapávají odkaz vašeho otce?

To není od nich pěkné, protože pošlapávat odkaz nejen Ludvíka Svobody, ale s ním všech jeho spolubojovníků, to je zříkat se téměř své národní hrdosti, své národní historie, protože Ludvík Svoboda byl velitelem velmi statečných lidí (příslušníků 1. čs. armádního sboru v SSSR). Můj tatínek je nenazýval svými vojáky, ale svými spolubojovníky. A právě tito jeho spolubojovníci zasluhují, aby nebyli zapomenuti, aby nebylo zapomenuto to, jak bojovali. Oni bojovali na východní frontě. Také doma bojovali naši stateční lidé, na západní frontě bojovali také stateční lidé.

My jsme tehdy říkali, že je jedna fronta odboje - na západě i na východě. Mladí lidé chtějí být hrdí na to, že jsou Češi. A není to tak, jak se někdy říká, že když přijdou do zahraničí, tak se stydí, že jsou Češi. Já se za to nestydím.

A co byste na závěr vzkázala mladým lidem?

Aby vždycky, než zaujmou nějaké stanovisko, přemýšleli, aby hledali souvislosti mezi věcmi a mezi událostmi, protože nic není v životě jednoduché. Život se vyvíjí velmi složitě, historie se vyvíjela vždycky velmi složitě a nelze brát jen jeden úkaz. Když hodnotíme například postoje našich lidí za druhé světové války a také po válce, tak je třeba vidět, co tato generace prožila před válkou, co ovlivňovalo její názory – a byla to těžká hospodářská krize, velké zklamání z mnichovské zrady (*Mnichovská dohoda v září 1938, v důsledku které Československo muselo postoupit své pohraniční území – pozn. aut.*) od našich tehdy strašně milovaných přátel Francie a Anglie. Tehdy jsme čekali, že nás, Čechoslováky, podpoří, a oni nás zradili! To vše ovlivnilo následné postoje našich lidí. Kdo nám podal ruku, byl ruský, respektive sovětský lid, který nakonec proti fašismu dlouho bojoval sám, až do roku 1944, než byla otevřena druhá fronta na Západě. To vše naše lidi velmi ovlivňovalo. Víš, byla jsem opět minulý týden v Sokolově (*u příležitosti 70. výročí bitvy u Sokolova, ke které došlo 8. března 1943; do této bitvy se poprvé zapojili na východní frontě čs. vojáci vedení právě Ludvíkem Svobodou – pozn. aut.*). A jeden novinář se mě zeptal, jak to, že tady je tolik mladých lidí z České republiky oblečených do dobových uniforem, kteří se zapojili do rekonstrukce bitvy u Sokolova? Odkud plyne jejich zájem? Tam na tu akci přijelo mnoho našich lidí, šli v noci pěšky tu samou cestu, kterou šel náš první prapor na frontu, atp. Proto přijeli, aby se seznámili na místě s historií. Tito mladí lidé chtějí být hrdí na své otce a dědy, chtějí být hrdí na to, že jsou Češi – tak to je můj vzkaz mladým: Buďte hrdí na to, že jste Češi! A ráda bych ještě dodala, že ruští lidé, ukrajinští lidé, prožili od fašistů za druhé světové války takovou hrůzu, takové krutosti, které my si nedovedeme ani představit. My máme jedny vypálené Lidice, jedny Ležáky, vid'... Tam však byly stovky vypálených vesnic! Když se naši vojáci chtěli napít vody ze studně a otevřeli ji, tak studna byla plná mrtvol. Tolik bylo brutálně zabitých lidí, mužů, žen, dětí, starců. To se nikdy nesmí zapomenout!

Na Nivách 314
141 00, Praha 4

16.03.13 Odhalení pamětního kamene L. Svobodovi v Hroznatíně (SLS-Praha)

Slunečná sobota 16. března 2013 byla příznivá pro slavnostní setkání u příležitosti odhalení pamětního kamene armádnímu generálu Ludvíku Svobodovi, veliteli 1. čs. armádního sboru v Sovětském svazu a prezidentu republiky v letech 1968 – 1975.

Akce se zúčastnili nejen místní, ale i občané z Brna, Chrudimi, Kladna, Kroměříže, Pardubic, Prahy, Ostravy, Vyškova, Znojma a Velkého Meziříčí. Přítomni byli i zástupci různých občanských organizací. Setkání bylo součástí vzpomínek na hrdiny, kteří bojovali před 70 lety proti nacistické přesile u Sokolova nedaleko Charkova, druhého největšího města Ukrajiny.

Jednotka splnila svůj úkol – znemožnila Němcům překročení řeky Mže. Pomohla tím zabránit uzavření obklíčení sovětské armády, soustředěné u Charkova. Němci tehdy chtěli částečně odčinit Stalingrad. Velitel kpt. Jaroš byl po zásluze vyznamenán in memoriam hvězdou a titulem Hrdina Sovětského svazu. Také další četní příslušníci 1. čs. praporu v SSSR byli vyznamenáni vysokými sovětskými vyznamenáními. Vyznamenány byly i ženy, poprvé v historii čs. armády.

Slavnostního aktu v Hroznatíně se zúčastnilo několik veteránů - spolubojovníků Ludvíka

Svobody - generál dělostřelectva M. Masopust, plk. Příbyl, který vstoupil do jednotky v Buzuluku, právě tak jako paní Maja Dočkalová, nyní předsedkyně odbočky SLS v Brně, nebo Věra Biněvská – Holubjeva, která rovněž přišla do Buzuluku s rodiči a sestrou, či Arnošt Líbezný, jehož rodiče bojovali, zatímco on byl v péči vojenského domova dětí. Byli přítomni i potomci bojovníků z jednotky.

V 11 hodin nastoupila čestná stráž členů klubů vojenské historie a sdružení vojenských výsadkových jednotek. Zazněla česká a slovenská národní hymna.

Předseda ČSBS plk. v.v. J. Vodička pronesl slavnostní projev, po němž byly místopředsedou SLS Ing. L. Engelem předány pamětní medaile Společnosti Ludvíka Svobody organizátorům a sponzorům této akce - Klubu českého pohraničí, starostce Hrozatína Janě Uchytlové, předsedovi SLS na Vysočině Dr. J. Lázničkovi a tvůrcům samotného pamětního kamene mistrům Dolejšímu a Šebestovi.

Generál dělostřelectva M. Masopust stručně a přehledně provedl přítomné ve svém projevu významnými mezníky života Ludvíka Svobody. Se svým oceněním Ludvíka Svobody a jeho spolubojovníků vystoupili rovněž senátor J. Bublan, poslanec Kováčik, zástupkyně hejtmana za kraj Vysočina dr Kružíková, generál Mičánek za Generální štáb české armády, představitel velvyslanectví Ruské federace, generální konzul RF na Moravě. Slavnostního setkání se zúčastnil také představitel centrálních kozáckých vojsk v ČR plk. PhDr. Antonij Miščenko, který barvitě charakterizoval, jak významnou a nezapomenutelnou stopu zanechali v Rusku Čechoslováci, bojující po boku Rudé armády. Po proslovu předal paní Zoe Klusákové - Svobodové medaili centrálních kozáckých vojsk Za víru a věrnost.

V závěrečném projevu připomenula Profesorka Zoe Klusáková – Svobodová , že na bojištích druhé světové války bojovalo proti nacismu 107 občanů z Třebíčska, na něž mohou být jejich spoluobčané hrdi. Mnozí mají v zahraničí své hroby. Každý z nich si zasluhuje vděk svých spoluobčanů. Oni jsou naše svědomí i hrdost. I pamětní deska nebo kámen jsou formou trvalé vzpomínky na tyto hrdiny.

Ve vystoupeních účastníků zazněly některé informace, které oponují současnému ozširovanému výkladu působení Ludvíka Svobody jako prezidenta republiky. Např. zaznělo, že podle premiéra SSSR Kosygina varoval Sověty před vojenským zásahem, který by na dlouhá léta narušil dobré vztahy mezi našimi národy. Svoboda si plně uvědomoval, že invaze by osudově ovlivnila rozvoj naší společnosti. Vývoj mu dal za pravdu. Jeho snahou bylo zabránit krveprolití v nesmyslném střetu vojsk s občany.

Senátor Bublan podtrhl, že historie a její hodnocení nejsou černobílé. „Není nejdůležitější, ani u Ludvíka Svobody, kolik bitev vyhrál či kolik budov postavil. Mnohem silnější a hodnotnější je to, jaké vztahy měl s lidmi a jaké hodnoty předal těm, kterým velel a které měl kolem sebe.

A v tomto duchu je Ludvík Svoboda opravdu velkým člověkem," řekl Bublan. /

<http://www.youtube.com/watch?v=isnoYtVTAoc&feature=youtu.be/>

Na závěr zazněla pochodová píseň Směr Praha. S ní odcházeli vojáci prvního armádního praporu z Buzuluku k Charkovu, ta je doprovázela až do Prahy. Snad nejvěrněji vyjadřuje bojovou náladu vojáků, odcházejících na frontu v době, kdy konec války byl ještě v nedohlednu, kdy jejich blízcí doma - i celá vlast - trpěli pod terorem nacistů , rostoucím při každé jejich prohře, kdy cestou na frontu viděli nepochopitelná zvěrstva, způsobená Němci na lidech. Téměř celá Evropa byla obsazena nacisty a jediný spojenec, v jehož sílu nejvíce tehdy věřili, byla Rudá armáda. To vše ta píseň sděluje.

16.03.13 Blahopřání (SLS-Praha)

Upřímně blahopřejeme čestné předsedkyni SLS paní **Prof. Ing. Zoe Klusákové – Svobodové, CSc.** k udělení vysokého kozáckého vyznamenání **Za víru a věrnost** u příležitosti odhalení pamětního kamene generálu Ludvíku Svobodovi v jeho rodné obci Hrozatíně dne 16.3.2013.

Vyznamenání bylo uděleno na základě rozkazu atamana kozáckého centrálního vojska generála

V. Nalimova ze dne 7.3.2013.

16.03.13 - Sloužili jsme vlasti - srdcem a rozumem (SLS-Praha)

Hrozatín 16. 3. 2013 - Odhalení pamětního kamene armádnímu generálu Ludvíku Svobodovi

S návrhem realizace této akce přišla Krajská rada Klubu českého pohraničí Kraje Vysočina pod vedením předsedy Miloslava Wasserbauera a to již před dvěma roky a požádala Společnost Ludvíka Svobody a obec Hrozatín o spolupráci. V tomto složení se také celá akce uskutečnila. Autorem památného kamene je Josef Dolejší z Lipnice - kameník a kovář, a Petr Šebesta - kamenosochař za Světlé n. Sázavou. Oba také jsou tvůrci a zhotovitelé. Po nástupu čestné stráže, hymnách České a Slovenské republiky a slavnostním projevem byl uskutečněn akt odhalení pamětního kamene. Ludvík Svoboda nebyl pouze komunistickým prezidentem, ale i bojovníkem v československých legiích za první světové války, jakož i velitelem prvního československého armádního sboru na půdě bývalého Sovětského svazu. Až do roku 1992 připomínalo v Hrozatíně nejvýznamnějšího rodáka malé muzeum v domě, v němž se narodil. Po jeho zrušení to byla pouze pamětní deska z roku 1980. K ní nyní přibyl kámen na upraveném prostranství v blízkosti rodného domu. Stalo se tak u příležitosti 70. výročí bitvy u Sokolova, ve které plukovník Svoboda velel praporu a v níž se vyznamenal. Zasloužil se o osvobození hlavního města Ukrajiny a v prosinci 1943 po obsazení Kyjeva byl jmenován brigádním generálem.

Vložené texty byly sestaveny z mnoha článků k této události zveřejněných na Internetových stránkách.

Klub vojenských důchodců Třebíčska

09.03.13 - Bitva u Sokolova - březen 1943

Bitva u Sokolova - březen 1943

V roce 1942 byl na základě sovětsko – československé dohody o společném postupu proti hitlerovskému Německu vytvořen 1. samostatný československý pěší prapor na území Sovětského svazu. Jeho velitelem se stal podplukovník Ludvík Svoboda, jehož příjmení výstižně a symbolicky vyzývalo k boji za osvobození vlasti.

Bojovým křtem prošel prapor v náročných obranných bojích u Charkova počátkem března 1943. Během zimního útoku téhož roku byl Charkov vojsky Voroněžského frontu

16. února 1943 osvobozen. Avšak protivník brzy převzal iniciativu a přešel do protiútoků. Podařilo se mu dosáhnout převahy v počtu vojsk a zformovat mocné úderné seskupení.

Počátkem března byl čsl. prapor zařazen do 3. tankové armády Voroněžského frontu a operativně byl podřízen 25. gardové střelecké divizi. Byl poslán na jednu z nejdůležitějších částí fronty - na jihozápadní přístup k Charkovu. Prapor zaujal obranné postavení na severním břehu řeky Mže mezi Merefou a Zmijevem s úkolem nedovolit protivníkovi překročit řeku Mži. Vesnice Sokolovo ležela na jižním břehu řeky a byla klíčovým opěrným bodem obrany úseku, kde operoval náš prapor. Sokolovo bránila 1. pěší rota pod velením nadporučíka Otakara Jaroše. Československý prapor byl vzhledem k závažnosti úkolu a délce tohoto úseku fronty podpořen tankovými a dělostřeleckými útvary, jež zahrnovaly také gardové minomety – známé kaťuše.

Vzhledem k tomu, že fašisté nedosáhli kýženého úspěchu v mnohadenních bojích na jiných úsecích fronty, rozhodli se zaútočit na Sokolovo s cílem překročit řeku Mži a následovně rozvíjet útok na

Charkov.

Hlavní úder byl namířen na 1. rotu čsl. praporu a na podpůrné dělostřelecké jednotky. Českoslovenští i sovětsí vojáci si vedli v nerovném litém boji s převažující silou nepřítele neobyčejně hrdinsky a odvážně.

Ve zprávě pplk. Svobody o bojích u Sokolova 8.3.1943 můžeme číst:

Početní stav obranné skupiny – 350 lidí. 13.00 - kolem 60 tanků, 15 – 20 obrněných transportérů, přibližně prapor motopěchoty v maskovacích oděvech pronikly postupně na severozápadní okraj Sokolova a odtud ke kostelu ve dvou kolonách. Němci operovali za použití tanků Rheinmetall, za silné palby z děl a taktéž masově používali ohňomety, jimiž osadu spálili...

Československý prapor splnil úkol se ctí a nepustil přes řeku Mži nepřátelské tanky. 84 čsl. vojáků bylo vyznamenáno řády a medailemi SSSR. Velitel 1. roty nadporučík Otakar Jaroš byl posmrtně vyznamenán titulem Hrdina SSSR jako první ze zahraničních občanů.

1. čsl. prapor se hrdinně bránil a držel svěřený úsek na severním břehu řeky Mže do

13. března. Poté byl odvelen do rezervních sil Voroněžského frontu. Historik Miroslav Brož o významu boje praporu napsal: *"Čechoslováci sice Sokolovo pod drtivým úderem německých tanků vyklidili, ale obrannou linii drželi až do třináctého března. Tisíce již obklíčených vojáků Rudé armády, ale i civilistů, tak dostalo šanci z téhle pasti uniknout a zachránit se. A stačilo jim k tomu právě sokolovské, byť jen desetakilometrové 'hrdlo'."*

Brzy se rozšířil na 1. samostatnou čsl. pěší brigádu, která osvobozovala Kyjev, Bílou Cerkev a jiná ukrajinská města. Nakonec byl zformován 1. čsl. armádní sbor a řada útvarů a jednotek různých druhů vojsk, jež se staly základem čsl. lidové armády.

Sokolovo je symbolem bojového bratrství slovanských národů. Uprostřed vesnice najdeme vedle hrobů sovětských a československých bojovníků obelisk s nápisem v ruštině a v češtině:

Minou staletí, ale v paměti vděčných pokolení navždy zůstanou hrdinské činy sovětských a československých vojáků, kteří zahynuli v boji proti fašismu.

09.03.13 - Program vzpomínkových akcí k 70. výročí bitvy u Sokolova v roce 2013

„Bratrství ve zbrani – Sokolovo - březen 1943“

8. března:

odhalení památníku, pietní akt a výstava – Československá jednotka v SSSR a její účast při osvobozování Ukrajiny během druhé světové války.

Z 8. na 9. března:

noční kombinovaný pochod /65 km/ od náměstí Svobody z města Charkova do obce Sokolovo /autentický přesun jednotky/. Kombinovaný oddíl sovětsko-československé jednotky se přesunul na obranné pozice za účasti dobové techniky a za občasných bojů s nepřítelem. Pochod byl organizován v souladu s vojenskými předpisy Rudé armády a uskutečnil se v podmínkách autentické blízkosti linie fronty v březnu 1943 a hrozby možného útoku vzdušných i pozemních sil protivníka.

9. března:

ve 12.00 hod. – rekonstrukce epizody z bojů u Sokolova za použití dělostřelectva, letectva a tanků. Slavnostní akt k uctění památky padlých vojáků.

Česká delegace měla doplňkový program s návštěvou památných míst v Kyjevě, Charkově a v Bachmači /místa spjatá s historií první a druhé světové války/.

Organizátory vzpomínkových akcí byly:

- mládežnická společenská organizace – kyjevský klub Rudá hvězda
- společnost Sokolovo z ČR
- technický klub „Samochoď“
- VTO „Orientir“
- Ministerstvo obrany Ukrajiny a České republiky
- Generální štáb ozbrojených sil Ukrajiny a další občanské společnosti a státní organizace

Předsedou organizačního výboru byl pan Vladislav Vladimirovič Taranec a jeho zástupci pan Martin Žour, předseda české občanské společnosti Sokolovo a pan Alexandr Pavlovič Osetrov, předseda technického klubu „Samochoď“.

V sobotu 9.3. v ranních hodinách přiletěla do Sokolova oficiální delegace České republiky v čele s prvním náměstkem ministra obrany Vlastimilem Pickem a místopředsedkyní Senátu České republiky Miluší Horskou. Mezi členy delegace byl zástupce náčelníka generálního štábu gen. mjr. Bohuslav Dvořák a další významní hosté včetně válečných veteránů – přímých účastníků bitvy u Sokolova.

V delegaci byli přítomni veteráni z východní i západní fronty: generálmajor Miloslav Masopust – dělostřelec od Jasla, plukovník Václav Příbyl - později převelen k vojenské misi, Komar Fedor – bojoval u Sokolova, Božena Ivanova – Fialová, Věra Biněvská – Holubjeva

Její sestra Vanda byla odstřelovačka a bojovala u Sokolova./, Leopold Vojcechovský se synem – bojoval u Sokolova, plukovník Pavel Vranský – bojoval na Středním východě a v Anglii jako letec.

Za Společnost Ludvíka Svobody se zúčastnili slavnostního aktu v Sokolově dcera generála Svobody Profesorka Ing. Zoe Klusáková – Svobodová, CSc., čestná předsedkyně SLS, a Ing. Ludvík Engel, místopředseda SLS. Místnímu muzeu předali pamětní medaili.

Další informace najdete také na:

<http://www.youtube.com/watch?v=deCjYkBzCSI>

<http://www.youtube.com/watch?v=XWNiwFUgKmg>

http://www.youtube.com/watch?v=_2XLyfOkcks

<http://www.youtube.com/watch?NR=1&v=2BVo-IV5Sbw&feature=endscreen>

<http://www.youtube.com/watch?v=o44IXJ4b8ok>

http://www.youtube.com/watch?v=w4cl0k8_GfI

facebook: <https://www.facebook.com/Sokolovo.ops?fref=ts>

01.01.13 - Plán akcí SLS na rok 2013 (SLS-Praha)

Plán akcí Společnosti Ludvíka Svobody, o.s., na rok 2013

1. Finanční účast SLS na vybudování pamětního kamene v rodné obci Ludvíka Svobody v Hroznatíně na Třebíčsku. SLS bude organizátorem odhalení pamětního kamene za účasti občanů Třebíčska a různých organizací - občanských sdružení. Odhalení se uskuteční u příležitosti 70. výročí bitvy u Sokolova k uctění památky rodáka z obce Hroznatín armádního generála Ludvíka Svobody, bývalého prezidenta ČSSR.

Předpokládaná účast cca 300-500 lidí.

Termín: březen 2013

2. Konference k 70. výročí bitvy u Sokolova (Charkovská operace) - první bojové nasazení čs. vojenské jednotky v SSSR - 1. polního praporu, organizovaného v Buzuluku v Orenburské oblasti. Konference je pořádána pro širší veřejnost se zájmem o historii. Na základě zkušeností ze dvou minulých konferencí je odhad účasti cca 200 lidí.

Termín: duben 2013.

3. Konference k 70. výročí osvobození Kyjeva. Operace se zúčastnila 1. čs. samostatná brigáda.

Termín: listopad 2013

4. Obnova putovní výstavy Ženy bojující – o osudech žen v československých vojenských jednotkách v zahraničí s důrazem na jednotky v SSSR. Putovní výstava obsahuje 15 až 20 panelů. V roce 2012 byla vystavena v Ostravě, v Památníku odboje na Opavsku v Hrabyni, od ledna 2013 bude vystavena ve střední vojenské škole v Moravské Třebové. Putovní výstava je zapůjčena ze stálé expozice v rodném domě Ludvíka Svobody v Hroznatíně.

Termín: leden – prosinec 2013

Čestná předsedkyně SLS

Prof. Ing. Zoe Klusáková- Svobodová, Csc.

Výkonný místopředseda SLS

Ing. Ludvík Engel

24.11.12 - Hroznatín (SLS-Praha)

U příležitosti 117. narozenin arm. gen. Ludvíka Svobody a 70. výročí založení 1. čs. polního praporu v Buzuluku se tradičně v Hroznatíně, rodné obci, sešli účastníci turistického pochodu Po stopách L. S., pořádanem ČTK Vysočina - odbočka Trnava, s veterány druhé světové války a četnými občany. Účast byla letos zase o mnoho četnější než vloni. Pouze zaregistrovaných turistů pohodujících z Trnavy, bylo 250, přijel autobus turistů z Jihlavy, přišly další turisté Vysočiny. Přijeli z Prahy veteráni 2. světové války, členové SLS, ČSOL a ČSBS . Přijeli zástupci odboček SLS z Brna, Kroměříže, Znojma, Moravských Budějovic, Pardubic zúčastnili se i starostové a občané z některých okolních obcí. Pozvání přijal i nově zvolený senátor za Třebíčsko Fr. Bublan. Moderátor přivítal přítomné a posléze připomenul historii čs. vojenské jednotky v SSSR, která vznikla před 70 lety. slovy:

Letos jsme si připomenuli, že je to 70 let, co v Buzuluku byl organizován 1.československý vojenský prapor na území Sovětského svazu. Ve válečném deníku Ludvíka Svobody je zapsáno dne 24. listopadu 1942, že podal hlášení Vrchnímu veliteli čs. branné moci a prezidentovi ČSR Dr. Benešovi, že prapor dosáhne pohotovosti k odchodu na frontu 9.XII. 1942 ve 24 hod.

Po té co v v září 1939 po porážce Polska, pplk Ludvík Svoboda převedl vojenskou skupinu o 700 mužů, do Sovětského svazu, do azylu, ne do zajetí., následovaly dva roky úsilovných diplomatických jednání se sovětskými orgány o to, aby mohla být tato vojenská skupina nacházející se na území cizího státu, který měl kromě toho dohodu s Německem, udržena vcelku právě jako vojenská skupina, aby byla tímto státem materiálně podporována, a aby tento stát – SSSR - umožnil, aby větší část důstojníků a poddůstojníků této skupiny bylo přepraveno do zemí, kde se bojovalo proti Německu a to do Francie a později na Střední Východ.V té době, ještě cizí státy, ani bývalí naši spojenci, neuznávali naše politické vedení v emigraci v čele s prezidentem Benešem, ještě neprohlásili Mnichovskou dohodu za neplatnou.

Teprve když byla 17. července 1941, už po napadení SSSR Německem, podepsána dohoda se Sovětským svazem o vzájemné spolupráci v boji proti Německu, následně obdobnou smlouvu podepsala i Anglie. Na základě této dohody, bylo možné organizovat v Sovětském svazu i samostatnou československou vojenskou jednotku.

S hrstou 100 důstojníků a poddůstojníků odchovanými předmnichovskou československou armádou, z dobrovolníků – československých občanů, kteří se přihlásili ze všech konců SSSR, podplukovník Svoboda zorganizoval a vycvičil polní prapor, který dosáhl úrovně ruských elitních jednotek.

Prapor, na základě příchodu dalších dobrovolníků a na základě frontových- bojových zkušeností, se postupně rozrostl na samostatnou brigádu a posléze na armádní sbor, největší naši vojensku jednotku v zahraničí. Dva a půl roku nasazení na frontě, dva a půl roku vítězných bojů, počínajíc obranou Charkova u obce Sokolova, kde se vyznamenal prapor.

Brigáda sehrála významnou úlohu, při osvobození hlavního města Ukrajiny Kyjeva a osvobozování Západní Ukrajiny – osvobozovala města Rudu, Bílou Cerkev, Žaškov a řadu dalších. Naši dělostřelci se zúčastnili mohutné dělostřelecké přípravy v Jaselské operaci směřující k osvobození Krakova a západního Polska.

Armádní sbor se vyznamenal v Dukelsko-Karpatské operaci – největší horské operace 2. světové války, kterou Rudá armáda podnikla a největší operaci čs. armády v její historii. Osvobozoval Slovensko a východní Moravu, kdy armádní sbor vzrostl na více než 50 tisíc mužů, na základě mobilizace místních partyzánů a Slováků

.V poslední mohutné bitvě o Ostravu, se vyznamenala naše tanková brigáda.

To je velmi úctyhodná bojová cesta zahraničního exilového vojska, jehož země byla okupována, inteligence a morální elita národa byla cílevědomě vyvražďována.

Domácí fronta odboje, celý národ doma, očekával a vysoce cenil boje naši zahraniční armády, ať to bylo na Západě, Středním východě, nebo na Východě. Byla to ohromná morální vzpruha pro okupovaný národ. Boj na domácí frontě i na válečné, stál hodně úsilí, utrpení a padlých. Příslušníci válečné generace to dobře vědí, ale chtěli by, aby to věděli i potomci-současná generace.

Je nezodpovědné, když z hodnocení toho ohromného vzepětí odporu národa, ke kterému během války došlo, se dělá, nebo by se chtělo dělat, politikum. Když se vymazává to, co by mělo dávat hrdost dnešní generaci, že jsou Čechy. O boji čs. armádního sboru věděli nejen v celém SSSR, ale v celém světě, svědčí o tom novinové články z té doby.

Co ještě dodat. Úspěch vojenských jednotek závisí od kvality boje každého jednotlivce. Velitel, sebe-lepší a schopnější, není velitelem bez vojáků a naopak. Vojenská jednotka nedosáhne úspěchů bez kvalitního sboru velitelů od toho nevyššího až po toho velícího nejmenšímu útvaru.

To připomínáme proto, že vzpomínáme-li si dnes v tomto domě a v této obci na Ludvíka Svobodu, připomínáme si všechny jeho spolubojovníky, jeho chlapce a děvčata, jak jim říkal .A jestli se někdo snažil, z jakých koliv důvodů, aby se zapomnělo na Ludvíka Svobodu, nebo snižovala jeho úloha v našem odboji proti nacistické okupaci, tak vymazával i jeho spolubojovníky, náš východní vojenský zahraniční odboj, největší vojenskou jednotku v zahraničí, která významným dílem přispěla k tomu, že Československá republika byla zařazena mezi vítězné státy koalice, bojující proti nacistickému Německu. Dokazovala svým bojem, že zahraniční vojenský odboj, nebyl pouze

symbolickým, jak to někteří vojenští představitelé v emigraci prosazovali, ale stejně jako domácí odboj, aktivně bojoval proti nepředstavitelně krutému nepříteli, který mimo jiné, slovanské národy, k nimž patříme, považoval také za méněcenné.

Měli bychom být na ně hrdi a jestli dnes řekne nějaký politik, že neví nic, čím jeho městu na Vysočině přispěl Ludvík Svoboda a jeho spolubojovníci – tak by měl vědět, že jsme také díky jim, nacistickou okupaci jako národ nejen přežili, ale se ctí jsme si SVOBODU a další život v tomto státě vybojovali, nečekali jsme jen, až nás někdo osvobodí.

30.05.12 - návštěva Buzuluku (SLS-Praha)

Ve dnech 17. až 20. května navštívila Buzuluk 20 člená delegace Ministerstva obrany, ačeskoslovenské obce legionářské, které se zúčastnili i členové SLS. V delegaci bylo i sedm veteránů, kteří přišli do čs. vojenské jednotky již v Buzuluku a kteří s ní prošli celou bojovou cestu až do Prahy. Delegaci vedl náměstek MO Ing. Hrbata., členem byl i předseda ČSOL MUDr. Budinský. V delegaci byli zastoupeni i potomci příslušníků čs. vojenské jednotky - dcera manželů Kopoldových - JUDr. B. Kopoldová, syn plk. Vojtechovského, M. Vojtechovský a dcera a pravnuček velitele Ludvíka Svobody - Zoe a Miroslav KLusákovi.

Delegace byla velmi vřele a slavnostně uvítána a během pobytu jí byla věnována pozornost veřejnosti i sdělovacích prostředků - televize, rozhlasu. Kromě Buzuluku navštívila část delegace i město Pugačev. V těchto místech, za účasti i místních organizací, položila věnce u hrobu sovětských a československých vojáků, kteří padli, nebo zemřeli v důsledku zranění jak v druhé světové válce, tak i čs. legionářů z první světové války.

Delegace si prohlédla všechna památná místa, která připomínají vznik a pobyt Prvního čs. polního praporu v SSSR před 70 lety. Všechna jsou označena pamětními deskami: Jsou to bývalá kasárna, bývalá nemocnice, dům, kde bylo umístěno velitelství a štáb jednotky, dům, kde bydlel velitel pplk. Ludvík Svoboda i dům, kde bydlel kpt. Otakar Jaroš, první Hrdina SSSR - cizinec. Jeho jménem je pojmenována i ulice v centru města. Velká pamětní deska je umístěna na místním nádraží odkud odejel prapor na frontu, k Charkovu. V krajském muzeu v Buzuluku je Čs vojenská jednotka věnována jedna místnost.

Během pobytu proběhlo i několik setkání s veřejností, s místními veterány Velké vlastenecké války, se školní mládeží a jejich pedagogy. Na počest delegace a našich veteránů byl uspořádán místní hudební akademií koncert. Velmi působivé bylo setkání s mládeží, svým inteligentním vystupováním, ukázněností a zájmem získala sympatie hostů.

06.04.12 - Pamětní medaile muzeu v Buzuluku (SLS-Praha)

SLS u příležitosti 70. výročí založení čs. vojenské jednotky v Buzuluku udělil Krajskému muzeu v Buzuluku pamětní medaili Ludvíka Svobody a pamětní list jako projev úcty a vděku za uchovávání paměti na Československý první samostatný polní prapor v Sovětském svazu

Za druhé světové války našli vojáci Československé republiky na území Sovětského svazu azyl a dostali možnost organizovat v Buzuluku svou první bojovou jednotku - samostatný československý prapor pod velením plukovníka Ludvíka Svobody. Prapor postupně vzrostl na brigádu a armádní sbor. Českoslovenští vojáci bojovali proti nacistickému Německu, které okupovalo a ujařmilo jejich vlast, po boku statečné avítězné Rudé armády u Sokolova, v Kyjevě a na západní Ukrajině. Spolu s Rudou armádou si vybojovali cestu přes Dukelský průsmyk do své vlasti a osvobodili Slovensko a Moravu.

Nikdy nezapomněli na Buzuluk, kolébku obrozené československé armády. Nikdy nezapomněli ani

na bratrské přijetí občany Buzuluku.

O uchování vzpomínek na tyto historické události se snaží i naše Společnost Ludvíka Svobody.

Medaile i pamětní list byly odevzdány ředitelce muzea v Buzuluku paní Irine Jurjevne Kildisove v Československé síni slavy. Předání proběhlo slavnostně. Muzeum zaslalo Výboru SLS poděkování. V Buzuluku se starají o památky, připomínající pobyt našich vojáků a jejich velitele generála Svobody opravdu s laskou a úctou. Předání se zúčastnila např. také bývalá žačka školy Otakara Jaroše v Buzuluku paní Ludmila Filipova, která s nadšením vyprávěla o navstěvách čsl. delegací v jejich škole a o štědrosti čsl. patronátu. V současnosti navštěvuje hodiny češtiny v Samare, i když už je matkou 3 dospělých dětí. Vztah k našemu národu je silný a stále živý - napsala paní prof. Jana Görčošová.

SLS u příležitosti 70. výročí založení čs. vojenské jednotky v Buzuluku udělil Krajskému muzeu v Buzuluku pamětní medaili Ludvíka Svobody a pamětní list jako projev úcty a vděku za uchovávání paměti na Československý první samostatný polní prapor v Sovětském svazu

Za druhé světové války našli vojáci Československé republiky na území Sovětského svazu azyl a dostali možnost organizovat v Buzuluku svou první bojovou jednotku - samostatný československý prapor pod velením plukovníka Ludvíka Svobody. Prapor postupně vzrostl na brigádu a armádní sbor. Českoslovenští vojáci bojovali proti nacistickému Německu, které okupovalo a ujařmilo jejich vlast, po boku statečné avítězné Rudé armády u Sokolova, v Kyjevě a na západní Ukrajině. Spolu s Rudou armádou si vybojovali cestu přes Dukelský průsmyk do své vlasti a osvobodili Slovensko a Moravu.

Nikdy nezapomněli na Buzuluk, kolébku obrozené československé armády. Nikdy nezapomněli ani na bratrské přijetí občany Buzuluku.

O uchování vzpomínek na tyto historické události se snaží i naše Společnost Ludvíka Svobody.

Medaile i pamětní list byly odevzdány ředitelce muzea v Buzuluku paní Irine Jurjevne Kildisove v Československé síni slavy. Předání proběhlo slavnostně. Muzeum zaslalo Výboru SLS poděkování. V Buzuluku se starají o památky, připomínající pobyt našich vojáků a jejich velitele generála Svobody opravdu s laskou a úctou. Předání se zúčastnila např. také bývalá žačka školy Otakara Jaroše v Buzuluku paní Ludmila Filipova, která s nadšením vyprávěla o navstěvách čsl. delegací v jejich škole a o štědrosti čsl. patronátu. V současnosti navštěvuje hodiny češtiny v Samare, i když už je matkou 3 dospělých dětí. Vztah k našemu národu je silný a stále živý - napsala paní prof. Jana Görčošová.

03.04.12 - 70. výročí založení čs. pol. praporu v Buzuluku (SLS-Praha)

Společnost Ludvíka Svobody spolu s Vojenským historickým ústavem, Sdružením zahraničních vojáků při ČSBS a Národním archivem připravila na úterý 3. dubna v domě armády Praha konferenci věnovanou 70. výročí od vzniku československé vojenské jednotky v Buzuluku. Pozvání na konferenci přijala řada vojenských osobností, ruský a francouzský přidělenec obrany, také náměstek ministra obrany pro personalistiku Michael Hrbata, jenž v úvodním proslovu řekl: Dnes po sedmdesáti letech nelze než obdivovat odvahu stovek a tisíců našich lidí, kteří svým životem a svými činy bez velkých gest naplnili slova vojenské přísahy do posledního písmene. Je na historii a na nás všech, abychom tehdejší události s největší pečlivostí analyzovali v zájmu uchování všeho podstatného. Pro mnoho lidí zůstal Buzuluk dodnes symbolem válečného spojení a boje proti nacistům. Nebylo rozhodující, na které světové straně válečná fronta ležela. Důležité bylo, že tento

boj byl veden ve jménu svobody, demokracie, práva a spravedlnosti.

Podtrhl také skutečnost, že po svém prvním úspěšném bojovém křtu při obraně Sokolova po přílivu dalších Čechoslováků, byl prapor rozšířen na 1. československou samostatnou brigádu, které velel tehdejší plukovník Ludvík Svoboda. Člověk, který dovedl své vojáky vítězně do vlasti a 4. dubna 1945 byl jmenován ministrem obrany v Košické vládě. V listopadu až prosinci 1952 byl vyšetřován tehdejší Státní bezpečností a počátkem roku 1953 úředně penzionován. 30. března 1968 byl Národním shromážděním zvolen prezidentem republiky.

Na konferenci dále zazněla vystoupení historiků PaeDr. Jindřicha Marka z VHÚ Praha, na téma Oranská skupina – vojáci Republiky, doc.Františka Hanzlíka z Univerzity obrany v Brně, o etapách vzniku 1. československého samostatného polního praporu a doc.Jozefa Bystrického z bratislavského Vojenského historického ústavu nazvaný „Na cestě k Sokolovu“. O místě Ludvíka Svobody ve vojenském odboji pojednával ve svém referátu předseda Klubu autorů literatury faktu PhDr. Karel Richter, který pro jeho nemoc, přečetl PhDr. Miroslav Kučera, tajemník KALFU.

V diskusi vystoupili gen. A. Beer a MUDr. G. Singer, kteří prošli bojovou cestu z Buzuluku do Prahy. Byli přítomní i další veteráni z Buzuluku – kpt. vz. Maja Dočkalová, předsedkyně SLS Brno, npor vz. Věra Biněvská- Holubeva, plk. Korol, gen Masopust a další veteráni armádního sboru. O prvních Volyňských Češích, kteří přišli do Buzuluku hovořil v diskusi R. Štěr, jejich potomek a další. S kritikou deformací interpretace historie vystoupil novinář a publicista Z. Hrabica. Konference se zúčastnila i řada potomků bývalých příslušníků armádního sboru v SSSR.

Bohatá účast (200 registrovaných) ze všech koutů republiky (Brna, Ostravy, Břeclavi, Kroměříže, Žamberka a dalších míst potvrdila, že historie vojenského odboje proti nacistickému Německu vyvolává zájem. Potvrdila, že vytvoření československé zahraniční jednotky v Buzuluku před sedmdesáti lety je jeho významnou součástí a má co říct současnosti. Láska k vlasti, pro kterou šli vojáci na válečných frontách umírat, je příkladem i pro dnešní generaci. Nemusí již pro vlast a republiku umírat, ale poctivě a nezištně pro ní pracovat na „všech patrech“ našeho domova, které jsou jim svěřeny. V zájmu Československé republiky, odložili vojáci polního praporu i své různosti politické, národnostní, náboženské.

26.11.11 - Pochod po stopách arm. gen. Ludvíka Svobody (SLS- Praha)

Pochod krajem generála Ludvíka Svobody

U rodného domu velké osobnosti

V sobotu 26. listopadu 2011 se konal již po páté turistický patnáctikilometrový pochod KČT Trnava „Po stopách armádního generála Ludvíka Svobody“. Turisté, občané Třebíčska, Velkomeziříčska a Jihlavska, děti a mládež se setkali u rodného domu slavného rodáka v Hroznatíně s dalšími hosty

Přítomné uvítal za SLS člen výboru Jiří Stanislav

Mezi čestnými hosty byl tentokrát i senátor Vítězslav Jonáš (ODS), předseda ÚV Českého svazu bojovníků za svobodu, plk., Ing. Jaroslav Vodička, místopředseda ČSBS plk. let. v zál. Pavel Vranský, představitel Klubu českého pohraničí Znojmo a Havlíčkův Brod, místopředseda Národní rady KČP Stanislav Bršlica a přímí účastníci boje za svobodu Československa, mezi nimi i brigádní generál Ing. Miloslav Masopust a brigádní generál Alexandr Beer, členové Společnosti Ludvíka Svobody z Prahy, Brna, Pardubic a Ostravy, starostové – Hrozatína, Nového Telečkova, Starče a

Hostěradic.

Přišli i mladí z Klubů vojenské historie z Jihlavy a Ostravy a členové aktivních záloh Armády ČR s jejich předsedou mjr. Arnoštem Líbezným. Společenské setkání na závěr turistického pochodu podpořilo materiálně i ministerstvo národní obrany.

Dobrou náladu nepokazila ani opětná ignorance třebovské radnice, pro něž tento bojovník proti fašismu nemá s tímto bohubylým krajem zhola nic společného a nezaslouží si pozornosti města ani okolí. V roce 1992 dokonce demontovalo a zničilo třebovské Západomoravské muzeum i expozici v tomto domě, věnovanou československému vojenskému zahraničnímu odboji, zejména bojové cestě 1. čs. armádního sboru, původně vybudovanou za pomoci Vojenského historického ústavu.

K pamětní desce na rodném domě Ludvíka Svobody položili představitelé věnce a kytice rostlých květin. Všichni vzdali svůj hold tomuto velkému občanu českého a slovenského národa. Na shromáždění promluvil kromě senátora Josefa Jonáše i předseda ÚV Českého svazu bojovníků za svobodu plk.v.v. Ing. Jaroslav Vodička a spolubojovníci generála Svobody brigádní generálové – tankista Alexandr Beer, který přišel k jednotce již v Buzuluku a dělostřelec Miloslav Masopust, rodák z Volyně. Závěrem dcera Ludvíka Svobody, prof. Ing. Zoe Klusáková – Svobodová vzpomněla na těžké okamžiky nacistické okupace před sedmdesáti lety, kdy se spolu s maminkou Irenou Svobodovou – Stratilovou v Hroznatíně a Novém Telečkově ukrývaly před gestapem u statečných a obětavých lidí těchto obcí. Místní občané je nevydali a zachránili je. Mladý Miroslav Svoboda se bohužel vrátil na Kroměřížsko, byl zatčen gestapem a nakonec popraven v koncentračním táboře Mauthausenu. Hroznatínské setkání, letos konané u příležitosti 116. narozenin Ludvíka Svobody bylo neobyčejně slavnostní a přátelské. Text a foto Zdeněk Hrabica

Součástí setkání byla také výstava s názvem Ženy bojující, která představuje ženy 1. československého armádního sboru v SSSR. V Ostravě ji na výstavišti zhlédlo více než sedm a půl tisíce návštěvníků.

brig.generál Alexander Beer ve svém vystoupení pravil:

„Ludvík Svoboda byl pro nás vzorem velkého vlastence. Nebylo oddanějšího vlastence a jako velitel se zúčastnil všech bojů naší jednotky. Byl mimořádně nadaný schopností být tam, kde ho jeho vojáci potřebovali, většina z nás si ho vážila jako starostlivého otce a i když jsme mu říkali „starej“, nebylo to nijak hanlivé. Šli jsem za ním a mnozí z kamarádů zemřeli s vědomím, že jejich smrt nebyla marná, protože umírali za vlast. Byl to on, kdo prosadil u tehdejšího velení, že jsme byli nasazení jako první zahraniční jednotka v těžkých bojích na východní frontě. Ostatně šli jsme z okupované rodné země tam, kde jsme čekali, že budeme moci za svou vlast bojovat. Podplukovník Svoboda sestavil jednotku, která se rozrostla až do rozměrů armádního sboru. Bohužel teď už nás, přímých účastníků střetu u Sokolova žije jen dvanáct.“

20.05.11 - Znojmo dostalo medaili Společnosti Ludvíka Svobody (SLS-Praha)

Starosta Znojma Zbyšek Kaššai převzal v pátek medaili Ludvíka Svobody. Tu udělila Znojmu společnost nesoucí ve svém názvu jméno armádního generála a někdejšího prezidenta Československé socialistické republiky Ludvíka Svobody.

„Město Znojmo získalo ocenění za svůj přínos k udržení povědomí o historii, která se vytrácí z učebnic dějepisu nebo je v nich různě překrucována. Líbí se nám, jak Znojmo pečuje o vojenský hřbitov i o pomníky,“ uvedl Jiří Stanislav člen Výboru Společnosti Ludvíka Svobody, který znojmskému starostovi medaili předával. Na Znojmsku už tuto medaili získala také Miroslav či

Hostěradice, kam po válce přesídlila řada příslušníků někdejší partyzánské skupiny Jana Žižky operující v bývalé Jugoslávii.

17.05.11 - ZŠ z Polničky v rodném domě L.S. (SLS-Praha)

ZŠ Polnička

2011 V polovině května navštívili rodný domek Ludvíka Svobody žáci deváté třídy ZŠ Polnička z okresu Žďár nad Sázavou. Jejich cesta do Hroznatína patřila k oceněním za snahu projevenou v soutěži Naše dějiny v paměti školních dětí vypsané k 65. výročí konce druhé světové války Krajskou radou KČP Vysočina.

26.04.11 - Shromáždění členů pražské odbočky SLS (SLS-Praha)

Jednání pražské odbočky SLS o. s.

Při příležitosti 66. výročí osvobození a porážky nacismu proběhlo dne 26. dubna shromáždění členů pražské odbočky SLS. Kromě vzpomnutí této významné události pro naši historii, zabývalo se shromáždění pražských členů odbočky její činností.

Vpůběhu roku 2010 došlo v regionální pražské odbočce SLS k oslabení činnosti v důsledku onemocnění některých členů jeho vedení, což vyvrcholilo smrtí předsedy odbočky bratra Vítězslava Tondla na počátku tohoto roku.

V souvislosti s touto skutečností přípravný výbor ze zbývajících dosavadních členů vedení odbočky svolal na 26. dubna 2011 shromáždění členů pražské odbočky. Na jeho programu bylo zhodnocení činnosti odbočky od r. 2007, zaměření programových cílů v dalším období a volba výboru odbočky a revizora.

Přítomní členové odbočky jednomyslně zvolili sedmičlenný výbor ve složení:

- doc.JUDr. Ipser, Csc.
- Dr. Kolečko
- Mgr. Alena Sochůrková
- Dr. A. Svoboda
- JUDr. Jaroslav Šlězár
- Ing. Štecha
- Ing. Robert Ureš

Revizorem byl zvolen JUDr. Hrabiec

Na prvním zasedání pražské odbočky SLS byli zvoleni do funkcí předsedy Doc. JUDr. Ipser, Csc., místopředsedy JUDr. Šlězár Csc., jednatele Dr. Kolečko, hospodářky Mgr.A. Sochůrková.

Sídlo pražské odbočky je totožné se sídlem Společnosti na adrese 1600 Praha 6, Zavadilova 22 (advokátní kancelář prof. JUDr. Kiesewettera DrSc.), kde je rovněž kontaktní schránka pro korespondenci.

Za Výbor pražské odbočky SLS

doc. JUDr. Jaroslav Ipser, Csc.

Po zakončení pracovní části, přítomní členové shlédli filmy z cyklu "Velké vítězství: národní paměť".

18.04.11 - Konference: čs armádní sbor - nové dokumenty (SLS-Praha)

Společnost Ludvíka Svobody o. s. spolu s Vojenským historickým ústavem a Národním archivem v Praze uspořádali 18. dubna konferenci na téma „čs. armádní sbor v SSSR – nové dokumenty“

Organizátoři konference si kladli za cíl dát příležitost širšímu okruhu zájemců o vojenskou historii se seznámit s některými výsledky současného bádání, které umožnilo otevření některých archivů.

Vystoupení historiků byla zaměřena k nově prozkoumaným dokumentům, které osvětlují události spojené s 1. československým armádním sborem v SSSR, jehož vojáci bojovali po boku Rudé armády u Charkova (Sokolovo), osvobodili Kyjev a pravobřežní Ukrajinu, probodovali se přes Karpaty Dukelským průsmykem a osvobodili Slovensko, Ostravsko, Vsetínsko a skončili u Kroměříže (Břest).

Do konferenčního sálu Domu armády v Praze se sjeli zájemci o historii z celé České republiky. Přítomni byli nejen historici, odborníci a badatelé, ale především pamětníci a váleční veteráni. Nechyběli ale ani studenti z vojenské střední školy v Moravské Třebové a Univerzity obrany v Brně a zájemci z klubů vojenské historie a z řad laické veřejnosti. Všechny, kromě moderujících členů SLS pánů Václava Čapka a Jiřího Stanislava, přivítala Zoe Klusáková–Svobodová, čestná předsedkyně Společnosti Ludvíka Svobody. Na zahájení vyslovila nesouhlas s takovým výkladem naší historie, kdy se zamlčuje, nebo překrucuje odpor a boj českého národa v druhé světové válce ve veřejnoprávních sdělovacích prostředcích a připomněla některá data, přelomová pro naši historii i jmenovitě pro čs. zahraniční vojenský odboj, která jsou v současné době sdělovacími prostředky opomíjená. Za spolupořádající byl představitelem VHÚ přečten proslov omluveného ředitele VHÚ plk. Mgr. Aleše Knížka.

K jednotlivým tématům na konferenci vystoupili historici:

Doc. PhDr. František Hanzlík CSc., Univerzita obrany Brno: „Budování čs. vojenské jednotky od jejího vzniku do formování sboru (nové archivní prameny o postoji komunistů k Ludvíku Svobodovi od ledna 1942 do léta 1944)“.

Doc. PhDr. Jozef Bystrický CSc., VHÚ Bratislava: „Slováci v čs. vojsku v ZSSR v r. 1942 – 1945“.
Ing. Milan Kopecký, „Výstavba dělostřeleckého pluku 5“

PhDr. Lenka Kločková, Národní archiv: "Dokumenty vztahující se k příslušníkům 1. čs. armádního sboru a problematice československého vojenského zahraničního odboje ve druhé světové válce ve fondech

Národního archivu". Informativní sdělení.

PhDr. Ivo Pejčoch, Ph. D., VHÚ Praha: „Příslušníci 1. čs. armádního sboru jako oběť politických persekucí“.

PaedDr. Jindřich Marek, VHÚ Praha: „Operační problémy hloubkového průzkumu 1. čs. armádního sboru“

V diskusním příspěvku informovala PhDr. Alena Šimková z brněnské SLS o aktivitách studentů, kteří založili Klub historie při UO Brno.

Četná účast (sál byl zaplněn do posledního místa), svědčila o zájmu veřejnosti o toto téma a je tak pozitivní výzvou pro historiky nejen v jejich dalším bádání, ale také k tomu, aby vycházeli se svými výsledky na veřejnost rovněž touto formou.

03.02.11 - Jubilanti - veteráni armádního sboru (SLS-Praha)

Letos v lednu dosáhli úcty hodného věku ve zdraví a v plné duševní a fyzické svěžesti veteráni armádního sboru v SSSR. Rotná v.z. Helena Křikavová (88), organizátorka pravidelných poválečných setkání „děvčat – spolubojovnic“, plk.v.v. MUDr. Gustav Singer (97), po válce. primář očního oddělení ÚVN ve Střešovicích, plk.v.v. Vladimír Palička (88), tankista, autor knih o tankové brigádě, plk.v.v. Jindřich Heřkovič (88), tankista a předseda historické skupiny tankové brigády, plk.v.z. Václav Příbyl (88), předseda historické skupiny 1. armádního sboru.

Na setkání veteránů 1. armádního sboru, které mělo tentokrát slavnostní ráz, místopředseda SLS Ludvík Engel v přítomnosti dalších členů předsednictva SLS - Václava Čapka, Jiřího Stanislava a Zoe Kusákové - předal jubilantům k tomuto životnímu jubileu děkovné Pamětní listy. MUDr. Gustavu Singerovi a sestře Heleně Křikavové udělila rovněž Medaili Ludvíka Svobody.

Všem jubilantům byl předán blahopřejný dopis ministra obrany jeho sekretářkou. MUDr. G. Singer obdržel rovněž záslužnou medaili ČsOL.

Na pozvání SLS přišel poblahopřát a zahrát jubilantům profesor AMU, Štěpán Rak, známý virtuos na koncertní kytaru. Tento dárek byl tím milejší, že přišel mezi veterány armádního sboru syn jejich spolubojovnice, zdravotnice armádního sboru, Cecilie Slívkové.

25.11.10 - 115. výročí narozenin (SLS-Kromeríž)

Představitelé Společnosti Ludvíka Svobody odbočka Kromeríž, uctili památku L. Svobody, pioložením květů na rodinný hrob.

20.11.10 - Po stopách arm. Gen. Ludvíka Svobody (SLS-Praha)

„**Mlha turisty od pochodu odradit nedokázala**“ (Horácké noviny). Letos již po čtvrté se turisté Vysočiny zúčastnili pochodu organizovaného odbočkou ČTK Trnava u Třebíče, a to vždy okolo 25. listopadu, dne, kdy se v r. 1985 narodil v Hroznatině krajan Třebíčska Ludvík Svoboda. Trasa 15 km začala u obecního úřadu v Trnavě, přes Přeckov do Hroznatína a přes Rudíkov zpět do Trnavy. Zaregistrováno jich bylo 161. K nim se přidávali cestou ještě další turisté. Přijeli i přátelé a sympatizanti SLS

V Hroznatině se přítomní zúčastnili slavnostního vzpomínkového aktu u pamětní desky na rodném domě L. Svobody, kde položili turisté s dalšími hosty květy. Na toto výroční setkání přijela delegace spolubojovníků L. Svobody z Československé obce legionářské, delegace Společnosti Ludvíka Svobody o.s., zástupci města Miroslavi, zúčastnili se i místní občané. Se vzpomínkou na svého velitele vystoupil za legionáře gen. Alexandr Beer.

Při této příležitosti místopředseda SLS Ing. Ludvík Engel předal pamětní medaile SLS za udržování paměti o boji našeho národa proti nacistickým okupantům ve 2. světové válce. odbočce KČT Trnava a členům jejího výboru, paní starostce Uchytílové pro obec Hroznatín, představitelům města Miroslavi pro město Miroslav a Dr. B. Dvořákovi, místopředsedovi Kolegia technických sportů a činností v Třebíči.

Po slavnostním aktu si hosté mohli prohlédnout expozici v prostoru usedlosti o účasti žen ve vojenském zahraničním odboji ve druhé světové válce, občerstvit se horkým nápojem a zákuskem a vzájemně pobesedovat.

22.09.10 - Cena Egona Ervina Kische (SLS-Praha)

Klub spisovatelů literatury faktů s Nadací E.E.Kische udělili zvláštní cenu E. E. Kische Ludvíku Svobodovi in memoriam za jeho Deník z doby válečné, vydaný nakladatelstvím Mladá Fronta v r. 2008. Toto ocenění bylo předáno na zasedání Klubu spisovatelů literatury faktů 22.září 2010 v Letohradě Zoe Klusáková-Svobodová, za přítomnosti místopředsedy SLS ing Ludvíka Engela.

Zvláštní cena byla udělena knize Ludvíka Svobody *Deník z doby válečné* vydané nakladatelstvím Mladá fronta s úvodním slovem doc. PhDr. Jozefa Bystrického CSc. a doslovem Prof. PhDr. Roberta Kvačka CSc.

Obsahem knihy jsou deníkové záznamy velitele někdejšího čs. legionu v Polsku, východní skupiny čs. armády na území SSSR a konečně čs. vojenské jednotky, z níž se později formoval 1. čs. samostatný polní prapor, brigáda a posléze armádní sbor. První úplné vydání připravila autorova dcera Prof. Zoe Klusáková-Svobodová, která knihu doplnila předmluvou.

Správné pochopení knihy usnadňuje doslov Prof. Dr. R. Kvačka. I když deník nevznikal jako literární dílo, nabyl druhotné literární hodnoty jako neobyčejně působivá, niterná výpověď o složité počáteční etapě vzniku a utváření východní větve čs. Vojenského odboje pod Svobodovým velením. Deník je jedinečným dokumentem obtížného období budování čs. Vojska v SSSR, zážitků i pocitů čs. vlastenců, kteří pro ideu osvobození republiky opustili své domovy a rodiny v odhodlání zapojit se s veškerými osobními riziky do boje proti Hitlerovu Německu.

Udělení Ceny E.E.Kische je oceněním nenahraditelné dokumentární hodnoty deníku v sepětí s jeho výrazovými kvalitami, které mu dodávají ideovou přesvědčivost vnitřního prožitku a emotivní hloubku lidského cítění.

19.06.10 - Klub českého pohraničí

V sobotu 19.června se v odpoledních hodinách sešli členové klubu českého pohraničí z Havlíčkova Brodu, Pardubic, Žďáru, Jihlavy v Hroznatíně, prohlédli si výstavu Ženy bojující na frontách druhé světové války ve vojenských jednotkách československé armády nebo spojeneckých armád. Uvítal je místopředseda SLS a starosta obce Horní Dubňany pan Jiří Stanislav. O některých svých výsledcích s exkursemi do historie pohovořil prof. PhDr. Dosoudil z Pardubic. Vzpomněl rodáků z Pardubic, kteří bojovali proti nacistickým okupantům. Pan Wasserbaum představitel krajské rady KPČ poděkoval paní starostce Janě Uchytlové, která se setkání zúčastnila za pochopení a spolupráci při uchovávání paměti na naši historii.

04.06.10 - Slovenská návštěva v Hroznatíně

V pátek 4. června navštívila Hroznatín čtyřicetičlenná skupina slovenských občanů. Zájezd do rodné obce prezidenta ČSSR Ludvíka Svobody organizoval Klub českého pohraničí Východné Slovensko Prešov společně s Krajskou radou KČP Vysočina. Hosté uctili památku generála Svobody, položili květy k pamětní desce, společně se vyfotografovali a navštívili expozici o „ženách bojujících" na frontách druhé světové války, instalovanou ve Svobodově rodném domku.

Představitel KČP Východné Slovensko Peter Kasarda připomenul nadcházející 115. výročí narození Ludvíka Svobody a jeho životní osudy. Do Prešovského kraje patří Poddukelsko, jehož obyvatelé prožili útrapy které nesly sebou těžké boje Rudé armády a československého armádního sboru o Dukelský průsmyk a Karpaty. V souvislosti s osvobozením Slovenska zmínil v ČR málo známou podporu L. Svobody stavbě nemocnice ve Svidníku, po osvobození v roce 1945.

Putování Slováků Vysočinou pokračovalo do Babic na Třebíčsku, kde si připomenuli známou tragedii a položením kytice u pomníku obětí na babické návsi a návštěvou bývalé školy uctili jejich památku.

Návštěva členů KČP Východné Slovensko v kraji Vysočina vyvrcholila zastavením v Lipnici nad Sázavou. Po prohlídce torza místního hradu všichni poseděli v hostinci U České koruny, kde Jaroslav Hašek napsal největší část románu Osudy dobrého vojáka Švejka za 1. světové války, přeloženého do 54 jazyků světa.

22.05.10 - KČP Žďár nad Sázavou

Dne 22. května navštívili expozici v rodném domě Ludvíka Svobody členové Klubu českého pohraničí ve Žďáru. Připomenuli si 65 výročí vítězství nad nacistickým Německem a osvobození naší vlasti od okupantů. U pamětní desky na rodném domě L. Svobody položili květy a připomenuli, že letos 25. listopadu to bude 115 let, co se generál Ludvík Svoboda narodil.

09.05.10 - Uctění padlých Rudoarmejců (SLS-Praha)

Tradičně 9. května zástupci Společnosti Ludvíka Svobody se zúčastnili obřadů a položili květy u Památníku Rudoarmejců na Olšanských hřbitovech. Tento rok byla účast veřejnosti mimořádně početná. Květy položily četné občanské organizace České republiky, velvyslanectví Ruska, Kazachstánu, Běloruska, Ukrajiny, Arménie, Azerbajdžánu, za vládu ČR ministryně spravedlnosti Kovářová, za parlament poslanec Filip. Zazněly hymny zúčastněných republik i česká hymna. Vzpomínku zakončil biskup pravoslavné církve modlitbou.

04.05.10 - Setkání u hrobu Ludvíka Svobody v Kroměříži (SLS-Kromeríž)

Ve 12. hodin 4. května 2010 v Kroměříži se uskutečnilo tradiční setkání členů SLS, veteránů 2. světové války, členů ČSBS Kroměřížska. Organizuje Magistrát města Kroměříže a místní odbočka SLS. Již po několikáté přijeli také z Brna členové brněnské odbočky SLS, Klubu vojenské historie při Univerzitě Obrany a Klubu vojenské historie z Ostravy, obce Dřínova a Podivína na Břeclavsku. Přítomné přivítal a projevy pronesli starosta města Kroměříže pan Mgr. M. Malý, generální konzul Ruska na Moravě pan Valerij Vladimír Děrgačev, veterán od Sokolova, Kyjeva a Dukly gen. Alexandr Beer. Zúčastnil se také zástupce vojenského přidělence Ruské fed. republiky.

Panu starostovi Mgr. M. Malému byla předána Medaile Ludvíka Svobody ve znak uznání za uchovávání paměti na oběti druhé světové války a boj za osvobození Československa z nacistické okupace.

Po té se přítomní odebrali do nedaleké obce Břest, kde je přivítala paní starostka a kde na místním hřbitově položili květy a uctili památku posledních padlých při boji s vojáky ustupující Schornerovy armády.

24.04.10 - Memorial Ludvíka Svobody

24. dubna se uskutečnil již po 12 "Klubový přebor ve střeleckém víceboji SVZ ČR" na střelnici ČSS v Lulči. Soutěžilo se o pohár Memoriálu Ludvíka Svobody. Soutěž je zařazena v kalendáři sportovních akcí SVZ ČR 2010 pod číslem B4-1019.

Pořadatelem a organizátorem soutěže je KVZ Rebel Brno, registrační číslo 11-54-08, oblast SVZ ČR Jižní Morava.

Absolutním vítězem se stal Antonín P á v i š z KVZ Rebel Brno, který oslavil své vítězství též získáním sedmého přebornického titulu REBELU, převzetím zvláštní ceny a poháru pro absolutního vítěze memoriálu. Prvních šest závodníků (P áviš Ant., Tomáš Ryska, Radim Korbel, Štěpán Knap, Moudrý Jiří, a Novotný František obdrželi od občanského sdružení SLS odznak. Tentýž odznak obdržel ředitel závodu Mirek Ponížil a hlavní rozhodčí Korbel. Odznaky předával předseda

Jihomoravských antifašistů, člen republikového výboru VSA ČR a předseda kolektivního člena SLS, Stanislav Gardavský

Mezi ženami byla nejlepší Klárka Korbelová. Byl to její šestý přebornický titul.

14.04.10 - Republikové shromáždění členů SLS (SLS-Praha)

se uskutečnilo v konferenčním sále Domu armády Praha, který se přítomnými zcela zaplnil. Zúčastnili se členové pražské odbočky, přijeli představitelé odboček Brno, Kroměříž, Pardubice, ale rovněž i představitelé kolektivních členů: Sdružení volyňských Čechů, Svazu důstojníků a praporčíků v z. Z Prahy a Havlíčkova Brodu. Přítomní si vyslechli: Zprávu o činnosti a výhledech působnosti SLS, zprávy předsedů výborů odboček, Zprávy o hospodaření SLS, kontrolní komise a tajemníka o evidenci členstva. Na závěr se rozvinula diskuse.

04.01.10 - Jubileiní 90tiny PhDr. Čestmíra Císaře

Společnost Ludvíka Svobody spolu s přáteli PhDr. Čestmíra Císaře, uspořádali přátelské setkání Průvodní slovo setkání měl Mgr. Václav Čapek, jeho životní cesty vzpomenu prof. JUDr. Václav Pavlíček a spisovatel a publicista Zdeněk Hrabica. Jubilant reagoval na dotazy v mimořádně dobré náladě a kondici duševní i tělesné. Hosté, kteří do posledního místa naplnili kongresový sál VOLAREZY v Dejvicích, která jej laskavě poskytla pro tuto událost, měli možnost si s jubilantem neformálně pohovořit v neoficiální části setkání.

Jubilantovi všichni přáli dobré zdraví a do další ještě mnohých let životní energii, jakou měl až dosud.

25.11.09 - Prezentace knihy Z. Opatřila "Osud generála" v Praze

ve spolupráci s Ruským střediskem vědy a kultury (RSVK) o hrdinném životě a tragické smrti, na jižní Moravě, hrdiny SSSR gen. M. J. Kozyrjeva.

21.11.09 - Hrozatín turistický pochod

Již po třetí se uskutečnil pochod „Po stopách armádního generála Ludvíka Svobody“, který organizuje KČT odbočka Trnava, její vedoucí Zdeněk Adam a Jan Trnka a kterého se účastní turisté z různých míst Vysočiny - Třebíče, Jihlavy, Žďáru, dokonce Rožinky a dalších. Tentokrát se zaregistrovalo téměř 270 turistů. Cestou po vymezené trase se zastavili v Hrozatíně, kde u pamětní desky na rodném domě L. Svobody položili květy a kde je uvítal místopředseda SLS Jiří Stanislav, navštívili expozici s tematikou 1. armádního sboru a pobesedovali při čaji o výstavě i své turistické aktivitě.

08.10.09 - Vzpomínka na Duklu, uspořádal Klub Rusko

08.10.09 - Setkání u příležitosti 65. výročí Karpatsko-Dukelské operace (SLS-Brno)

Dne 8. října 2009 proběhlo setkání členů SLS Brno se studenty Akademie Obrany. PO uvítání hostů a členů paní Májou Dočkalovou krátce promluvil PhDr. Zapletal o významu Karpatsko – Dukelské operace. Studentům doporučil hledat bližší informace zejména na internetu a v literatuře. MUDr. Petr Podroužek donesl na ukázkou důstojnickou uniformu příslušníka 1. čs. armádního sboru v SSSR

ze své sbírky.

Po té následovala přátelská mezigenerační beseda, která byla zajisté přínosem pro všechny zúčastněné.

06.10.09 - Dukla

65. výročí zahájení Karpatsko – Dukelské operace se zúčastnila z Prahy delegace MO v čele s ministrem obrany, která přiletěla druhého dne oslav a dva autobusy veteránů. Tak, jako každým rokem se vzpomínkových oslav zúčastnil prezident Slovenské republiky, předseda vlády, ministr obrany a další členové vlády, parlamentu a politických stran. Byli členové diplomatického sboru, delegace ruských veteránů a dcera maršála Koněva delegace družebního města Vologdy. V tomto roce se zúčastnilo vzpomínkových oslav velký počet místního obyvatelstva. Opět, jako každým rokem, akce probíhaly na polské straně, za účasti polských představitelů místních a krajských orgánů a druhý den na slovenské straně.

(Fotogalerie)

04.09.09 - Dřínov

Na tradiční vzpomínkové slavnosti, byla předána od SLS pamětní Medaile Ludvíka Svobody in memoriam Miroslavu Svobodovi. Akce, uspořádané obcí Dřínov se zúčastnili tradičně zástupci města Kroměříž, představitelé okresních společenských organizací ČSOL a ČSBS, pozůstalí rodinní příslušníci. Tradičně se též této události zúčastňují výsadkáři.

(Fotogalerie)

08.08.09 - Horní Řepčice, okres Litoměřice

na setkání válečných veteránů bylo vzpomenu 70 let od okupace Československa, 15. března 1939, kdy náš národ nastoupil cestu nejtragičtějších událostí v dějinách mladé republiky. Také vzpomínali 65 let vstupu Volyňských Čechů – Borotínských do 1. armádního sboru a 65. výročí zahájení Karpatsko – dukelské operace. V okolních vesnicích se usadili Volyňští Češi, kteří mají obzvláště zajímavou historii, neb jsou to potomci Českých a Moravských bratrů, kteří svého času odešli ze své vlasti do Slezska a odsud teprve v 19. století na Volyň

Setkání se konalo dne 8. srpna v sobotu, zúčastnilo se mnoho mladých rodin, druhá a třetí generace těch, kteří přišli s 1. armádním sborem a osvobozovali Československou republiku. U této příležitosti byla předána delegací SLS (Mgr. Tondl, PhDr. Suský, Ing. Klusáková) obci Horní Řepčice pamětní medaile Ludvíka Svobody.

08.06.09 - SLS odbočka Praha a středočeský kraj (SLS-Praha)

8. června 2009 se uskutečnilo setkání členů odbočky Praha a středočeský kraj v Domě armády Praha 6 - Dejvice (DAP) k hodnocení průběžné činnosti odbočky, a plnění cílů SLS . Při té příležitosti se uskutečnila také rozprava o nedávno vyšlé knize: Ludvík Svoboda, Deník z doby válečné se Zdeňkem Klusákovou – Svobodovou, kterou moderoval Zdeněk Hrabica.

04.06.09 - Prezentace knihy L. Svoboda, Deník z doby válečné v Brně

Brněnská odbočka SLS spolu s historickou skupinou Univerzity obrany připravili prezentaci této knihy. Zúčastnili se jí, kromě členů SLS a zájemců o historii, studenti Univerzity obrany, mající zájem o vojenskou historii, historici Rektor Vysoké školy Karla Engliš v Brně doc. RNDr Ladislav Zapletal, CSc. a doc. UO PhDr. František Hanzlík, CSc., prorektor prof. RNDr Zdeněk Zemánek,

CSc., historik zemského muzea v Brně Mgr. Robert Kupsa a další. Na prezentaci zavítal také hejtman Jihomoravského kraje Mgr. Michal Hašek, který živou diskusi, která se rozvinula, obohatil o své slovo na zahájení prezentace, zestručně řečeno, k významu objektivní interpretaci dějin pro společnost. Diskuse pokračovala i při neformálním přátelském posezení po oficiální části.

03.06.09 - Kroměříž, Městská knihovna a místní odbočka SLS

Uspořádaly prezentaci knihy L. Svoboda, Deník z doby válečné. Živý zájem o knihu naplnil zcela sál knihovny. Kromě Deníku, bylo uvedeno i nové vydání druhého dílu L. Svoboda, Cestami života, které nedávno vyšlo v Ottově nakladatelství, Praha.

14.05.09 - Křest pamětí, L. Svoboda, Cestami života druhý díl, 2. vydání.

Ottovo nakl., které vydalo tuto knihu, uspořádalo slavnostní prezentaci na Petřínských terasách. Prezentace knihy se zúčastnil bývalý předseda české vlády Ing. Miloš Zeman se svými rakouskými hosty, poslanec JUDr. Filip, velvyslanec Ruské republiky pan Fedotov, euro poslanec PhDr. Ransdorf a další hosté

09.05.09 - Olšanské hřbitovy - Praha

Tradiční účast delegace SLS při pokládání věnců a květin u památníku padlých sovětských vojáků k výročí dne osvobození Prahy a vítězství nad fašistickými vojsky v Evropě za účasti zástupců státních orgánů i společenských organizací a představitelů zemí, jejichž vojáci se podíleli na osvobození hl. města ČSR v roce 1945.

07.05.09 - Kroměříž, zájezd členů SLS a Historické skupiny 1. armádního sboru do Kroměříže

Účastníci zájezdu byli velmi pohostinně přijati, kromě pietního aktu u hrobu Ludvíka Svobody, navštívili i dům a zahradu ve kterém bydlela rodina Svobodova před válkou. Bylo to díky paní Heleně Kočárové, která mile překvapila účastníky, když celý zájezd pozvala k prohlídce zahrady a někteří navštívili i dům. Delegace pak ještě zajela do Břestu, místa posledního boje a padlých 3. brigády 1. čs. armádního sboru, kde položila na hřbitově, květy na hrob pochovaných tam vojáků 3. brigády.

28.04.09 - Ostrava - Hrabyně předání medaile ředitelce Hrabyně, Starostce Hrabyně

Každoroční zájezd veteránů 2. světové války na vzpomínkovou slavnost do Ostravy, pořádané Historickou skupinou tankové brigády ČSOL, byl letos zahájen znovu otevřením Památníku a Muzea Hrabyně. Po 10 letech úsilí a práce ředitelky Muzea paní Dr. Horákové a starostky obce Hrabyně, podařilo se dosáhnout znovu otevření Muzea v novém modernějším technickém pojetí. V následující dny, tradičně veteráni navštívili pohřebiště padlých čs. a sovětských vojáků při osvobození Slezska a Ostravska. Zúčastnili se v Ostravě hlavních vzpomínkových oslav, na kterých nechyběli diplomatičtí zástupci vítězných států 2. světové války. Od SLS byla předána oběma dámám z Hrabyně pamětní medaile Ludvíka Svobody v uznání jejich zásluh o zachránění Památníku a Muzea Hrabyně, Památníku mimořádného bojového vypětí a také obětí vojáků Sovětské i československé armády, kterého někteří činitelé a publicisté odsuzovali v minulých letech k zániku.

08.04.09 - Medaile Armádnímu sportovnímu centru DUKLA

Zástupci představenstva Společnosti Ludvíka Svobody o.s. předali do rukou plukovníka Prisčaka pamětní Medaili Ludvíka Svobody jako uznání za organizační práci a vynikající sportovní výsledky příslušníků klubu Dukla. Reprezentuje Českou republiku pod jménem DUKLA, kde Československá armáda za druhé světové války vybojovala svou nejvýznamnější a nejnáročnější bitvu. Spolu s RA překročila státní hranice Československa a zahájila boje za osvobození vlastního území ČSR.

06.04.09 - Slavnostní koncert k výročí založení Alexandrovova souboru v RSVK - Praha

Pořádaný ve spolupráci s Česko – Ruskou společností při setkání s poslancem Evropského parlamentu VI. Remkem a s propagací knihy L. Svobody „Deník z doby válečné“.

24.02.09 - Křest knihy Ludvík Svoboda: Deník z doby válečné

Literární kavárna knihkupectví „Kanzelsberger“ na Václavském náměstí sotva stačila svou kapacitou a doslova praskala ve švech. Stalo se tak v úterním odpolední 24.2. při slavnostním křtu Deníku z doby válečné Ludvíka Svobody.

Mezi přítomnými byli mnozí spolubojovníci L.Svobody a jejich potomci, zástupci občanských organizací, např. KČT z Třebíčska, Klubu voj.historie z Ostravy, představitelé města Kroměříž, zástupci velvyslanectví Ruska a Běloruska a mnoho dalších.

Jak ve svém průvodním slovu uvedl Z.Hrabica, autor psal deník především pro rodinu a nejbližší přátele. Originální sešit s rukopisem ve stejné barvě, jako má obálka knihy, ležel celou dobu na stole před dcerou L.Svobody Z.Klusákovou. Z.Klusáková knihu stručně představila. „Vydáním tohoto deníku jsem chtěla, aby mj.promluvil a vypovídal o zkušenostech. Chtěla jsem, aby sám autor zápisků řekl své slovo vůči těm nepravdám, tendenčním výkladům a postojům jeho činů, které se zejména v poslední době vynořili z pera různých publicistů a historiků.“ Poděkovala nakladatelství Mladá fronta, redaktorce Zdeně Matysové a dalším, kteří se na přípravě vydání knihy podíleli.

Poté se ujal slova vzácný host, Dr. Čestmír Císař. „Je mi ctí, že mohu vystoupit na podporu toho, abychom minulost připomínali, abychom zabránili, aby se falšovala nebo aby se některé věci zamlčovaly. Aby se pravdivě a s pochopením toho, v jakých dramatických a bouřlivých dobách naši předkové, ale i naše generace, museli zápasit o štěstí a budoucnost této země. Pro historiky, čtenáře a především pro mladou generaci může být kniha objeveným dokumentem, co všechno prožívá člověk, a svěřuje se přitom svému deníku, na ohromné anabázi, kterou v životě prožíval už podruhé. Generace, která nám přinesla vytvoření Československa, také dělala chyby, ale nás ani nenapadlo, abychom jim něco vyčítali, abychom pátrali, co dělal ten či onen a čeho se dopustil v nějaké mladické nerozváženosti. My jsme si vážili především odkazu, který tady zůstal a který jsme se snažili provléci tím 20.stoletím, se všemi těmi tlaky a neštěstími, které nás přitom provázeli. Díky všem lidem kteří se postavili proti fašismu, máme k nim mít úctu. Máme se jejich odkazu nikoli obávat, nikoli ho rozebírat a podemílat, ale pokračovat v něm!“

Následoval slavnostní křest. Kmotry byli tisková mluvčí ČSBS Mgr. Šárka Helmichová a Ing. Ludvík Engel. Otec Mgr. Šárkové Vladimír Martínek byl jedním z organizátorů přechodu L. Svobody do Polska, Otec Ing. Engela, škpt. Ludvík Engel padl u Vážce při osvobození Slovenska.

22.11.08 - Hroznatín, pochod členů ČTK

a jejich přijetí v rodném domě L. Svobody v Hroznatíně. Již po druhé se uskutečnil ČKT Trnava Pochod „Po stopách armádního generála Ludvíka Svobody“ u příležitosti dne jeho narozenin.Tentokrát došlo k setkání účastníků Pochodu s veterány 2. světové války. Mohli si

popovídat s těmi veteránkami, které viděli na fotografiích na výstavě Ženy bojující v rodném domě L. Svobody a také se studenty Univerzity obrany Brno, kteří rovněž přijeli do Hroznatína.

20.11.08 - Zahájení internetové výstavy: ŽENY BOJUJÍCÍ (SLS-Praha)

20. listopadu byl spuštěn web www.zeny-bojujici.cz, kde jsou představeny československé ženy, které bojovaly ve druhé světové válce v zahraničních vojenských jednotkách za svobodu Československa.

Autorskou dvojici, která výstavu připravila, jsou členové SLS Mgr. Alena Vitáková, historička a doktorandka z Masarykovy univerzity v Brně a Miroslav Klusák, student sociologie na FF UK v Praze. Jejich projekt z poloviny financovalo ministerstvo obrany, dále soukromí sponzoři CZ LOKO, EUROVIA, CZ, a.s., Odštěpný závod oblast Čechy střed a další nejmenovaní soukromí sponzoři. Díl byl pokryt z Grantového fondu děkana Masarykovy univerzity.

Slavnostního zahájení v univerzitní knihovně Klementinum se zúčastnili, nejen veteráni a veteránky 2. světové války, ale bylo přítomno i řada jejich potomků, byli novináři a další hosté zajímající se o novodobou historii.

Na závěr úvodu autoři říkají: - chceme připomenout jejich odvážné a obětavé chování v době války, kdy sama existence našeho národa byla v ohrožení. Chceme přispět k poznání méně známých kapitol československého vojenského odboje za druhé světové války.

Chtěli bychom, aby si i současná generace, zejména mládež, uvědomila, že máme na koho být u naší minulosti hrdí.

04.10.08 - Dukla, Svidník Bardejov

Ve dnech 5. a 6. října proběhly vzpomínkové slavnosti k 64. výročí Karpatsko-dukelské operace. Tradičně první den na polské straně, za účasti polských představitelů státní a místní správy a armády, druhý den na slovenské straně. Účastnili se příslušníci 1. armádního sboru z Česka i Slovenska, společenské organizace, v hojné míře občané ze Svidníku a poddukelského kraje. Tak jako každým rokem byl přítomen prezident Slovenské republiky pan Gasparovič, předseda vlády a členové vlády, představitelé parlamentu a politických stran, armády. Ve svých projevech vysoce cenili oběti, které přinesli bojovníci zahraniční čs. armády, a sovětské armády, význam pro historii československých národů a pro morální profil národa. Za SLS se zúčastnila Zoe Klusáková - Svobodová s dcerou, která bývá hostem města Svidníka na těchto oslavách, vykonala také oficiální návštěvu města Bardejova a neoficiálně navštívila místa, kterými naši vojáci procházeli, když dobývali tento kraj.

05.09.08 - Dřínov (SLS-Brno)

04.07.08 - Žatec pietní akt k 65. výročí vypálení Českého Malína na Volyni

Delegace SLS (V. Tondl Klusáková Z a Klusáková L.) se zúčastnili pietní vzpomínky Volyňských Čechů na bestialní vyvraždění a vypálení české obce na Volyni, Českého Malína před 65 lety, 13. července Německými hordami vojáků a SS manů. Muži, ženy, děti byli zaživa upáleni v kostele a ve stodole.

„Při představě jejich krutého údělu, u t r p e n í za kterého museli opouštět tento svět, se svírá srdce. Nenacházíme ani slova vysvětlení pro krutost, které se dopustily německé nacistické hordy na

těchto nevinných mírumilovných našich lidech – krajanech.

Vzpomínka na ně, právě tak jako na obce Lidice, Ležáky, Ploštinu, Tokajík a stovky dalších zničených a vyvražděných obcí na území Ukrajiny, Bělorusi, Ruska, Jugoslávie a některých dalších zemí okupované Evropy, je velkým mementem, abychom nedopustili, aby se něco podobného opakovalo. Utrpení obětí této nacistické zvěle nás k tomu zavazuje“. Pravila ve svém vystoupení Zoe Klusáková.

27.05.08 - Brno, setkání s vedením Univerzity obrany (SLS-Brno)

uspořádala odbočka SLS Brno, paní Maja Dočkalová, při kterém ocenila spolupráci s UO na šíření znalostí o historii boje čs. zahraniční armády mezi posluchači a předala pamětní medaile představitelům UO. Setkání se zúčastnil předseda SLS generálmajor Ing. Jozef Činčár a místopředsedkyně prof. Zoe Klusáková-Svobodová, CSc.

17.05.08 - Účast na vzpomínkových oslavách osvobození Břestu

Prý jsme My Češi nikdy za sebe nebojovali, prohlásil jednou v televizi politolog pan Rupnik. Po něm to opakovali další. Jiní publicisté, či novináři se zase snaží vmanévrovat našim občanům představu, že nás osvobodila americká armáda. Její oslava v Plzni byla jediná, která se dostala v květnu do novin a na televizní obrazovku. Četné vzpomínkové akce v Ostravě a ve Slezsku o které musela Rudá armáda a českoslovenští vojáci a letci svést urputný boj v poslední dny války, který stál kvůli zarputilosti nepoučitelných německých nacistů mnohé životy, také nenašly místo v našich centrálních novinách a ani ve veřejnoprávní televizi, kterou si platíme. Tím víc potěší, když naši občané prokážou, že mají svůj zdravý rozum a úsudek a že neztratili paměť.

Každým rokem 7. května 1945 vzpomínají občané Břestu, starobylé výstavné hanácké obce na Kroměřížsku, osvobození od německé nacistické okupace 4. úderným praporem 3. brigády 1.čs. armádního sboru. Věnují pietní vzpomínku těm vojákům, kteří v předposlední den druhé světové války v roce 1945 zde položili své životy.

Zfanatizovaní němečtí vojáci do poslední minuty urputně bojovali. Svě padlé si při ústupu z vesnice odvezli, ale zanechali za sebou pobořenou a vypálenou vesnici s vypálenými stodolami, pobořenou kostelní věží, zdemolovanými zahradami.

Každoroční pietní slavnost kterou organizuje vedení obce, je záležitostí všech občanů, učitelského sboru, a mládeže, kteří se odeberou společně na hřbitov, kde je pohřbeno 12 padlých čs. vojáků.

Dalších 8 vojáků je pochováno v Hulíně, 8 jich zemřelo na zranění v Kroměříži a 1 partyzán padl u kostela v Břestu. Zahynul také student Mirek Zatloukal z Břestu. Raněno bylo na 40 až 50 čs. vojáků 3. brigády 1. armádního sboru.

Z přímých účastníků boje, kteří sem každým rokem přijížděli z různých koutů Československa, letos přijeli jen plk. v. v. Jan Ihnatík z Havířova, npor. v. v. Vladislav Cajthaml z Uničova p. Josef Buzík z Kroměříže a npor. v.v. Matěj Červeňak z Prešova.

V tomto roce energická starostka paní Marie Zavadilová a vedení obce a pod patronací hejtmana Zlínského kraje u příležitosti této historické události uspořádali působivou podívanou - rekonstrukci boje o Břest, který předvedlo na 250 členů klubů vojenské historie v historických českých, německých a sovětských uniformách a s historickou technikou. Sjeli se tam již 16. května v pátek (muselo se počkat až dozraje a sklídí se lucerka) kdy předvedli ukázkou boje o Břest přímo v obci, což zvyšovalo autentičnost rekonstrukce. Tento den byli diváky především místní občané a školáci. Rekonstrukce boje byla nafilmována a bude možné DVD získat na obecním úřadě.

V sobotu 17. května kluby zopakovali rekonstrukci bitvy v prostranství za obcí. Bylo prodáno jen dospělým (děti neplatily) 5 500! vstupenek. Přijeli z celého okolí, aby sledovali zajímavou podívanou. Na divácích bylo vidět a z rozhovorů i slyšet že působila na city lidí, vyvolávala

představu jak prožívali tuto událost ti, kteří tu před 63 lety bojovali.

Atmosféru dotvářela expozice různých historických vojenských uniforem, stanů, kuchyní a zbraní. Blahopřejeme k této akci a děkujeme všem občanům Břestu za to, že nezapomínají.

07.05.08 - Kroměříž pietní akt u Hrobu Ludvíka Svobody

tradičně u příležitosti 63. výročí osvobození Československa a vítězství nad nacistickým Německem. Projev pronesl starosta města Kroměříže, Mgr. Malý, Přijeli zástupci UO z Brna, skupina studentů zabývající se vojenskou historií v historické skupině, Zástupce ČSOL a ČSBS z Břeclavi, starosta obce Dřínov, ruský Konzul z Brna, občane Kroměříže.

28.04.08 - Ostrava a okolí

63. výročí Ostravsko opavské operace, zakončení druhé světové války, vítězstvím nad nacistickým Německem, vzpomenu Ostravsko slavnostním shromážděním za přítomnosti představitelů Města a kraje, veteránů 2. světové války, kteří se sjeli z celé české republiky, ale ve velkém počtu i ze Slovenska, zejména příslušníci letecké smíšené divize, diplomatického sboru a občanů. Zájezd ve dnech 28. až 30. dubna organizoval za bojovníky 2. sv. války předseda Historické skupiny tankové brigády plk. Jindřich Heřkovič (jako už po několik let) a za letce plk. docent Danko, CSc., předseda Sdružení válečných letců -východ. Obě skupiny během dvou dnů navštívili všechny pohřebiště a památná místa spojená s touto operací zaměřenou na osvobození Ostravy, Opavy a Olomouce, kdy Němci – Schórnerova armáda, na osobní pokyn Hitlera, který do Ostravy před bitvou osobně přijel, projevila mimořádnou urputnost. Na jednotlivých místech zastavení, delegace veteránů uvítali občané a školní mládež. Všechny hroby i památná místa jsou občany Slezska a Ostravska příkladně udržovaná a v důstojném stavu.